

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย อ ย. น้อย ไปปฏิบัติ
กรณีศึกษา โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
มีนาคม 2555

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย อ ย. น้อย ไปปฏิบัติ
กรณีศึกษา โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ

มีนาคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย อ ย. น้อย ไปปฏิบัติ
กรณีศึกษา โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
มีนาคม 2555

ชญาดา พักนวม. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย อ ย.น้อย ไปปฏิบัติ
กรณีศึกษา โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม. สารนิพนธ์ รม. (นโยบายสาธารณะ).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์:
รองศาสตราจารย์ ดร.วรพิตย์ มีมาก.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย
อ ย.น้อย ไปปฏิบัติ กรณีศึกษา โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม โดยใช้ตัวแบบ
กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของ แวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น (Van Meter and Carl E. Van
Horn)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู จำนวน 14 คน และนักเรียน 339 คน ข้อมูล
จะเก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความน่าเชื่อถือแล้ว และวิเคราะห์โดยใช้สถิติ
ทั้งสถิติพรรณนา (ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) ค่าสถิติอ้างอิง (t-test
และการวิเคราะห์ความแปรปรวน) และการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) โดยใช้โปรแกรม
LISREL

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลของการนำนโยบาย อ ย.น้อย ไปปฏิบัติในโรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม
ค่อนข้างประสบความสำเร็จ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ทรัพยากร, เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ
สังคม และการเมือง, ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ, การสื่อสารระหว่างองค์กร และกิจกรรมการเสริมแรง,
ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย ตามลำดับ
2. ในกลุ่มครูพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการ อ ย.น้อย อย่างมีนัยยะสำคัญ
มากที่สุด คือ ปัจจัยด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ รองลงมาเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบาย
ของโครงการ
3. ในกลุ่มนักเรียนพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการ อ ย.น้อย อย่างมีนัยยะ
สำคัญมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ รองลงมาเป็นปัจจัยด้าน การสื่อสารระหว่าง
องค์กรและกิจกรรมการเสริมแรง และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

FACTORS AFFECTINGN THE SUCCESS OF YOUNG FDA (FOOD AND DRUG
ADMINISTRATION) POLICY IMPLEMENTATION: A CASE STUDY OF
THAMMASATKHLONGLUANGWITHAYAKHOM SCHOOL

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of the Public Administration Degree in Public Policy
at Srinakharinwirot University

March 2012

Chayada Fuknoum. (2012). *Factors affecting the success of young FDA (Food and Drug Administration) Policy implementation: A case study of Thammasatkhlongluangwithayakhom School*. Master's Project. M.P.A. (Public Policy). Bangkok: Graduate School, Srinakarinwirot University. Project Advisor: Assoc. Prof. Dr. Worapit Meemak.

The research aimed at studying success factors of the policy implementation of young FDA (Food and Drug Administration). The researcher applied the policy implementation model of Van Meter and Carl E. Van Horn to study the case of Thammasatkhlongluangwithayakhom School.

The research samples composed of 14 teachers and 339 students. The data collected through the validity and reliability tested questionnaires were analyzed by descriptive statistics (percentage, means and standard deviation) inferential statistics (t-test and analysis of variance) and path analysis with the LISREL programme.

The research findings were concluded as follows :

1. The result of the young FDA policy implementation at Thammasatkhlongluangwithayakhom School was moderately successful. The success factors could be ranked from excellent to poor as follows – resource,
2. In case of the teacher's sample, the most success factor is the disposition of implementers, followed by policy standards and objectives.
3. In case of the student's sample, the most success factor is the disposition of implementers, followed by inter-organizational communication and enforcement activities and economic ,social and political conditions.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบาย อ ย.น้อย ไปปฏิบัติ กรณีศึกษา
โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม ของ ชญาดา พักน่วม ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรพิตย์ มีมาก)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(อาจารย์จักราทิตย์ ชนาคม)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรพิตย์ มีมาก)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์จักราทิตย์ ชนาคม)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ ดร.สุรพล จรรยากุล)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)

วันที่ เดือน มีนาคม พ.ศ. 2555

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วรพิตย์ มีมาก อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งท่านได้เสียสละเวลาอันมีค่า เพื่อให้คำปรึกษา คำแนะนำในการจัดทำงานวิจัยทุกขั้นตอน ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์และได้รับความรู้วิธีการทำงานวิจัยที่ถูกต้อง ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ แก่ผู้วิจัย และผู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้ข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คณะครูและนักเรียนโรงเรียนธรรมศาสตร์คลองวิทยาคม ที่ได้ให้ข้อมูล เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ได้ให้โอกาสและเวลาใน การดำเนินการวิจัย

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคุณแม่วราภรณ์ พักน่วม นางสาวสมิตตา เฟื่องฟุ้ง พี่สาว และ เพื่อนๆ พี่ๆ ที่สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ทุกคนที่เป็นกำลังใจและเป็นแรงผลักดันอันดี เยี่ยม ตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุน และให้ความช่วยเหลือจนกระทั่งประสบผลสำเร็จตามความมุ่ง หมายที่ตั้งใจไว้

ชญาดา พักน่วม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
สมมติฐานในการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ	7
แนวคิดการคุ้มครองผู้บริโภค	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
3 วิธีดำเนินการวิจัย	23
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	23
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
การวิเคราะห์ข้อมูล	25
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	27
การวิเคราะห์ข้อมูล	28
ตอนที่ 1 ข้อมูลการวิเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่างครู	28
ตอนที่ 2 ข้อมูลการวิเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียน	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	70
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลครู.....	71
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน.....	72
อภิปรายผลการวิจัย.....	75
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	76
ข้อเสนอแนะเพื่อวิจัยครั้งต่อไป.....	76
บรรณานุกรม.....	78
ภาคผนวก.....	83
ภาคผนวก ก.....	84
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	97

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลส่วนบุคคลของครู โดยจำแนกตามเพศ	28
2 ข้อมูลส่วนบุคคลของครู โดยจำแนกตามระดับการศึกษา.....	28
3 ข้อมูลส่วนบุคคลของครู โดยจำแนกตามอายุ.....	28
4 ข้อมูลส่วนบุคคลของครู โดยจำแนกตามประสบการณ์สอน.....	29
5 ข้อมูลส่วนบุคคลของครู โดยจำแนกตามระดับชั้นที่สอน	29
6 ข้อมูลส่วนบุคคลของครู โดยจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน.....	30
7 การเข้าร่วมโครงการ อย.น้อย ของครู.....	30
8 ระยะเวลาของการเข้าร่วมโครงการ อย.น้อย ของครู.....	31
9 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย.....	31
10 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อยในด้านวัตถุประสงค์และนโยบาย.....	32
11 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อยในด้านทรัพยากร.....	33
12 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อยในด้านการสื่อสารระหว่าง องค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง.....	34
13 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย ในด้านลักษณะหน่วยงานที่นำ นโยบายไปปฏิบัติ	35
14 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย. น้อยในด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง.....	36
15 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อยในด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ.....	37
16 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างเพศกับปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อความสำเร็จของโครงการ อย.น้อย.....	38
17 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างระดับการศึกษา กับปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อความสำเร็จของโครงการ อย.น้อย.....	39

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
18	การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างอายุของครูโดยแบ่งกลุ่มอายุของครู ดังตาราง 2 กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการ อย.น้อย.....	40
19	การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างครูที่เคยเป็นแกนนำ ครูที่ยังคงเป็น แกนนำอยู่ในปัจจุบัน และครูที่ไม่เคยเป็นนำกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ความสำเร็จของโครงการ อย.น้อย.....	41
20	การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินโครงการ อย.น้อย โดยคิดว่าเป็น ปัญหาอันดับที่ 1.....	42
21	ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน โดยจำแนกตามเพศ.....	46
22	ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน โดยจำแนกตามระดับการศึกษา.....	46
23	ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน โดยจำแนกตามอายุ.....	47
24	ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน โดยจำแนกตามสายการเรียน.....	48
25	ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน โดยจำแนกตามระดับการศึกษา และผลการเรียน.....	49
26	การเข้าร่วมโครงการ อย.น้อย โดยรวมกลุ่มนักเรียนเป็นชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	50
27	ระยะเวลาการเข้าร่วมโครงการ อย.น้อย ของนักเรียนจำแนกตามเพศ.....	51
28	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย.....	52
29	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อยในด้านวัตถุประสงค์ และนโยบาย.....	53
30	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ความสำเร็จ ของการดำเนินโครงการ อย.น้อยในด้านทรัพยากร (Policy Resources) สำหรับนักเรียน.....	49
31	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อยในด้านการสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง (Inter – Organizational Communication and Enforcement Activities) สำหรับนักเรียน.....	50

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
32 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อยในด้านลักษณะหน่วยงานที่นำไปปฏิบัติ (The Characteristics of Implementing Agencies) สำหรับนักเรียน.....	51
33 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อยในด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (Economic, Social and Political Conditions) สำหรับนักเรียน.....	52
34 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อยในด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ (The Disposition of Implementers) สำหรับนักเรียน.....	53
35 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างเพศกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการ อย.น้อย.....	54
36 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการ อย.น้อย.....	55
37 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการ อย.น้อย.....	56
38 แสดงความเคลือบความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและนักเรียนมัธยมศึกษา ตอนปลาย เกี่ยวกับปัจจัยด้านทรัพยากรที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	57
39 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เกี่ยวกับปัจจัยด้านทรัพยากรที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย.....	58
40 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างนักเรียนที่เคยเป็นแกนนำ นักเรียนที่ยังคงเป็นแกนนำอยู่ในปัจจุบัน และนักเรียนที่ไม่เคยเป็นนำ กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการ อย.น้อย.....	59

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
41	แสดงค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่เคยเป็นแกนนำนักเรียนที่ยังคงเป็นแกนนำอยู่ในปัจจุบัน และนักเรียนที่ไม่เคยเป็นแกนนำ ด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติที่มีผลต่อความสำเร็จ ของการดำเนินโครงการ อย.น้อย เพื่อใช้สำหรับการเปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	60
42	การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ของความคิดเห็นของนักเรียนที่เคยเป็นแกนนำนักเรียนที่ยังคงเป็นแกนนำอยู่ในปัจจุบัน และนักเรียนที่ไม่เคยเป็นแกนนำ ด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย.....	60
43	แสดงค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่เคยเป็นแกนนำนักเรียนที่ยังคงเป็นแกนนำอยู่ในปัจจุบัน และนักเรียนที่ไม่เคยเป็นแกนนำ เกี่ยวกับความคิดเห็นในความสำเร็จของการ ดำเนินโครงการ อย.น้อย เพื่อใช้สำหรับการเปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	61
44	การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ของความคิดเห็นของนักเรียนที่เคยเป็นแกนนำนักเรียนที่ยังคงเป็นแกนนำอยู่ในปัจจุบัน และนักเรียนที่ไม่เคยเป็นแกนนำ ด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย.....	61
45	การคัดเลือกตัวแปรอิสระที่ใช้ในการสร้างแบบจำลองหรือโมเดลสมการ ปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย.....	63
46	ข้อมูลความสอดคล้องความกลมกลืนของรูปแบบเบื้องต้น.....	65
47	ข้อมูลความสอดคล้องความกลมกลืนของรูปแบบเบื้องต้นและรูปแบบสุดท้าย.....	67
48	อิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย ของโรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม.....	68
49	การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินโครงการ อย.น้อย.....	69

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติของ แวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น	11
2 ตัวแบบแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ของการดำเนินโครงการ อย.น้อย.....	63
3 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุจากโปรแกรม ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความ สำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวง วิทยาคม (รูปแบบเบื้องต้น)	64
4 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของ การดำเนินโครงการ อย.น้อย โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม (รูปแบบเบื้องต้น).....	65
5 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุจากโปรแกรมของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ของการดำเนินโครงการ อย.น้อย โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม (รูปแบบสุดท้าย)	66
6 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนิน โครงการ อย.น้อย โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม (รูปแบบสุดท้าย)....	67

บทที่ 1

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยได้รับผลกระทบจากปัญหาของสังคมโลกและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางเทคโนโลยี ส่งผลให้การดำเนินชีวิตและสุขภาพของประชาชนยุ่งยากมากขึ้น การแข่งขันในทางสังคมและทางเศรษฐกิจที่รุนแรง ส่งผลให้ประชาชนเจ็บป่วยด้วยโรคที่เกิดจากปัจจัยสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรม เช่น โรคเครียด โรคจากอาหาร มากขึ้นกว่าในอดีตและมีแนวโน้มรุนแรงสูง หากประชาชนยังไม่ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ การป้องกัน ส่งเสริม การพัฒนา และการบริหารจัดการชีวิตเพื่อดำรงสุขภาพที่ดี จะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตที่สมดุล ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของการมีสภาวะทางสุขภาพที่สมบูรณ์

อาหารเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์การได้รับอาหารที่มีคุณภาพ สะอาด ปลอดภัย เป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในประเทศ ทำให้มีพลังสามารถสร้างสรรค์ความเจริญต่าง ๆ ให้แก่ประเทศชาติได้ เพื่อให้ประชาชนได้บริโภคอาหารที่ปลอดภัยจึงต้องมีการควบคุม กำกับ ดูแลความปลอดภัยของอาหาร ตั้งแต่การนำเข้าอาหารและวัตถุดิบ การผลิตผลผลิตทางการเกษตร การผลิตและแปรรูปอาหารตั้งแต่ระดับครัวเรือนถึงระดับอุตสาหกรรม การจัดจำหน่าย และการกระจายอาหารสู่ผู้บริโภค การปลูกฝังทัศนคติเรื่องอาหารปลอดภัยควรเริ่มตั้งแต่ครอบครัว โดยเฉพาะผู้ที่เป็นแม่ซึ่งมีส่วนสำคัญในการเลือกอาหารให้ครอบครัว และเลือกบริโภคอาหารขณะตั้งครรภ์ เพื่อป้องกันหลีกเลี่ยงอาหารที่เป็นพิษและมีเชื้อโรคที่จะมีผลกระทบต่อตัวอ่อนของเด็กที่อยู่ในครรภ์ รวมทั้งแม่ที่อยู่ในระยะให้นมลูก การระมัดระวังเรื่องอาหารในการเลี้ยงทารกตลอดจนเมื่อเด็กเข้าสู่วัยเรียน โรงเรียนที่มีอยู่ทั่วประเทศมากกว่า 33,000 แห่ง จะมีส่วนสำคัญในการปลูกฝังแนวคิดเรื่องอาหารปลอดภัย นอกจากความต้องการอาหารในเชิงปริมาณและคุณค่าแล้ว ความสะอาดและความปลอดภัย ยังเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงและให้ความสำคัญในลำดับสูงมาก

วิกฤตด้านความปลอดภัยอาหารติดต่อกันในช่วง 4 - 5 ปีที่ผ่านมาในหลายประเทศ ไม่ว่าจะเป็นโรควัวบ้าที่พบว่าสามารถถ่ายทอดจากเนื้อสัตว์สู่คน การระบาดของไข้หวัดนกในสัตว์ปีก การเกิดภาวะเจ็บป่วยเนื่องจากเชื้อที่พบในอาหารซึ่งไม่ควรพบ การค้นพบสารเคมีตกค้างที่จะเป็นอันตรายต่อสุขภาพในอาหารคน และอาหารสัตว์ เช่น ไดออกซิน การปนเปื้อนเมลามีนในนมผงสำหรับทารกที่ประเทศจีน เนื่องจากการเติมน้ำลงในน้ำนมดิบที่ส่งขายให้กับโรงงานที่ผลิตอาหารเป็นผลให้ปริมาณโปรตีนต่ำกว่ามาตรฐาน ผู้ผลิตน้ำนมดิบจึงนำเมลามีนซึ่งมีปริมาณไนโตรเจนสูงมาเติมเพื่อเพิ่มปริมาณไนโตรเจนในนมเพื่อให้ผลวิเคราะห์ปริมาณโปรตีนออกมาได้ตามมาตรฐาน โดยไม่ได้คำนึงว่าผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไร ทำให้เด็กทารกเจ็บป่วยนับหมื่นคนเกิดนิ่วในไต และมีเด็กทารกเสียชีวิตจากอาการไตวาย 4 คน หรือกรณีผู้นำเข้าขนมและอาหารจากต่างประเทศ ซึ่งในผลิตภัณฑ์มีการใช้วัตถุเจือปนอาหาร เช่น สีสังเคราะห์ วัตถุกันเสีย หรือซัลฟอน โดยที่ผู้นำเข้า

ไม่ได้ขอความเห็นชอบการใช้วัตถุเจือปนอาหารกับทาง ออย. ซึ่งการใช้สีสังเคราะห์ผสมร่วมกับสาร โซเดียมเบนโซเอต เป็นวัตถุกันเสียในอาหารประเภทขนมหวาน ลูกกวาด ลูกอม ไอศกรีม น้ำผลไม้ และน้ำอัดลม อาจเป็นสาเหตุให้เด็กอายุระหว่าง 3-9 ปี มีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งหรือเป็นโรคสมาธิสั้น เพิ่มขึ้น และจากเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นส่งผลให้ในปัจจุบันกลายเป็นว่าปัจจัยสำคัญในการเลือกซื้ออาหารในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา ทำให้ผู้บริโภคต้องการอาหารที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และมีคุณค่าทางโภชนาการสูง หรืออาหารอินทรีย์ (<http://www.fda.moph.go.th>)

การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข เป็นนโยบายที่รัฐบาลให้ความสำคัญตลอดมา โดยเฉพาะในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ได้เน้นคนเป็นจุดศูนย์กลางหรือจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนา โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาที่สำคัญไว้ 2 ประการ ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพของคนทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เพื่อให้มีคุณภาพที่ดีและมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพควบคู่กับการพัฒนาสภาพแวดล้อมต่างๆ ซึ่งการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข ถูกกำหนดเป็น 1 ใน 7 ยุทธศาสตร์ในการพัฒนา ได้กำหนดกิจกรรมหลักคือ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการให้การเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของผู้บริโภคที่เหมาะสมแก่เด็กและเยาวชนผ่านหลักสูตรทางการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน (กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา, 2540 : 6, 49)

จากรายงานการเฝ้าระวังโรคของสำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. 2546 – 2550 พบว่าอาการท้องร่วงเฉียบพลันและอาหารเป็นพิษมีเด็กและเยาวชนเจ็บป่วยรวมทั้งสิ้น 2,676,305 ราย ตาย 115 ราย จำแนกเป็นเด็กทารกป่วย 478,111 ราย ตาย 41 ราย เด็กก่อนวัยเรียนป่วย 1,144,300 ราย ตาย 40 ราย เด็กอนุบาลป่วย 403,968 ราย ตาย 14 ราย นักเรียนชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้นป่วย 649,926 ราย ตาย 20 ราย นอกจากนี้ยังพบว่าเมื่อปี พ.ศ. 2547 ถึง 2549 พบเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาและศูนย์เด็กเล็กเกิดโรคอาหารเป็นพิษ (Food Poisoning) รวมทั้งสิ้น 56 ครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อปี พ.ศ.2547 มีรายงานการสอบสวนโรคอาหารเป็นพิษที่เกิดขึ้นในโรงเรียนถึง 21 ครั้ง ซึ่งจากรายงานพบว่า การระบาดที่ทำให้มีผู้ป่วยจำนวนมากมักเกิดขึ้นในโรงเรียนและส่วนใหญ่จะเป็นอาหารที่ทางโรงเรียนจัดเตรียมให้เป็นอาหารกลางวันแก่นักเรียนปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางสมอง การเรียนรู้ และความทรงจำ คือ อาหาร เนื่องจากการพัฒนาทางสมองของเด็กเริ่มตั้งแต่เมื่อมีการปฏิสนธิขึ้นในครรภ์ เซลล์สมองและใยประสาทมีการเพิ่มจำนวนและขนาดอย่างรวดเร็วตามอายุที่เพิ่มขึ้น จึงส่งผลต่อความทรงจำในช่วงชีวิตของแต่ละบุคคล หากเด็กได้รับสารอาหารไม่เพียงพอกับความต้องการของร่างกายก็ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาการทางร่างกาย สมอง สติปัญญา และอารมณ์ ตามมา(สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค : 2550)

กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข ได้ทำการสำรวจสถานการณ์การคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของประเทศไทย พบว่าประชาชนส่วนมากมีพฤติกรรมการเรียกร้องสิทธิผู้บริโภคน้อย เช่น เมื่อประชาชนซื้อผลิตภัณฑ์อาหารแล้วพบเสียจะทิ้งผลิตภัณฑ์นั้นไป โดยเฉพาะในโรงเรียนยังมีผลิตภัณฑ์ที่ไม่เหมาะสมใน

ปริมาณสูงและนักเรียนยังมีทัศนคติและพฤติกรรมในการบริโภคขนมที่ไม่เหมาะสมอยู่มาก อีกทั้งยังขาดการปกป้องสิทธิและการรับรู้สิทธิของทั้งนักเรียนและครูในด้านการคุ้มครองผู้บริโภคจึงทำให้ปัญหาดังกล่าวเพิ่มขึ้น โดยขาดการแก้ไขปัญหาที่เป็นรูปธรรมชัดเจนซึ่งการให้การศึกษาที่ถูกต้องเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการแก้ปัญหาในระยะยาวและยังเป็นตัวชี้วัดสำคัญของการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุขในโรงเรียนอีกด้วย (<http://www.fda.moph.go.th/youngfda/>)

กระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนให้นักเรียนมีโอกาสรียนรู้อย่างบูรณาการ กล่าวคือให้นักเรียนมีโอกาทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและได้เรียนรู้สิ่งใหม่จากกิจกรรมเหล่านั้นควบคู่ไปด้วย โดยจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมด้านสุขภาพให้แก่นักเรียนในโรงเรียนโดยให้มีการดำเนินกิจกรรมด้านสุขอนามัย ด้านสาธารณสุข การบริโภค หรือด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ปี พ.ศ.2544 กระทรวงสาธารณสุข ได้มีการประสานเพื่อจัดทำโครงการ อย.น้อย ในโรงเรียน โดยกองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภคเป็นผู้รับผิดชอบภารกิจดังกล่าว เพื่อให้เด็กที่อยู่ในวัยเรียนได้รับความรู้ ความปลอดภัยในการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ ซึ่งเด็กในวัยนี้เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม มีความคิด จินตนาการในทางสร้างสรรค์ และเป็นผู้มีศักยภาพในตนเอง จึงได้ให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการ อย.น้อย เป็นกิจกรรมเพื่อรณรงค์ให้เกิดความปลอดภัยด้านอาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพในสถานศึกษาทุกระดับ โดยอาศัยผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียนได้แก่ นักเรียน ครู อาจารย์ สมาคมผู้ประกอบการ และผู้ประกอบการ ร้านค้าในโรงเรียน การดำเนินกิจกรรมจะดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความตระหนักและมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการเลือกซื้ออาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ปลอดภัยและมีการเผยแพร่ความรู้ให้กลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งกระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงศึกษาธิการทั้งในส่วนของภูมิภาคและส่วนกลาง ได้ดำเนินกิจกรรมพร้อมกันทั่วประเทศในทิศทางดำเนินการและรูปแบบเดียวกันคือ เลือกเป้าหมายเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ ในปี 2545 เกิดกิจกรรมในลักษณะโครงการนาร่อง และมีการดำเนินการอย่างจริงจังในปี 2546 โดยมีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ริเริ่มจัดตั้งชมรมคุ้มครองผู้บริโภคในโรงเรียนและทำกิจกรรม อย.น้อย จังหวัดละ 5 โรงเรียนภายใต้ชื่อโครงการร่วมรณรงค์ส่งเสริมการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ ในช่วงเดือนมกราคม – กรกฎาคม 2546 ได้รับเสียงตอบรับจากโรงเรียนต่าง ๆ ที่เข้าร่วมโครงการทั่วประเทศเป็นอย่างมาก ปี 2547 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข จึงได้กำหนดโครงการรณรงค์อาหารปลอดภัยในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เป้าหมายยังคงเป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาแต่ขยายพื้นที่เพื่อให้ครอบคลุมคือ 1.โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,589 โรงเรียน 2.โรงเรียนเอกชนที่มีชั้นมัธยมศึกษา รวม 511 โรงเรียน 3.โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีชั้นมัธยมศึกษา รวม 62 โรงเรียนรวมโรงเรียนเป้าหมายทั้งสิ้น 3,162 โรงเรียน ปี 2548 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข เห็นความสำคัญของสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา จึงเริ่มรณรงค์ “อย.อาชีวะ” ในวิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษาทั่วประเทศเพื่อทำกิจกรรม โดยจะมีการตรวจเยี่ยมและประเมินผลและจะพัฒนาให้บางสถานศึกษาเป็นศูนย์การเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาอื่น ๆ ในด้านการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์ จี.เอ็ม.พี.โดยมี

สถานศึกษาสมัครเข้าร่วมโครงการจำนวน 26 แห่ง เป็นสถานศึกษานำร่องในปีนี้ ในปี 2549 ได้เน้นการทำกิจกรรมในลักษณะเครือข่ายให้มากขึ้น และจะส่งเสริมให้เกิดการเอื้ออาทรโรงเรียนระดับที่เล็กกว่าในลักษณะ “อย.น้อยสอนน้อง” ไม่น้อยกว่า 5,000 โรงเรียน และจะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาความปลอดภัยด้านอาหารในพื้นที่ โดยสนับสนุนให้ อย.น้อย ได้ดูงานสถานที่ผลิตอาหารในชุมชน เพื่อได้เรียนรู้กรรมวิธีการผลิตและการควบคุมคุณภาพอาหารจากของจริง และยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้ผลิตเกิดความตระหนักและพัฒนาปรับปรุงสถานที่ของตน และจะพัฒนาศักยภาพของ อย.น้อยให้สามารถตรวจประเมินโรงอาหารเพื่อพัฒนาโรงอาหารภายในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ และจำหน่ายอาหารที่มีความปลอดภัย เพื่อลดการเกิดโรคอาหารเป็นพิษภายในโรงเรียน ในปี 2550 ได้ขยายผลไปสู่โรงเรียนอาชีวศึกษาทั่วประเทศ ไม่น้อยกว่า 200 แห่ง เพื่อให้เกิดพลังร่วมกันในการณรงค์เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในการเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ การสร้างความตระหนักและการคุ้มครองผู้บริโภค โดยผ่านกิจกรรมของชมรม/ชุมนุมคุ้มครองผู้บริโภคในโรงเรียน กระทรวงสาธารณสุขนอกจากเป็นผู้ประสานด้านงบประมาณในการดำเนินงานโครงการ อย.น้อยของทั้งประเทศแล้ว ยังเป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรบุคลากรโดนให้ระดับจังหวัดด้วย คือสาธารณสุขจังหวัดเป็นหน่วยงานหลักในการประสานความร่วมมือร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ประจำอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ (<http://www.fda.moph.go.th/youngfda/>)

จากรายงานวิจัยประเมินผลโครงการอย.น้อย ปี 2552 ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยากระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(2552: 161) พบว่าการดำเนินงานตามโครงการที่ผ่านมา มีปัญหาอยู่หลายประการเช่น ปัญหาทางพฤติกรรมกรบริโภคสินค้า ปัญหาความรู้ความเข้าใจของนักเรียนในการเลือกบริโภคสินค้า ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการบริโภค มีผลทำให้โครงการอาจจะไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงปัจจัยต่างๆภายใต้บริบทข้างต้น ว่า ปัจจัยใดที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการทั้งในแง่บวกและแง่ลบ โดยเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างจาก โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม เป็นพื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากการวิเคราะห์ความเหมาะสมของพื้นที่ตัวอย่างพบว่า โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับประเทศด้านการทำกิจกรรม อย.น้อยต่อเนื่องในปี 2552 จาก กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข ตามหลักเกณฑ์การให้คะแนนการประกวด อย.น้อย ปี 2552 ประเด็น ความยั่งยืนในการทำกิจกรรม

ความมุ่งหมายในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ ดังนี้ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย อย.น้อย ไปปฏิบัติ ในโรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม

ความสำคัญของการวิจัย

ผลวิจัยสามารถนำข้อมูลที่ได้นำไปใช้เป็นแบบอย่างในการนำนโยบายที่มีลักษณะใกล้เคียงไปปฏิบัติ

ขอบเขตของการวิจัย

พื้นที่ ได้แก่ โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม อ.เมือง จ.ปทุมธานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู และนักเรียน มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) ตามวิธีของ Taro Yamane ในการกำหนดจำนวนตัวอย่าง

นิยามศัพท์

อ.น้อย หมายถึง เด็กนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายของโรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคมที่รวมกลุ่มและร่วมกันทำกิจกรรมคุ้มครองผู้บริโภคที่สร้างสรรค์ตระหนักถึงเรื่องการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพและอาหาร และตั้งเป็นอาสาสมัครคุ้มครองผู้บริโภคในโรงเรียน

แกนนำ หมายถึง นักเรียนในชุมนุมคุ้มครองผู้บริโภคของโรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม

สมาชิก หมายถึง นักเรียนทุกคนในโรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม

วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย หมายถึง ความชัดเจนของวัตถุประสงค์และนโยบาย โดยผู้ที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามนโยบาย มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบายไปในทางเดียวกัน อันจะส่งผลต่อความสำเร็จตามที่ต้องการ

ทรัพยากร หมายถึง ความพอเพียงของงบประมาณ ระยะเวลาในการดำเนินงานและบุคลากรต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความพอเพียงของสถานที่ วัสดุอุปกรณ์

ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ หมายถึง ความรู้สึกรับผิดชอบในการดำเนินโครงการของผู้ปฏิบัติ

ลักษณะหน่วยงานที่นำไปปฏิบัติ หมายถึง การจัดโครงสร้างของโครงการ อ.น้อย และความพร้อมของผู้ปฏิบัติ

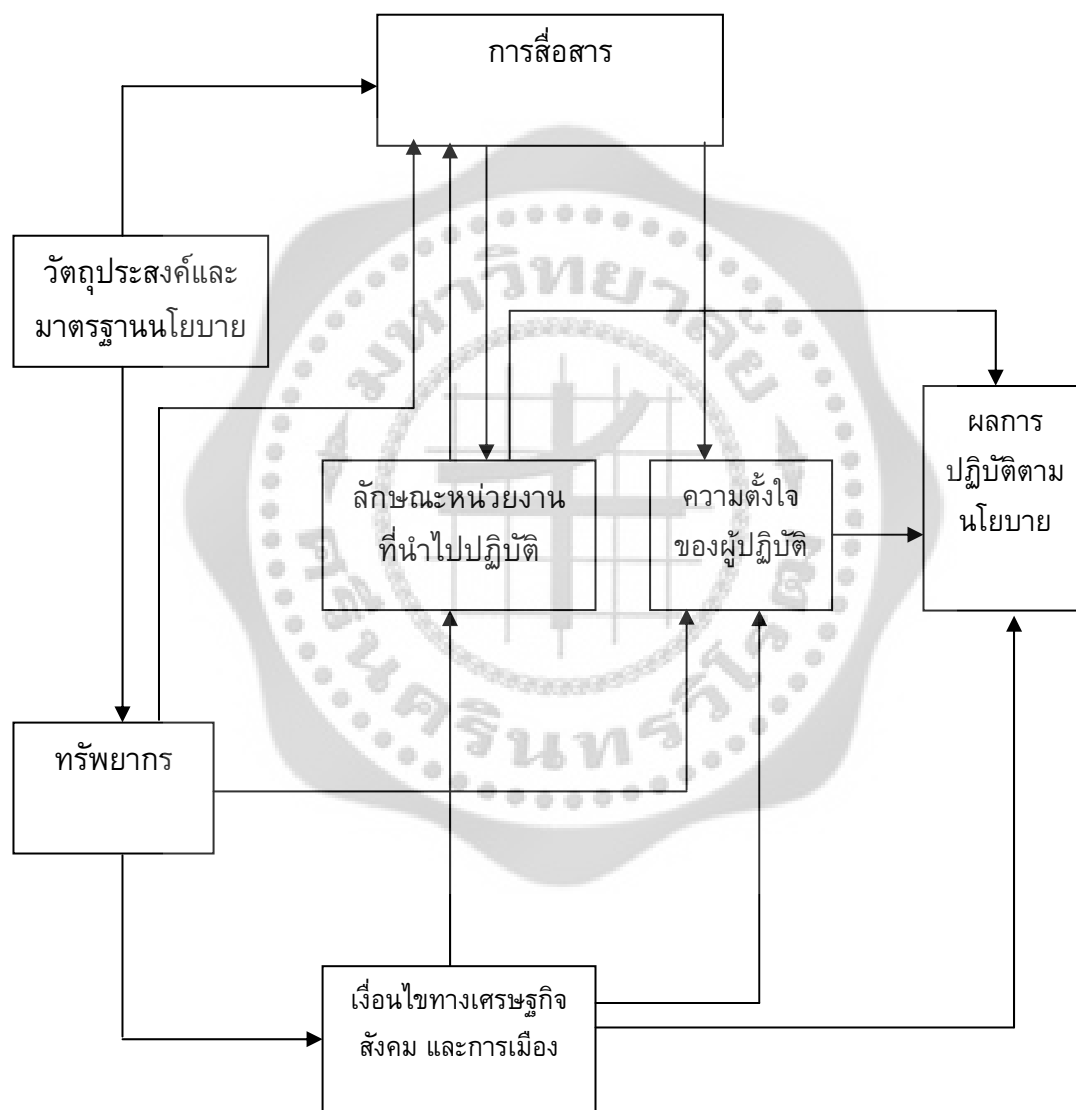
การสื่อสาร หมายถึง ความรู้และความเข้าใจของผู้ปฏิบัติในสิ่งที่ตนเองต้องทำ และเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อเสริมให้การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ

เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง หมายถึง การจัดสรรทรัพยากรให้กับโรงเรียนมีความพอเพียงต่อการส่งเสริมให้การดำเนินโครงการ อ.น้อย ประสบความสำเร็จ

ผลการปฏิบัติตามนโยบาย หมายถึง การบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการ การนำไปใช้ประโยชน์หรือการได้รับประโยชน์ของกลุ่มเป้าหมายโดยส่วนรวม ความคงอยู่หรือความต่อเนื่องของกิจกรรม และ นำวิธีการไปใช้ได้ดีในโรงเรียนอื่นหรือโอกาสอื่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีของ แวน มิเตอร์และแวน ฮอร์น (Van Meter & Van Horn) มาใช้ในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยทั้งหมดมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมข้อมูลเป็นองค์ความรู้เบื้องต้นในการดำเนินงาน ดังนี้

1. แนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ
2. แนวคิดการคุ้มครองผู้บริโภค
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ

กล้า ทองขาว (2548: 7) ได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง “กระบวนการจัดการและการประสานกิจกรรม เพื่อนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ให้บรรลุความสำเร็จตรงตามเจตจำนงของนโยบาย โดยกลุ่มบุคคลหรือองค์กรภาครัฐหรือเอกชน”

เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2551) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติได้เริ่มต้นมาตั้งแต่ทศวรรษ 1970 ได้สร้างทฤษฎีและองค์ความรู้เอาไว้หลายด้าน ปัจจุบันอาจแบ่งทฤษฎีการศึกษานำนโยบายไปปฏิบัติเป็น 3 รุ่น (generations) หรือ 3 แนว (approaches) คือ

1.1 ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติจากบนลงล่าง (top-down theories of implementation)

ทฤษฎีนี้เน้นความสามารถของผู้กำหนดนโยบายที่จะกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายให้ชัดเจนและควบคุมการนำนโยบายไปปฏิบัติ เริ่มจากสมมติฐานที่ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเริ่มต้นมาจากการตัดสินใจของรัฐบาลกลาง ได้รับอิทธิพลจากการวิเคราะห์ระบบ โดยเน้นที่กลองดำที่อยู่ตรงกลาง และถือว่านโยบายมีผลต่อผลลัพธ์โดยตรง และไม่ค่อยสนใจผลกระทบของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติที่มีต่อการให้บริการตามนโยบาย การศึกษาตามแนวนี้จะมองว่านโยบายเป็นปัจจัยนำเข้า (inputs) และการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นผลผลิต (outputs) เพราะเหตุนี้จึงทำให้ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีความสำคัญกับการตัดสินใจกำหนดนโยบาย บางครั้งจึงถูกมองว่าเป็นแนวการศึกษาที่เน้นบทบาทการใช้อำนาจของผู้นำ ผลงานของนักวิชาการที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ งานของเพรสแมน (Pressman) และวิลดาฟสกี (Wildavsky) ในปี ค.ศ. 1973 งานของแวน มิเตอร์และแวน ฮอร์น (Van Meter & Van Horn) ปี ค.ศ. 1975 งานของบาร์แดช (Bardach) ปี ค.ศ. 1977 และงานของซาบาเตียร์ (Sabatier) และแมซแมนเนียน (Mazmanian) ปี ค.ศ. 1979, 1980 และ 1983 ตามลำดับ

1.2 ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติจากล่างขึ้นบน (bottom-up theories of implementation)

ทฤษฎีนี้จะเน้นผู้ปฏิบัติระดับพื้นที่ในฐานะผู้ให้บริการและมองการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการต่อรองที่เกิดขึ้นในเครือข่ายของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ทฤษฎีนี้เกิดขึ้นช่วงปลายทศวรรษ 1970 ถึงทศวรรษ 1980 เนื่องจากต้องการตอบโต้ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติจากบนลงล่าง งานหลายชิ้นในทฤษฎีนี้แสดงให้เห็นว่าผลลัพธ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย และการเชื่อมโยงเชิงเหตุและผลตามความเชื่อของทฤษฎีจากบนลงล่างขึ้นนั้นก็อาจไม่เป็นจริงด้วย นักทฤษฎีในกลุ่มนี้สนใจศึกษาสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในระดับของการให้บริการและสาเหตุที่แท้จริงที่มีผลต่อการปฏิบัติในระดับล่าง วิธีการศึกษาจะเริ่มจากระดับล่าง โดยระบุว่าเครือข่ายของตัวแสดงในการให้บริการที่แท้จริงเป็นอย่างไร ทฤษฎีนี้จะปฏิเสธแนวคิดที่ว่านโยบายเริ่มมาจากระดับบนและส่งนโยบายลงมาให้ผู้ปฏิบัติเพื่อปฏิบัติตามระดับบนให้มากที่สุด แต่มองว่าการใช้ดุลพินิจในการให้บริการระดับล่างเป็นปัญหาที่แท้จริงมากกว่า ผลงานนักวิชาการที่สำคัญในกลุ่มนี้ได้แก่ ลิปสกี (Lipsky) ปี ค.ศ. 1971 และ 1980) เอลมอร์ (Elmore) ปี ค.ศ. 1980 และเฮิน (Hjern) ปี ค.ศ. 1982

1.3 ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติแบบผสม (hybrid theories of implementation)

ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติจากบนลงล่างและล่างขึ้นบนนี้ เป็นประเด็นโต้แย้งทางวิชาการอยู่หลายปี นักวิจัยหลายคนจึงพยายามสังเคราะห์ทฤษฎีทั้งสองเข้าด้วยกันเช่น เอลมอร์ (Elmore) ปี ค.ศ. 1985 ซาบาเตียร์ ปี ค.ศ. 1986 และก็อกกิน (Goggin) และคณะเมื่อปี ค.ศ. 1990 ทฤษฎีผสมนี้รวมเอาองค์ประกอบทั้งสองฝ่ายเข้าด้วยกันเพื่อปิดจุดอ่อนของแต่ละฝ่าย เช่น ทฤษฎีบนลงล่างเน้นการเริ่มต้นจากข้างบน มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างทฤษฎีทั่วไป ยึดถือตามแนวกระบวนการและขั้นตอนนโยบาย เน้นการนำการตัดสินใจระดับบนไปปฏิบัติ ยึดประชาธิปไตยแบบตัวแทนหรือตัวแบบผู้นำ ส่วนทฤษฎีล่างขึ้นบนเริ่มต้นจากล่างและขยายออกไปทางข้าง มีจุดมุ่งหมายที่จะพรรณนาและอธิบายปฏิกิริยาของตัวแสดงในการให้บริการถือว่าขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติแยกไม่ออกจากขั้นตอนการก่อรูป หรือยึดตามหลักการหลอมรวม(fusionist model) มากกว่าจะกระจายออกไป นอกจากนั้นยังปฏิเสธขั้นตอนของนโยบาย โดยถือว่าไม่มีทางที่ระดับบนจะคุมระดับล่างได้หมด เพราะระดับล่างมีดุลพินิจและผลประโยชน์เป็นของตัวเอง ส่วนด้านประชาธิปไตยนั้น ทฤษฎีล่างขึ้นบนยึดประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมนอกจากผู้นำแล้วยังต้องคำนึงถึงเจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่น ภาคเอกชนและกลุ่มเป้าหมายด้วยการผสมตามทฤษฎีใหม่ข้างต้น ทำให้เกิดแนวทางบูรณาการขึ้นมาจำนวนมาก เช่นงานของชาร์ฟ (Scharpf) เมื่อปี ค.ศ. 1978 งานของวิลฮือฟฟ์-ฮีเรียร์ (Heritier) ปี ค.ศ. 1980

แนวคิดของแวน มิเตอร์และแวน ฮอร์น (Van Meter & Van Horn)

แวน มิเตอร์และแวน ฮอร์น (Van Meter; & Van Horn: 1975) ได้ร่วมกันเขียนบทความเรื่อง "The Policy Implementation Process: A Conceptual Framework" เมื่อปี 1975 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้ปฏิบัติ ในองค์การที่รับผิดชอบต่อนโยบายโดยตรง การเสนอกรอบแนวคิด (conceptual framework) เพื่อศึกษากระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของทั้งสองคนเป็นผลงานจากการปรับปรุงเอกสารที่นำเสนอต่อการประชุมประจำปีของสมาคมรัฐศาสตร์สหรัฐอเมริกาเมื่อปี 1974 กรอบการศึกษาตามแนวคิดของทั้งสองคือ 1) การนำเอากรอบทฤษฎีองค์การ ซึ่งได้แก่ การเปลี่ยนแปลงองค์การ (Organization change) การควบคุมองค์การ (organization control) องค์การที่ซับซ้อน (complex organization) และการจัดองค์การเสียใหม่ (reorganization) 2) นำเอาวรรณกรรมเกี่ยวกับผลกระทบจากการพิพากษาคดี (the impact of judicial decision) 3) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ (studies of intergovernmental relations) มาใช้ในการออกแบบทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Theory of Policy Implementation) ผลงานชิ้นนี้มองการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการทิศทางเดียว (unidirectional process) เหมือนเพรสแมนกับวิลต์ฟส์กี จุดเริ่มต้นของกรอบความคิดจึงริเริ่มจากการมีนโยบายที่มีเป้าหมาย (goals) และวัตถุประสงค์ (objectives) ขึ้นมาก่อน แล้วมองว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติจะผันแปรไปตามลักษณะของตัวนโยบาย (nature of policy) นั้นเอง (Van Meter; & Van Horn 1975: 448-455)

กรอบทฤษฎีของแวน มิเตอร์และแวน ฮอร์น (Van Meter; & Van Horn) จำแนกจุดเด่นได้เป็น 2 ประการได้แก่ 1) จำนวนการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ ปัจจัยพื้นฐานการนำนโยบายไปปฏิบัติคือ การเปลี่ยนแปลงซึ่งสามารถวัดระดับมาก-น้อย ได้ 2) ความยืดหยุ่นของการมองเป้าหมายเป็นเอกฉันท์ (goal consensus) ของผู้มีส่วนร่วมในการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งสามารถวัดระดับต่ำ-สูงได้ (พรรณิฉัย นิตโรจน์: 2551)

แนวคิดนี้ได้รับอิทธิพลมาจากแนวความคิดและได้เสนอตัวแบบที่เรียกว่า A Model of the Policy Implementation Process ตัวแบบนี้ เชื่อว่าผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับปัจจัยซึ่งประกอบไปด้วย 6 ปัจจัยหลักดังนี้ (Van Meter; & Van Horn. 1975)

1. วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย (policy standards and objectives) เป็นองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญในกำหนดการปฏิบัติตามนโยบาย เพราะในบางกรณีก็ช่วยให้สามารถวัดถึงผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นได้ เช่น จำนวนชิ้นงาน ปริมาณของผู้ได้รับการจ้างงาน ความก้าวหน้าของแต่ละกิจกรรมของโครงการ ทั้งนี้การวัดผลการปฏิบัติตามนโยบายจะกระทำได้ชัดเจนเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความชัดเจนของการกำหนดมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายนั้นๆ ในทางตรงกันข้ามหากวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบายมีความคลุมเครือและมีความขัดแย้งกัน ย่อมทำให้ยากต่อการวัดและยากต่อการนำไปปฏิบัติ เพราะวัตถุประสงค์ของการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติประการหนึ่ง คือ ต้องการทราบว่านโยบายใดประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว

อย่างไร การวัดความสำเร็จหรือความล้มเหลว คือ การพิจารณาระดับที่เป้าหมายและวัตถุประสงค์บรรลุผล หากวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบายมีความชัดเจน และแสดงคุณสมบัติที่ง่ายต่อการวัด การประเมินคุณค่าของนโยบายก็จะกระทำได้ง่ายเช่นกัน ดังนั้นผู้กำหนดนโยบายควรเลือกถ้อยคำหรือข้อความในการเรียบเรียงแนวปฏิบัติและข้อกำหนด (guidelines and regulations) มาใช้อย่างพิถีพิถันให้สามารถสะท้อนเกณฑ์การประเมินการปฏิบัติตามนโยบายได้ชัดเจน

2. ทรัพยากร (policy resources) คือ สิ่งอำนวยความสะดวกต่อการบริหาร อาจรวมถึงเงินและสิ่งเสริมทั้งปวงที่กำหนดไว้ในแผนงาน ทรัพยากรเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมหรือช่วยให้ความสะดวกต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าทรัพยากรที่เป็นตัวเงินเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะทำให้นโยบายบรรลุผล แต่การนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นต้องมีทรัพยากรอื่นๆเข้ามาเสริมด้วย

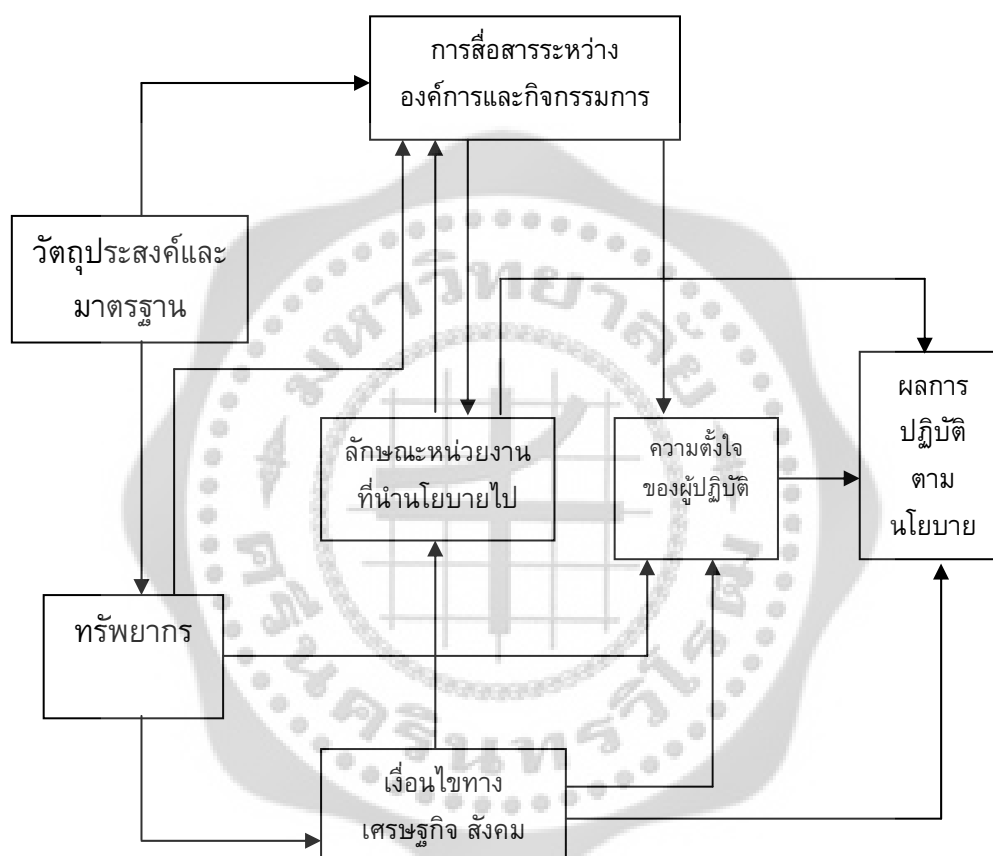
3. การสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง (inter-organizational communication and enforcement activities) คือ การสื่อสารเกี่ยวกับมาตรฐานงานและวัตถุประสงค์นโยบาย เพื่อให้ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติมีความรู้ความเข้าใจสอดคล้องกัน หรือจะกล่าวว่า การสื่อสารระหว่างองค์กร คือ ความต้องการให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับมาตรฐาน และวัตถุประสงค์นโยบาย การสื่อสารภายในองค์กรและระหว่างองค์กรมิใช่เรื่องง่ายหากผู้กำหนดนโยบายไม่สามารถเรียบเรียงแนวปฏิบัติให้ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพราะหากข้อกำหนดหรือแนวปฏิบัติไม่ชัดเจนอาจทำให้เกิดการแปลงสารเกิดขึ้นได้ง่ายเข้าใจผิดหรืออาจจะเกิดความขัดแย้งระหว่างผู้ปฏิบัติได้ตลอดเวลา ดังนั้น การนำนโยบายไปปฏิบัติให้สำเร็จ ควรมีกลไกและกระบวนการเพื่อความเข้าใจตรงกันระหว่างฝ่ายบริหารกับผู้ปฏิบัติ

4. ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (the characteristics of implementing agencies) เป็นองค์ประกอบใหญ่ที่มีองค์ประกอบย่อย ๆ หลายประการที่เป็นตัวกำหนดการปฏิบัติตามนโยบาย ได้แก่ สมรรถนะและขนาดของทีมงานในหน่วยงาน ระดับความเข้มข้นของการควบคุมบังคับบัญชาของหน่วยงานย่อยในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทรัพยากรทางการเมืองของหน่วยงาน การสนับสนุนจากนักกฎหมายและฝ่ายบริหารความมีชีวิตชีวาขององค์กร ระดับการสื่อสารระบบเปิดในองค์กร และความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ระหว่างองค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติกับผู้กำหนดนโยบายหรือองค์กรที่ประกาศใช้นโยบาย คุณลักษณะขององค์กรที่กล่าวมา แสดงถึงศักยภาพและความสามารถในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

5. เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง (economic, social and political conditions) องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เคยได้รับการมองว่าเป็นปัจจัยสำคัญในฐานะที่เป็นตัวแปรสภาพแวดล้อมของผลิตผลนโยบาย แม้ว่าองค์ประกอบด้านนี้จะมีผลกระทบอย่างมากต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ การพิจารณาองค์ประกอบจะคำนึงถึง การจัดสรรทรัพยากรทางเศรษฐกิจให้หน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติมีความเพียงพอต่อการส่งเสริมให้แผนงานโครงการประสบความสำเร็จหรือไม่ ความเห็นสาธารณะเป็นอย่างไร จุดเด่นของนโยบายสัมพันธ์กับ ประเด็น

นโยบายอย่างไร กลุ่มหลากหลายในสังคมรวมทั้งกลุ่มผลประโยชน์ภาคเอกชนคัดค้านหรือสนับสนุน การนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติ

6. ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ (the disposition of implementers) การส่งต่อนโยบายไปสู่ การปฏิบัติที่ประสบผลสำเร็จนั้น จะถูกกลั่นกรองโดยความรู้สึกนึกคิดของผู้ปฏิบัติและจะมีการ ตอบสนอง 3 ระดับซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการแสดงความสามารถและความตั้งใจจริงของผู้ปฏิบัติ คือ (1) ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย (2) ทศนคติต่อนโยบาย และ (3) ความเข้มข้นของทัศนคติ

ภาพประกอบ 1 ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติของแวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น
(Van Meter; & Van Horn.)

ที่มา: Donald S. Van Meter and Carl E. Van Horn, "The policy implementation process: A conceptual framework," *Administration & Society* 6, 4 (February 1975): 463.

โดยสรุป ตัวแบบกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของ แวนมิเตอร์และแวนฮอร์น (Van Meter & Van Horn) เป็นการอธิบายลักษณะของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลของตัวแปรกำหนด ที่แสดงอิทธิพลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อผลการปฏิบัติตามนโยบายการอธิบายคุณลักษณะของตัว

แปรแต่ละตัวค่อนข้างมีความชัดเจน แต่ไม่ได้อธิบายคุณลักษณะของตัวแปรตาม คือ ผลการปฏิบัติ ตามนโยบายไว้ กรอบแนวคิดที่เสนอไว้เป็นเพียงตัวแบบเชิงสมมติฐาน ที่หวังจะให้มีการนำไป ทดสอบต่อไป

2. แนวคิดการคุ้มครองผู้บริโภค

ตั้งแต่อดีตระบบคุ้มครองผู้บริโภคของประเทศไทยมีนโยบายให้รัฐเป็นผู้คุ้มครองสิทธิของ ผู้บริโภคเป็นหลัก เพราะเชื่อมั่นว่าหากรัฐจัดการได้ดีผู้บริโภคจะไม่เกิดปัญหา แต่ในสถานการณ์ ปัจจุบันยังไม่สามารถคุ้มครองผู้บริโภคได้จริง อีกทั้งยังเป็นการสร้างปัญหาหรือภาระหนักให้แก่ หน่วยงานที่ควบคุมกฎหมายอีกด้วย

จากพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคปี พ.ศ.2522 หรือกฎหมายอื่นๆที่ให้การดูแลผู้บริโภค เช่น กฎหมายอาหารและยาที่เน้นบทบาทรัฐในการควบคุมกำกับผลิตภัณฑ์ให้ปลอดภัยก่อนถึงมือ ผู้บริโภคเพราะเชื่อว่าเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคโดยอ้อม โดยกฎหมายจะไม่มี การให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของผู้บริโภคในระดับต่างๆ รัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2540 เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรก ที่ให้ความสำคัญของการคุ้มครองผู้บริโภค และเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจาก ประชาชนเพื่อกำหนดนโยบายและมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคโดยประชาชนเอง

จากรายงานวิจัยเบื้องต้น เรื่องการพัฒนากลไกการคุ้มครองผู้บริโภคตามเจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (ศุภสิทธิ์ พรรณารุโณทัย,ประสิทธิ์ อ่อนดี, สารี อ่องสมหวัง และ อรพิน กฤษณเกรียงไกร. 2549.) ได้แบ่งสถานการณ์การคุ้มครองผู้บริโภคใน ประเทศไทยออกได้เป็น 3 ช่วง ดังนี้

1. ช่วงก่อน พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคปี พ.ศ. 2522

ปี พ.ศ. 2470 เป็นปีที่มีกฎหมายฉบับแรกเกี่ยวกับการบริโภค โดยรัฐเห็นว่า มารดาใน สมัยนั้นนิยมเลี้ยงทารกด้วยหางนมซึ่งไม่ดีต่อสุขภาพจึงออกพระราชบัญญัติหางนม พ.ศ. 2470 ขึ้น เป็นกฎหมายที่มุ่งเน้นในเรื่องความปลอดภัยต่อสาธารณะชนและป้องกันความเสียหาย

ปี พ.ศ. 2512 สภาสตรีแห่งชาติรับแนวคิดและหลักการจัดตั้งสมาคมผู้บริโภคของ Dr. Colster Wanne ซึ่งเป็นตัวแทนสหพันธ์องค์กรผู้บริโภคระหว่างประเทศ (International Organization of Consumer Union: IOCU)

ปี 2514 ได้จัดตั้งคณะกรรมการการศึกษาและส่งเสริมผู้บริโภค (ศ.ศ.บ.) ขึ้น เพื่อศึกษา สภาพปัญหาของผู้บริโภค

ปี พ.ศ. 2515 ได้มีการตั้งองค์กรพิทักษ์ประโยชน์ผู้บริโภคแห่งประเทศไทย ภายใต้การ สนับสนุนของกระทรวงสาธารณสุขและสมาคมผู้บริโภคแห่งประเทศไทย

ปี พ.ศ. 2517 คณะกรรมการชุด ศ.ศ.บ. สภาสตรีแห่งชาติได้จัดตั้งโครงการสภาสตรี ส่งเสริมผู้บริโภค (สสب.) และเข้าเป็นสมาชิกของสหพันธ์คุ้มครองผู้บริโภคระหว่างประเทศ ซึ่ง สหพันธ์คุ้มครองผู้บริโภคระหว่างประเทศ ได้ถูกเปลี่ยนชื่อเป็น Consumers International (CI) ใน

เวลาต่อมา โครงการสภาส่งเสริมผู้บริโภคได้มีบทบาทที่สำคัญในการผลักดันการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

ปี พ.ศ. 2518 - 2525 มีการพัฒนาและก่อตั้งองค์กรพัฒนาเอกชนเป็นจำนวนมาก ซึ่งให้ความสนใจกับการแก้ไขปัญหาสังคม นอกจากนี้ เกิดกลุ่มคนที่ให้ความสำคัญต่อการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข เช่น มูลนิธิหมอชาวบ้าน ชมรมแพทย์ชนบท และกลุ่มอาสาสมัครเพื่อผู้บริโภค เป็นต้น

ปี พ.ศ. 2519 องค์กรภาครัฐได้เริ่มให้ความสำคัญมากขึ้นต่อการปกป้องสิทธิ ในสมัย ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี ได้อนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นคณะหนึ่ง แต่ไม่ได้ทำผลงานใด ๆ และได้หมดวาระไปตามวิถีทางการเมือง

ปี พ.ศ. 2520 สภาสตรีแห่งชาติได้ยื่นปฏิญญาว่าด้วยสิทธิของผู้บริโภคแก่รัฐบาลชุดนายธานินทร์ กรัยวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อกระตุ้นให้รัฐบาลจัดตั้งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นเป็นการถาวร แต่ต้องพักไปเนื่องจากรัฐบาลหมดวาระ

ปี พ.ศ. 2521 รัฐบาลสมัย พล.อ. เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้รับหลักการคุ้มครองผู้บริโภค โดยจัดตั้งคณะกรรมการขึ้น ซึ่งอยู่ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อจะทำการยกร่างกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคขึ้น

2. ช่วงหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

ในปี พ.ศ. 2522 เป็นปีที่ได้มีการออกพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคขึ้น นอกจากนี้ยังได้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค(สคบ.) ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งองค์กรนี้อยู่ภายใต้สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีโดยมีบทบาทสำคัญ คือ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการคุ้มครองผู้บริโภคสู่ประชาชน และคอยปกป้องคุ้มครองสิทธิต่าง ๆ ของประชาชนผู้บริโภค นอกจากนี้ยังได้กำหนดวันที่ 30 เมษายน 2524 เป็น “วันคุ้มครองผู้บริโภคไทย” ในส่วนภาคเอกชนมีการก่อตั้งกลุ่มองค์กรเพื่อทำงานปกป้องสิทธิของผู้บริโภค อาทิเช่น กลุ่มอาสาสมัครเพื่อผู้บริโภค (2523) โครงการสมุนไพรเพื่อการพึ่งตนเอง (2523) มูลนิธิหมอชาวบ้าน (2524) กลุ่มพลังผู้บริโภคแห่งประเทศไทย(2525) กลุ่มเยาวชนเพื่อผู้บริโภค (2525) ชมรมผู้บริโภคแห่งประเทศไทย (2525) คณะกรรมการประสานงานองค์กรเอกชนเพื่อการสาธารณสุขมูลฐาน (2526) ฯลฯ

ปี พ.ศ. 2536 มีองค์กรที่ทำงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภคในภาคเอกชนเกิดขึ้นอีกเป็นจำนวนมากและกระจายไปส่วนภูมิภาค

ปี พ.ศ. 2537 คปอ.ส. ได้ปรับทิศทางการทำงานหันเข้าหาประเด็นเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคมากขึ้น โดยมุ่งเน้นการสร้างตระหนักในสิทธิของผู้บริโภค ควบคู่ไปกับการเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้บริโภค

ปี พ.ศ. 2538 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และมหาวิทยาลัยมหิดล ได้ร่วมกันจัดประชุมทางวิชาการ เมื่อวันที่ 8 - 9 พฤษภาคม และได้หยิบยกเรื่อง “สิทธิมนุษยชน: รัฐกับการสาธารณสุขในสังคมไทย” ขึ้นมาเป็นหัวข้อในการประชุม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะชี้ให้เห็นถึงการกระตุ้นและ

ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในแง่มุมที่เกี่ยวข้องชีวิตและสุขภาพ รวมทั้งบทบาทของรัฐให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อจะได้เห็นสภาพปัญหาได้ชัดเจน และใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาต่อไปในอนาคต

3. ช่วงหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

ปี พ.ศ. 2540 เป็นช่วงที่มีการประกาศใช้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยในหลาย ๆ ด้าน รวมทั้งทิศทางของสิทธิผู้บริโภคในสังคมไทย

ปี พ.ศ. 2542 สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานในปี 2542 - 2544 โดยจะเน้นให้ประชาคมในชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้มากขึ้น

พ.ศ. 2543 - 2545 เกิดการเคลื่อนไหวของสังคมในรูปของ ภาติปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ ภายใต้การทำงานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2543 โดยเป็นการเชื่อมประสานกันระหว่างพลังของภาคประชาชน องค์กร เครือข่าย ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคการเมือง ตลอดจนสื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่อจัดทำร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ โดยมีความมุ่งหวังให้เป็น ธรรมนูญสุขภาพคนไทย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดหลักการ ทิศทาง ยุทธศาสตร์ มาตรการและแนวทางต่าง ๆ ในการร่วมกันสร้างสุขภาพหรือสุขภาวะของคนไทยและสังคมไทยอย่างต่อเนื่องและไม่หยุดยั้ง

จากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ให้ความสำคัญกับสิทธิผู้บริโภคและการคุ้มครองผู้บริโภคในสังคมไทยมากขึ้น ทำให้เกิดหน่วยงาน หรือโครงการขึ้นมารองรับการกิจดังกล่าว และเกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ที่จะร่วมกันปฏิรูประบบสุขภาพของคนไทย ประกอบกับอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วมากขึ้น ทำให้ประชาชนผู้บริโภคมีความรู้มากขึ้น มีการใช้สิทธิกับหน่วยงานต่าง ๆ มากขึ้น ทำให้สถานการณ์ของผู้บริโภคนั้นมีการพัฒนาในทางที่ดีขึ้นทั้งฝ่ายผู้บริโภคและผู้คุ้มครอง ทั้งนี้เพราะหน่วยงานทั้งภาครัฐและองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องมีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาแนวทางในการดำเนินงานได้ครอบคลุมมากขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมา

การควบคุมตรวจสอบความปลอดภัยด้านอาหาร เป็นภารกิจในความรับผิดชอบของหน่วยงานภาครัฐหลายกลุ่ม ซึ่งแต่ละหน่วยงานมุ่งที่จะบริหารจัดการความปลอดภัยด้านอาหาร ตามภารกิจที่แตกต่างกัน เช่น สุขภาพ เกษตรกรรม การค้าและอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวสิ่งแวดล้อม การควบคุมสินค้านำเข้าและส่งออก เป็นต้น (World Health Organization, 1996) กระทรวงสาธารณสุขถือว่าเป็นองค์กรหลักในการควบคุม ตรวจสอบ และดูแลระบบความปลอดภัยด้านอาหารภายในประเทศ แต่ภารกิจได้ถูกแบ่งไปตามกระทรวง กรม และกองต่าง ๆ เนื่องจากระบบคุ้มครองผู้บริโภคด้านความปลอดภัยของอาหารของประเทศไทยในปัจจุบัน เป็นแบบ Multiple agenda system คือ เป็นระบบที่แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการควบคุมความปลอดภัยของอาหารในด้านต่าง ๆ ไปหลายหน่วยงาน ตามข้อกำหนดของกฎหมายและบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน (โครงการนโยบายสาธารณะเพื่อความปลอดภัยด้านอาหารและเศรษฐกิจการค้า, 2549)

(ศุภสิทธิ์ พรธรรมาโณทัย, ประสิทธิ์ อ่อนดี, สารี อ่องสมหวัง และ อรพิน กฤษณเกรียงไกร. 2549.) ยังได้จำแนกองค์กรในระบบความปลอดภัยอาหาร ออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

4. องค์กรหลัก

กระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทในการควบคุมการนำเข้าอาหาร อาหารสำเร็จรูป วัตถุดิบในการผลิตอาหาร ยาสัตว์ และเภสัชเคมีภัณฑ์ โดยจะมีการตรวจสอบการนำเข้าหรือสั่งเข้ามาจากต่างประเทศที่ด่านอาหารและยาการขึ้นทะเบียนและควบคุมการจำหน่ายยา เภสัชเคมีภัณฑ์ และเวชภัณฑ์ การอนุญาตประกอบการโรงงานแปรรูปอาหาร การตรวจสอบควบคุมมาตรฐานและกระบวนการผลิตของโรงงานผลิตอาหารเพื่อการจำหน่ายในประเทศ การตรวจสอบและรับรองอาหารที่จำหน่ายภายในประเทศทั้งอาหารสดและอาหารแปรรูป สถานที่ปรุงและจำหน่ายอาหาร ตลอดจนพัฒนาศักยภาพของผู้บริโภค และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ (พีรเดช ทองอำไพ, 2547. หน้า 4) หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก ได้แก่

1.1 ศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยด้านอาหาร: ศปอ. (Food Safety Operation Center: FSOC) มีบทบาทในการวางแผน ประสานงานการนำนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ความปลอดภัยด้านอาหารไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ

1.2 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เป็นองค์กรคุ้มครองผู้บริโภคที่มีบทบาทเด่นชัดที่สุด ทำหน้าที่ทั้งดำเนินการเอง ประสานการดำเนินงาน ควบคุมและตรวจสอบอาหารและผลิตภัณฑ์อาหารที่ถูกผลิตขึ้น เพื่อการบริโภคภายในประเทศ รวมทั้งเป็นผู้กำกับดูแล นิเทศงาน และประสานงานกับหน่วยงานปฏิบัติในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น มีหน่วยงานของรัฐที่ดูแลและปฏิบัติการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความปลอดภัยของอาหาร ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมีกลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุขรับผิดชอบดูแลในภาพรวมของจังหวัดนอกจากนี้ยังมีโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชนสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ศูนย์สุขภาพชุมชน และสถานีอนามัย ร่วมดำเนินการด้วย โดยในแต่ละจังหวัดจะมี “คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจังหวัด” โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และในทุกอำเภอจะมี “คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคอำเภอ” โดยมีนายอำเภอเป็นประธาน (เครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ, 2547; กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์, 2546)

2. องค์กรสนับสนุน

2.1 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ระดับเขต จำนวน 12 แห่ง ทั่วประเทศ มีหน้าที่สนับสนุนการคุ้มครองผู้บริโภค โดยการพัฒนากระบวนการตรวจวิเคราะห์คุณภาพอาหารทางกายภาพ จุลินทรีย์ เคมี และประสาทสัมผัส ให้บริการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการด้านผลิตภัณฑ์อาหารและวัตถุดิบ วิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีทางห้องปฏิบัติการด้านผลิตภัณฑ์อาหาร การชันสูตรโรคเพื่อควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย การพัฒนาคุณภาพของห้องปฏิบัติการให้ได้มาตรฐาน ISO/IEC 17025 และสนับสนุนด้านวิชาการ

รวมทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยีการตรวจวิเคราะห์และชั้นสูตรโรคแกห้องปฏิบัติการเครือข่าย ทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น ห้องปฏิบัติการของคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ในมหาวิทยาลัย เป็นต้น (กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์, 2546)

2.2 กรมอนามัย ทำหน้าที่พัฒนาและปรับปรุงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานสุขาภิบาลอาหาร และดำเนินการจัดการสุขาภิบาลอาหาร ทั้ง ซูเปอร์มาเก็ต มินิมาร์ท ภัตตาคาร ร้านอาหาร แผงลอยจำหน่ายอาหาร ตลาดสด และตลาดนัด

2.3 กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ทำหน้าที่พัฒนาศักยภาพ ส่งเสริม และสนับสนุนการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข องค์กรเอกชน และประชาชนในการจัดกิจกรรมคุ้มครองผู้บริโภคด้านความปลอดภัยของอาหาร

2.4 สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ หรือ มกอช. ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานกลางของประเทศในการกำหนดและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร ตั้งแต่ระดับไร่นาจนถึงผู้บริโภค ทำหน้าที่ส่งเสริมความเข้มแข็งในด้านกฎระเบียบและมาตรฐานต่าง ๆ ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล ตรวจสอบและออกใบรับรอง HACCP แก่โรงงานผลิตอาหารแปรรูปและตรวจสอบและออกใบรับรองผัก จำนวน 10 ชนิดในแง่ความปลอดภัยด้านอาหารและการคุ้มครองผู้บริโภค (นฤมล คงทน และ สุนทรีย์ เกตุคง, 2546. หน้า 23-24)

2.5 กรมวิชาการเกษตร ในสังกัดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีบทบาทในการให้บริการตรวจสอบคุณภาพของผลิตผลทางการเกษตรรวมทั้งอาหารและน้ำมันพืช โดยมีกองเกษตรเคมีเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง (บัญญัติ บุญญา, 2546. หน้า 111)

2.6 กรมประมง ในสังกัดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีบทบาทในการควบคุม กำกับ และดูแลความปลอดภัยของอาหาร เช่น ตรวจสอบโรค สารตกค้าง และศัตรูของสัตว์น้ำในผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำแปรรูปขึ้นทะเบียนและรับรองมาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practice) ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการผลิตของโรงงานแปรรูปสัตว์น้ำฯ

2.7 กรมปศุสัตว์ ในสังกัดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งมีบทบาทในการควบคุม กำกับ และดูแลความปลอดภัยของอาหารตรวจสอบโรค สารตกค้าง และศัตรูของสัตว์บกขึ้นทะเบียนและรับรองมาตรฐาน GAP ในฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน GMP ของโรงฆ่าสัตว์ฯ

2.8 สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หรือ สมอ.ในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) เพื่อผลักดันผู้ประกอบการในระดับชุมชนให้ผลิตผลิตภัณฑ์ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ และสามารถขยายโอกาสทางการค้า ให้สินค้าระดับชุมชนสามารถส่งออกไปยังต่างประเทศได้ (นฤมล คงทน และ สุนทรีย์ เกตุคง ,2546: 24)

5. องค์การร่วมประสาน

การดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินมาตรการทั้งด้านบริการและวิชาการขยายไปสู่กลุ่มเป้าหมายได้อย่างครอบคลุม (กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์, 2546. WebSite) การดูแลและคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคสินค้าทุกประเภทในภาพรวม โดยเฉพาะการพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค เมื่อผู้บริโภคได้รับอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า จำเป็นต้องได้รับร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) ซึ่งอยู่ในสังกัดสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี การบริหารจัดการความปลอดภัยด้านอาหารระดับจังหวัดแบบบูรณาการเพื่อสร้างความร่วมมือจากพหุภาคี โดยเฉพาะองค์การภาครัฐภายในจังหวัด จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือและผลักดันอย่างจริงจังจาก ผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งอยู่ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย และการส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการแก้ไขปัญหาอุตสาหกรรมอาหารให้แก่ผู้ประกอบการอาหารและเครื่องดื่ม เช่น ปัญหาการประยุกต์ใช้ระบบ HACCP และ GMP ในโรงงานผลิตอาหารแปรรูป เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันและประสบความสำเร็จในการยกระดับมาตรฐานให้เป็นที่ยอมรับของตลาดโลก จำเป็นต้องได้รับร่วมมือจากสถาบันอาหาร ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระที่อยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงอุตสาหกรรม (บัญญัติ บุญญา, 2546; นฤมล คงทน และ สุนทรีย์ เกตุคง, 2546)

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2551) ได้ประเมินผลโครงการอย.น้อย ไว้ว่า การวิจัยและประเมินผลโครงการ อย.น้อย ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลัก 5 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อประเมินพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน 2) เพื่อประเมินการจัดโครงการ อย.น้อย ที่มีการบูรณาการเข้ากับกระทรวงสาธารณสุขรับผิดชอบ 3) เพื่อประเมินการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคอย่างปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียน อย.น้อย 4) เพื่อประเมินผลการใช้คู่มือบูรณาการความรู้ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพสู่การเรียนการสอนในโรงเรียน และ 5) เพื่อพัฒนาแนวทางการใช้โรงเรียน อย.น้อย เป็นฐานของการพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี การประเมินได้ยึดตามวัตถุประสงค์ของโครงการ (Goal-Based Evaluation) และการวิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research)กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 4,080 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 40 แห่ง โดยเป็นโรงเรียนที่เข้าร่วมประกวดกิจกรรม อย.น้อยจำนวน 20 แห่ง และโรงเรียนทั่วไปที่ไม่ได้เข้าร่วมประกวด จำนวน 20 แห่ง ใน 13 จังหวัดทั่วประเทศ ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) สำหรับการประเมินการจัดกิจกรรม อย.น้อยของนักเรียน ได้เลือกโรงเรียนแบบเจาะจงเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดกิจกรรม อย.น้อย จำนวน 20 แห่งและในการประเมินผลการใช้คู่มือฯ ได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเป็นครูผู้สอน จำนวน 43 คน จากโรงเรียน

มัธยมศึกษา นำร่องการใช้คู่มือฯ จำนวน 10 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ประกอบด้วย ผู้ปกครอง คนในชุมชน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ใช้หลากหลายวิธีและหลายแหล่งข้อมูล ได้แก่ การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามการสัมภาษณ์ การสังเกต การศึกษาเอกสาร และการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้มากับการประเมินที่เป็นเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute criteria) สถิติในการวิเคราะห์ใช้ 2 ลักษณะ ได้แก่ สถิติบรรยาย ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เอกสาร และการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เช่น แบบบรรยาย ตาราง แผนภูมิ สำหรับสถิติอนุมาน ประกอบด้วย สถิติทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (analysis of variance) และสถิติทดสอบไคสแควร์ (χ^2)

พจนา สุวรรณประทีป (2532) ได้ทำวิจัยเรื่องการรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยของการบริโภคอาหารที่มีสิ่งปนเปื้อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 311 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีการรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยของการบริโภคอาหารที่มีสิ่งปนเปื้อนอยู่ในระดับดี ความแตกต่างในด้านเพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีการรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยของการบริโภคอาหารที่มีสิ่งปนเปื้อนแตกต่างกัน

พลแก้ว วัชรชัยสุพล (2543) ได้ศึกษาเรื่องเปรียบเทียบผลของวิธีการให้การศึกษาก่อให้เกิดกิจกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุขในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลของวิธีการให้การศึกษากับวิธีอบรม ผลการศึกษาพบว่า คะแนนรวมของการประเมินกิจกรรม คบส. ในโรงเรียนหมวดโครงสร้างพื้นฐาน หมวดการดำเนินการ และหมวดผลลัพธ์หรือประสิทธิผลของการดำเนินการระหว่างกลุ่มโรงเรียนที่ให้การศึกษาก่อนด้วยวิธีที่ 1 และวิธีที่ 2 ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) การศึกษาเพื่อเปรียบเทียบดังกล่าวมีกลุ่มตัวอย่างจำกัด เนื่องจากมีโรงเรียนเพียง 3 แห่งที่ผ่านการอบรมวิธีที่ 1 จากการศึกษาเชิงคุณภาพและวิเคราะห์เนื้อหา พบว่า มีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินกิจกรรม คบส. ในโรงเรียนได้แก่ 1.ช่วงเวลาในการอบรมครูไม่เหมาะสม ทำให้ครูไม่สามารถบรรจุกิจกรรม คบส. ในแผนของโรงเรียนได้ทัน 2.นโยบายของโรงเรียน การวางแผน การสนับสนุนด้านงบประมาณและกำหนดบุคลากรดำเนินงานจะส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมมีประสิทธิภาพ 3.ครูที่ปรึกษามีความสำคัญมากในการประสานงานกับผู้อำนวยการโรงเรียน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และผู้นำชุมชน 4.การจัดตั้งชมรม และชุมนุม มีผลต่อจำนวนสมาชิกและกิจกรรมที่เกิดขึ้น 5.เจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีบทบาทสำคัญในการเป็นฝ่ายสนับสนุนวิชาการ ถ่ายทอดเทคนิคการบริหารงานกลุ่ม คบส. ในโรงเรียน การวางแผนการดำเนินงานและการแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้น การให้การศึกษาก่อนด้วยวิธีที่ 1 ไม่มีผลแตกต่างต่อกิจกรรม คบส. ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน

ภุชงค์ ชิวสิทธิรุ่งเรือง (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่องการประเมินโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ผลการประเมินสรุปดังนี้ 1) ประเมินความเหมาะสมของปัจจัย

เบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ในด้านเครือข่ายที่มสร้างสุขภาพระดับจังหวัด ด้านเครือข่ายที่มสร้างสุขภาพระดับอำเภอ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านงบประมาณ พบว่า มีความคิดเห็นว่ายังไม่เหมาะสม 2) ประเมินความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงานโครงการ ในด้านการประสานงาน ด้านการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนงาน ด้านการพัฒนาบุคลากรผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมดำเนินงานในสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ ด้านการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพ และด้านการประเมินผล พบว่า มีความคิดเห็นว่ายังไม่เหมาะสม 3. เพื่อประเมินผลผลิตของการดำเนินโครงการ ในด้านความรู้พฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติ พบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง ด้านทัศนคติด้านพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติ พบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง และด้านปฏิบัติด้านพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติ พบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีการปฏิบัติบางครั้ง

ศุภวัฒน์ วาจาสัตย์ (2544: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่องการประเมินโครงการพัฒนาสุขภาพอนามัยขั้นพื้นฐานของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดยโสธร ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวม 4 ด้าน ของโครงการพัฒนาสุขภาพอนามัยขั้นพื้นฐานของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธร มีความเหมาะสมและมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก 2. เมื่อมีการวิเคราะห์รายด้าน พบว่า ด้านสภาวะแวดล้อม ด้านกระบวนการของโครงการ และด้านผลการดำเนินงานของโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านปัจจัยเบื้องต้นในการดำเนินโครงการมีความพร้อมในระดับปานกลาง 3. เมื่อนำผลการสรุปค่าความถี่ในแต่ละด้านไปเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ปรากฏว่าผ่านเกณฑ์การประเมินเฉพาะด้านสภาวะแวดล้อมเพียงด้านเดียว 4. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการสรุปได้ดังนี้ 1. ขาดงบประมาณในการดำเนินงานโครงการพัฒนาสุขภาพอนามัยขั้นพื้นฐานของนักเรียนและ 2. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านในเรื่องสุขภาพอนามัยขั้นพื้นฐานของนักเรียน

สมบุญ สวี (2551) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการชมรมคุ้มครองผู้บริโภค (อย.น้อย) ของโรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน มีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน และสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ในระดับมาก การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าโดยรวมมีความเหมาะสมระดับมาก ทุกประเด็นย่อยมีความเหมาะสมในระดับมากและผ่านเกณฑ์การประเมินทุกประเด็นการประเมินด้านกระบวนการ พบว่าโดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก ประเด็นย่อยทุกประเด็นมีการปฏิบัติในระดับมากและผ่านเกณฑ์การประเมินทุกประเด็น โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนหรือชุมชน เมื่อสิ้นสุดโครงการในแต่ละปี มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และมีการอบรม การสอน หรือการถ่ายทอดการประเมินผลผลิต พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมากประเด็นย่อยทุกประเด็นมีการปฏิบัติในระดับมากและผ่านเกณฑ์การประเมินทุกประเด็น โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ นักเรียนเลือกซื้อเลือกใช้บริการที่มีคุณภาพนักเรียนมีความเข้าใจการ

บริโภคนิสัยในโรงเรียน และสมาชิกทุกคนมีประสบการณ์ในการทำงานเพื่อสังคมส่วนรวมร่วมกัน สำหรับความคิดเห็นของสมาชิกเครือข่าย

สุนทรี วิทยานารถไพศาล (2548) ได้ประเมินผลกิจกรรมอย.น้อย ว่าเป็นกิจกรรมที่มีผลลัพธ์ในทางบวกผู้ที่ได้รับผลประโยชน์สูงสุดจากกิจกรรมอย.น้อยคือ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการอย.น้อย ทั้งในส่วนของนักเรียนแกนนำ นักเรียนที่เป็นสมาชิก นักเรียนในโรงเรียน ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน ตลอดจนเกิดการขยายผลสู่ชุมชน ซึ่งจุดเด่นหรือผลที่เกิดขึ้นหลังการดำเนินโครงการ ได้แก่ เกิดกระบวนการความร่วมมือ เกิดความสอดคล้อง เกิดการเปลี่ยนแปลงในนักเรียน เกิดการเปลี่ยนแปลงในผู้ค้า เกิดการขยายผล

สันจิติ ประพิมพ์ และอภิญญา หาญสุรีย์ (2543) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการจัดอบรมแบบเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับด้านคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุขในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาอำเภอสองดาว จังหวัดสกลนคร ปี 2543 พบว่า คะแนนสอบเฉลี่ยหลังการอบรมมากกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการอบรม (16.71 และ 14.16 ตามลำดับ) ผลเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยทดสอบระหว่างเพศ พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการอบรมระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่า มีความแตกต่างกัน ($p < 0.031$) ในด้านความแตกต่างระหว่างชั้นเรียน โดยรวมคะแนนเฉลี่ยทดสอบหลังการอบรม พบว่า มีความแตกต่างกัน ($p \leq 0.020$) โดยมีตัวแปรอย่างน้อย 1 คู่ มีความแตกต่างกันในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างชั้นคะแนนเฉลี่ยหลังการอบรม พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แตกต่างจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3, มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4, มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 $p < 0.048, 0.027, 0.012$ และ 0.013 ตามลำดับ

สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2549) สรุปผลการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย.น้อย สู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื้อหา อย.น้อย สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนตั้งแต่ ม.1 ถึง ม.6 แต่ช่วงที่เหมาะสมที่สุดในการนำเนื้อหา อย.น้อย ไปแทรกไว้ในหลักสูตรขั้นพื้นฐาน คือ ช่วง ป.4 ถึง ป.6, ช่วง ม.1 ถึง ม.3, ช่วง ม.4 ถึง ม.6

อนุชัย ธีรเรืองไชยศรี และคณะ (2550) ได้ทำการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ทำกิจกรรม อย.น้อย ใน 2 ประเด็นหลัก คือ 1) ประเมินทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรม อย.น้อย และ 2) ประเมินความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียนที่ทำกิจกรรม อย.น้อย ด้วยวิธีการประเมินเชิงปริมาณ (Quantitative Evaluation) กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทั้งหมด 1,850 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 40 แห่ง ใน 11 จังหวัดทั่วประเทศ ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) การประเมินได้ใช้เกณฑ์ประเมิน 2 ลักษณะคือ เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) และเกณฑ์สัมพัทธ์ (Relative Criteria) นอกจากนี้ยังได้ใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Approach) ในการค้นหากระบวนการเรียนรู้และยืนยันผลการเรียนรู้ของนักเรียน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์นักเรียนแกนนำ อย.น้อย ครูที่ปรึกษากิจกรรม รวมทั้งการศึกษาเอกสาร ผลการประเมินสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการประเมินทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรม อย.น้อย พบว่า นักเรียนมีทัศนคติต่อกิจกรรม อย.น้อย อยู่ในระดับมาก (Mean = 3.97 , S.D. = 0.46) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน เมื่อแยกพิจารณาทัศนคติแต่ละด้านแล้ว พบว่า นักเรียนมีทัศนคติในด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์สูงสุด รองลงมาคือ การตรวจสอบและเฝ้าระวัง ในขณะที่ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนมีทัศนคติน้อยที่สุด

2. ผลการประเมินความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ พบว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ ไม่น้อยกว่า 60% ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ในโครงการ โดยที่นักเรียนมีคะแนนความรู้อยู่ระหว่าง 6-24 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน) มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.08 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.66 คะแนน (คะแนนเฉลี่ย คิดเป็น 64.32% ของคะแนนรวมทั้งฉบับ) และเมื่อพิจารณาช่วงคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน พบว่า ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไป (ได้ 15 คะแนนขึ้นไป) คิดเป็น 74.0% ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ในโครงการ เช่นกัน นอกจากนี้เมื่อพิจารณาคะแนนความรู้รายด้าน ได้แก่ อาหาร ยา และเครื่องสำอาง พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์การประเมิน 60% ของคะแนนรวมแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านอาหาร นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.48 คะแนน จากคะแนนเต็ม 13 คะแนน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.72 คะแนน) คิดเป็น 65.23% ของคะแนนเต็ม ด้านเครื่องสำอาง นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 คะแนน จากคะแนนเต็ม 6 คะแนน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.15 คะแนน) คิดเป็น 60% ของคะแนนเต็ม ด้านยา นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 คะแนน จากคะแนนเต็ม 6 คะแนน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.01 คะแนน) คิดเป็น 66.5% ของคะแนนเต็ม

3. ผลการศึกษากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนที่ทำกิจกรรม อย.น้อย พบว่า นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการทำกิจกรรม อย.น้อย สิ่ง que เรียนรู้สามารถจัดเป็นกลุ่มความรู้ได้ 3 กลุ่มหลัก คือ องค์ความรู้ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ วิธีการทำงาน และแนวทางการจัดกิจกรรม โดยมีวิธีการเรียนรู้ที่สำคัญ 3 วิธี คือ การสนับสนุนของครู เรียนรู้จากสื่อ และลงมือปฏิบัติ ทำให้เกิดผลการเรียนรู้ที่สำคัญ 4 อย่าง คือ เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ เกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพและเกิดการเปลี่ยนแปลงภายในตัวเอง

อรัญญา ประยูรเพ็ชร (2547) ได้ทำวิจัยเรื่องการประเมินโครงการ อย.น้อยโรงเรียนสัตหีบวิทยาคมโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป์ (CIPP Model) ประเมินโครงการในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต จากผลการประเมินพบว่า

1. ด้านบริบทเกี่ยวกับความเหมาะสมและสอดคล้องของวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางแต่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามความคิดเห็นของนักเรียนแกนนำมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากผ่านเกณฑ์การประเมิน

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับความเหมาะสมของงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร และวิธีดำเนินการตามโครงการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูมีความเหมาะสมโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง แต่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามความคิดเห็นของนักเรียนแกนนำมีความเหมาะสมโดยรวม อยู่ในระดับมากผ่านเกณฑ์การประเมิน

3. ด้านกระบวนการเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงานตามโครงการที่ปฏิบัติจริง ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางแต่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามความคิดเห็นของนักเรียนแกนนำมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากผ่านเกณฑ์การประเมิน

4. ด้านผลผลิตหรือผลงานเกี่ยวกับความสอดคล้องของผลการดำเนินงานโครงการกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู นักเรียนแกนนำ นักเรียนอื่นๆ และผู้ปกครองนักเรียน มีความสอดคล้องกับผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน

5. ผลการประเมินรวมทุกด้านของการดำเนินงานโครงการ อย.น้อย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง แต่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามความคิดเห็นของนักเรียนแกนนำ มีความเหมาะสมในระดับมากผ่านเกณฑ์การประเมิน

Denise Worsfold (2001: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินพฤติกรรมเรื่องความปลอดภัยด้านอาหาร (Food safety behavior) ในร้านขายเนื้อ 91 แห่ง ในกรุงเวลล์ ประเทศอังกฤษ โดยใช้แบบสอบถามและแบบสังเกตที่เน้นพฤติกรรมซึ่งนำมาสู่การปนเปื้อนของเชื้อโรคในอาหาร พบว่ายังไม่มีการแบ่งแยกอาหารที่ชัดเจนมีการแยกใช้อุปกรณ์บางชนิดในการประกอบอาหารสุกและอาหารดิบ บางชนิดไม่มีการแยก เช่น เครื่องบรรจุชนิดสุญญากาศ (Vacuum packers) ฟิล์มห่อของ (Filmwrapper) เครื่องคนอาหาร (Chillers) นอกจากนี้ยังพบว่าการปฏิบัติงานประจำวันมีความเสี่ยงสูงต่อการปนเปื้อนในอาหาร เช่นมีการล้างมือที่ไม่บ่อยนัก บางร้านไม่ใช้ผ้ากันเปื้อน บางแห่งใช้น้ำยาล้างจานที่ไม่เหมาะสม และมีการใช้มือจับต้องอาหาร เป็นต้น

จากแนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลโครงการ ยังไม่มีการศึกษาที่ชัดเจนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้วิจัยเห็นว่าควรนำการนำนโยบายไปปฏิบัติในรูปแบบของ แวน มิเตอร์และแวน ฮอร์น (Van Meter; & Van Horn) มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เพราะรูปแบบมีความครอบคลุมและทำให้ทราบถึงนโยบาย อย.น้อย ที่นำมาปฏิบัติในโรงเรียนธรรมชาติศาสตร์คลองหลวงวิทยาคมนั้นมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความสำเร็จและควรมีการแก้ไข ปรับปรุงหรือการพัฒนาอย่างไรบ้าง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

จากแนวความคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้นำเสนอในบทที่ 2 ผู้วิจัยใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยต่างๆ นั้นเป็นแนวทาง และเป็นกรอบในการศึกษาวิจัย ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินการศึกษาดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ใน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและนักเรียนโรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา 3,228 คน มีครูจำนวน 117 คน นักเรียน 3,111 คน (สพฐ.: 2552)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) ตามวิธีของ Taro Yamane ในการกำหนดจำนวนตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของกลุ่มประชากร

E = ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมให้เกิดได้ที่ 0.05

จากการคำนวณพบว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 353 คน เป็นครู 14 คน นักเรียน 339 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถาม ดังนี้

แบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถาม 9 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามด้านข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามด้านการสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรมเสริมแรง

ตอนที่ 4 แบบสอบถามด้านทรัพยากร

ตอนที่ 5 แบบสอบถามด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

ตอนที่ 6 แบบสอบถามด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ตอนที่ 7 แบบสอบถามด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ

ตอนที่ 8 แบบสอบถามด้านผลสำเร็จของการนำนโยบายปฏิบัติ

ตอนที่ 9 แบบสอบถามด้านปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหนังสือ เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการนำนโยบายไปปฏิบัติ
โครงการ อย.น้อย เพื่อใช้ประกอบการทำสารนิพนธ์ของผู้วิจัย
2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือการวิจัยประเภทต่าง ๆ และสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามความมุ่งหมายของการวิจัย
3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างคำถามให้ครอบคลุมความมุ่งหมาย กรอบแนวคิด
โดยแบบสอบถามมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามเกณฑ์
พิจารณาของ Likert Scale

5 คะแนน	เห็นด้วยมากที่สุด
4 คะแนน	เห็นด้วยมาก
3 คะแนน	เห็นด้วยปานกลาง
2 คะแนน	เห็นด้วยน้อย
1 คะแนน	เห็นด้วยน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมาย

คะแนนเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและเสนอแนะเพิ่มเติม
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์เหมาะสมกับเนื้อหาเพื่อพิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรง (Content Validity)
6. นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' s Alpha Coefficient)
7. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้
2. ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการศึกษา ให้กลุ่มตัวอย่างทราบ และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
3. รวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการลงรหัสในแบบสอบถาม เปลี่ยนข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาเป็นตัวเลข และทำการประมวลผลข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ซึ่งใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับอธิบายข้อมูลทั่วไป ลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง
2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ในการศึกษาหาความแตกต่างของตัวแปร และศึกษาอิทธิพลของตัวแปร เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้
 - 2.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถาม ในกลุ่มที่มีตัวแปร 2 กลุ่ม เป็นอิสระจากกัน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ในกลุ่มที่มีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไปใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance) หรือทดสอบค่าเอฟ (F-test) ถ้าพบว่ามีค่าความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD

2.2 การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) โดยใช้โปรแกรม LISREL ซึ่งจะใช้การวิเคราะห์เส้นทางเฉพาะกลุ่มนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุของรูปแบบความสัมพันธ์ใช้หลักการของการวิเคราะห์การถดถอย นอกจากจำนวนสมาชิกในแมทริกซ์ความแปรปรวนจะเป็นไปตามเงื่อนไขของการระบุได้พอดีแล้ว ขนาดตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์ต้องมากกว่าหรือเท่ากับ $t+1$ ซึ่งในที่นี้ $t + 1 = 21+1 = 22$ ในขณะที่มีข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างครูมี 22 ตัวอย่างพอดี แต่ใน 22 ตัวอย่างนี้ยังมีค่าที่เป็นค่าสูญหาย (Missing Value) รวมอยู่ด้วยจึงไม่สามารถวิเคราะห์เชิงสาเหตุและผลได้ ดังนั้นการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจึงควรเผื่อการเกิดค่าสูญหายไว้ด้วย ซึ่งมีบางแนวคิดที่เสนอแนะให้ใช้จำนวนข้อมูลมากกว่าจำนวนตัวแปรอย่างน้อย 5 – 10 เท่า หรืออย่างน้อยที่สุด สัดส่วนจำนวนตัวอย่าง 3 ราย ต่อ 1 ตัวแปร ซึ่งจะได้ว่าในที่นี้ควรมีขนาดตัวอย่างของครูเท่ากับ 66 คน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การนำเสนอในบทนี้ ผู้วิจัยจัดทำผลการเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 2 กลุ่ม คือ ครู กับ นักเรียน โดยมีรายละเอียดในแต่ละส่วนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มครู ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุ ระดับชั้นที่ทำการสอน ประสบการณ์สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน และการร่วมกิจกรรมโครงการ อย.น้อย โดยใช้ความถี่และร้อยละ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย ได้แก่ วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย (Policy Standards and Objectives) ทรัพยากร (Policy Resources) การสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง (Inter-Organizational Communication and Enforcement Activities) ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (The Characteristics of Implementing Agencies) เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง (Economic, Social and Political Conditions) ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ (The Disposition of Implementers) และความสำเร็จของการดำเนินโครงการ (Success) โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s.d.) โดยแสดงค่าเฉลี่ยทั้งในภาพรวม และแสดงเป็นรายข้อ

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย อย.น้อย ไปปฏิบัติ โดยจำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา การเป็นแกนนำในการดำเนินโครงการ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) สำหรับเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่มีตัวแปร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือการทดสอบค่าเอฟ (F-test) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่มีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ถ้าพบว่ามีความแตกต่างกันที่ระดับนัยยะสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ สำหรับการดำเนินโครงการ อย.น้อย ของโรงเรียน ธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มครู

ส่วนที่ 1 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล โดยใช้ความถี่และร้อยละ ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของครู โดยจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	5	22.73
หญิง	17	77.27
รวม	22	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 77.27 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 22.73

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของครู โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	19	86.36
ปริญญาโท	3	13.64
รวม	22	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ครูส่วนใหญ่เป็นผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 86.36 แลในกลุ่มของผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 86.36 และมีครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทเพียงร้อยละ 13.64

ตาราง 3 ข้อมูลส่วนบุคคลของครู โดยจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 30 ปี	-	-
30 – 39 ปี	2	9.09
40 – 49 ปี	4	18.18
50 ปีขึ้นไป	16	72.73
รวม	22	100.00

จากตาราง 3 พบว่า ครูส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 72.73 รองลงมา เป็นครูที่มีอายุ 40 – 49 ปี และ 30 – 39 ปี ตามลำดับ โดยไม่มีครูที่อายุน้อยกว่า 30 ปี

ตาราง 4 ข้อมูลส่วนบุคคลของครู โดยจำแนกตามประสบการณ์สอน

ประสบการณ์สอน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 ปี	2	9.09
10 – 19 ปี	-	-
20 – 29 ปี	6	27.27
30 ปีขึ้นไป	14	63.64
รวม	22	100.00

จากตาราง 4 พบว่า ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 63.64 รองลงมาเป็นครูที่มีประสบการณ์สอนอยู่ระหว่าง 20 – 29 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.27 และท้ายสุดเป็นครูที่มีประสบการณ์สอนไม่ถึง 10 ปี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 9.09

ตาราง 5 ข้อมูลส่วนบุคคลของครู โดยจำแนกตามระดับชั้นที่สอน

ระดับชั้นที่สอน	จำนวน	ร้อยละ
สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	12	54.55
สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	6	27.27
สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ ตอนปลาย	4	18.18
รวม	22	100.00

จากตาราง 5 พบว่า ครูส่วนใหญ่สอนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 54.55 และรองลงมาสอนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคิดเป็นร้อยละ 27.27 ส่วนครูที่สอนทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายด้วย มีเพียงร้อยละ 18.18

ตาราง 6 ข้อมูลส่วนบุคคลของครู โดยจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน

กลุ่มวิชาที่สอน	จำนวน	ร้อยละ
ภาษาไทย	3	13.64
คณิตศาสตร์	3	13.64
ศิลปะ	2	9.09
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	3	13.64
สุขศึกษา และพลศึกษา	2	9.09
ภาษาต่างประเทศ	5	22.73
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	3	13.64
วิทยาศาสตร์	1	4.55
รวม	22	100.00

จากตาราง 6 พบว่า ครูส่วนใหญ่สอนในกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 22.73 และรองลงมาสอนอยู่ในกลุ่มวิชา ภาษาไทย คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และ การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ตาราง 7 การเข้าร่วมโครงการ อย.น้อย ของครู

การเข้าร่วมโครงการ อย.น้อย	จำนวน	ร้อยละ
เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย	-	-
ปัจจุบันยังเป็นแกนนำอยู่	15	68.18
ไม่เคยเป็นแกนนำ	7	31.82
รวม	22	100.00

จากตาราง 7 พบว่าครูโรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคมส่วนใหญ่ เป็นแกนนำโครงการ อย.น้อยและยังคงเป็นอยู่ในปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 68.18 ส่วนครูที่ไม่เคยเป็นแกนนำคิดเป็นร้อยละ 31.82

ตาราง 8 ระยะเวลาของการเข้าร่วมโครงการ อย.น้อย ของครู

ระยะเวลาเข้าร่วมโครงการ อย.น้อย	จำนวน	ร้อยละ
1 – 5 ปี	13	59.09
6 – 10 ปี	2	9.09
ไม่เคยเข้าร่วมโครงการ อย.น้อย	7	31.82
รวม	22	100.00

จากตาราง 8 พบว่าครูโรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคมส่วนใหญ่ เข้าร่วมโครงการ อย.น้อย อยู่ระหว่าง 1 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 59.09 รองลงมาคือกลุ่มครูที่ไม่เคยเข้าร่วมโครงการ อย.น้อยเลย และท้ายที่สุดเป็นกลุ่มครูที่เข้าร่วมโครงการ อย.น้อย มาแล้ว ระหว่าง 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.09

ส่วนที่ 2 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแสดงค่าเฉลี่ยทั้งในภาพรวม และแสดงเป็นรายข้อ ดังต่อไปนี้

ตาราง 9 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการ อย.น้อย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย	4.06	0.09	มาก
ทรัพยากร	3.88	0.49	มาก
การสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมการเสริมแรง	4.01	0.45	มาก
ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	4.04	0.36	มาก
เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง	3.96	0.69	มาก
ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ	4.11	0.40	มาก
ภาพรวม	3.94	0.66	มาก

จากตาราง 9 พบว่าโดยภาพรวมปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการ อย.น้อย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 โดยปัจจัยด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.11 รองลงมาเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายของโครงการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ซึ่งสามารถพิจารณาเป็นรายชื่อของแต่ละด้านในตารางถัดไป

ตาราง 10 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อยในด้านวัตถุประสงค์และนโยบาย (Policy Standards and Objectives)

วัตถุประสงค์และนโยบาย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
โรงเรียนมีการตรวจสอบหาสารปนเปื้อนในอาหารอย่างสม่ำเสมอ	4.59	0.59	มาก
โครงการ อย.น้อย มีการกำหนดวิธีการดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ง่าย	4.68	0.48	มากที่สุด
หลังจากได้รับความรู้จากโครงการ อย.น้อย ครูไม่เลือกใช้ผลิตภัณฑ์ตามความต้องการของตัวเอง	3.55	1.34	มาก
หลังจากได้รับความรู้จากโครงการ อย.น้อย ครูไม่เลือกบริโภคอาหารตามความต้องการของตัวเอง	3.55	1.22	มาก
สามารถเผยแพร่ความรู้โครงการ อย.น้อย ที่ได้รับไปยังครอบครัว ชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.86	0.56	มาก
หลังจากร่วมโครงการ อย.น้อย สามารถนำเอาความรู้ไปพัฒนาตัวเองเพื่อดูแลสุขภาพให้ดีขึ้นได้	4.18	0.49	มาก
โรงเรียนได้ควบคุมอาหารให้มีมาตรฐานมากขึ้นหลังจากที่นำโครงการ อย.น้อย มาปฏิบัติในโรงเรียน	4.05	0.49	มาก
ภาพรวม	4.06	0.90	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์และนโยบาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ซึ่งประเด็นด้านการกำหนดวิธีการดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ง่าย อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 รองลงมาเป็นนโยบายเกี่ยวกับการที่โรงเรียนมีการตรวจสอบหาสารปนเปื้อนในอาหารอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59

ตาราง 11 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อยในด้านทรัพยากร (Policy Resources)

ทรัพยากร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
โรงเรียนในเชิงปริมาณที่ได้รับในการดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างมีประสิทธิภาพ	4.00	0.44	มาก
โรงเรียนได้รับชุดทดสอบสารปนเปื้อนในอาหารสำหรับใช้ในโครงการ อย.น้อย อย่างเพียงพอ	4.00	0.31	มาก
จำนวนครูมีความเพียงพอต่อการดูแลโครงการ อย.น้อยให้มีประสิทธิภาพ	3.86	0.35	มาก
ความรู้ ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานมีความจำเป็นต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อยอย่างยิ่ง	4.09	0.29	มาก
การดำเนินโครงการ อย.น้อย มีผลกระทบต่อการเรียนบางวิชา เนื่องจากไม่ มีเวลาสอนเต็มที่นัก	3.50	0.80	ปาน กลาง
สื่อสื่อดิจิทัลที่ใช้ในโครงการ อย.น้อย มีความทันสมัย	3.82	0.39	มาก
ภาพรวม	3.88	0.49	มาก

จากตาราง 11 พบว่าปัจจัยด้านทรัพยากรในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 ซึ่งประเด็นเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินโครงการ อย.น้อยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 รองลงมาคือโรงเรียนในเชิงปริมาณที่ได้รับในการดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างมีประสิทธิภาพ และโรงเรียนได้รับชุดทดสอบสารปนเปื้อนในอาหารสำหรับใช้ในโครงการ อย.น้อยอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากันในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00

ตาราง 12 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อยในด้านการสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง (Inter – Organizational Communication and Enforcement Activities)

การสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
โรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการ อย.น้อยผ่านสื่อต่างๆ เช่น เสียงตามสาย แผ่นพับ โปสเตอร์ คู่มือ อย.น้อย ฯลฯ อย่างสม่ำเสมอ	4.23	0.43	มาก
มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ อย.น้อย กับโรงเรียนอื่นๆ อย่างสม่ำเสมอ	3.95	0.49	มาก
มีการประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ปกครองทราบถึงการดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างสม่ำเสมอ	4.00	0.44	มาก
คำสั่งของผู้บริหารโรงเรียนในการนำนโยบาย อย.น้อย ไปปฏิบัติมีความชัดเจน	3.95	0.38	มาก
การสื่อสารระหว่างผู้ดูแลโครงการ อย.น้อย กับ ครู นักเรียน ผู้ปฏิบัติงาน มีความถูกต้องชัดเจน	4.09	0.43	มาก
หน่วยงานท้องถิ่นมีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ถึงโครงการ อย.น้อยได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.82	0.50	มาก
ความสัมพันธ์ที่ดีของครู นักเรียนช่วยให้การดำเนินโครงการ อย.น้อย มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	4.00	0.44	มาก
ภาพรวม	4.01	0.45	มาก

จากตาราง 12 พบว่าปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 โดยการที่โรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการ อย.น้อยผ่านสื่อต่างๆ เช่น เสียงตามสาย แผ่นพับ โปสเตอร์ คู่มือ อย.น้อย ฯลฯ อย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 รองลงมาเป็นประเด็นด้านการสื่อสารระหว่างผู้ดูแลโครงการ อย.น้อย กับครู นักเรียน ผู้ปฏิบัติงาน มีความถูกต้องชัดเจน มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09

ตาราง 13 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย ในด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ
(The Characteristics of Implementing Agencies)

ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
โรงเรียนมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่สนับสนุนการดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างเป็นทางการ	4.00	0.31	มาก
โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับในการดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างชัดเจน	4.00	0.31	มาก
โรงเรียนมีการมอบหมายงานอย่างชัดเจนทำให้การดำเนินโครงการ อย.น้อย เป็นระบบ	4.05	0.21	มาก
โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลโครงการอย.น้อย อย่างต่อเนื่อง	4.09	0.43	มาก
เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ อย.น้อย จะร่วมกันแก้ปัญหา	4.05	0.49	มาก
ภาพรวม	4.04	0.36	มาก

จากตาราง 13 พบว่าปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 ซึ่งประเด็นเกี่ยวกับโรงเรียนมีการติดตามประเมินผลโครงการ อย.น้อย อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 รองลงมาคือ โรงเรียนมีการมอบหมายงานอย่างชัดเจนทำให้การดำเนินโครงการ อย.น้อย เป็นระบบ และเมื่อเกิดปัญหาขึ้น ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ อย.น้อย จะร่วมกันแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ระดับ 4.05

ตาราง 14 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย. น้อยในด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง (Economic, Social and Political Conditions)

เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
หน่วยงานในท้องถิ่นให้การสนับสนุนดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างเต็มที่	4.09	1.19	มาก
คุณภาพสินค้าที่ทำขึ้นขึ้นอยู่กับรายได้	3.77	0.81	มาก
กระแสสังคมที่สนใจดูแลสุขภาพส่งผลต่อผู้ประกอบการร้านค้าภายในโรงเรียนให้ความร่วมมือกับโครงการ อย.น้อย มากขึ้น	3.95	0.38	มาก
การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจะมีผลต่อการสนับสนุนโครงการ อย.น้อย เป็นอย่างมาก	3.77	0.61	มาก
ถ้าโครงการ อย.น้อย เป็นนโยบายที่ถาวรจะมีผลทำให้ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนการดำเนินการตามโครงการ อย.น้อย เป็นอย่างดี	4.14	0.35	มาก
พฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารตามโฆษณา มีผลกระทบต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อย	4.05	0.38	มาก
ภาพรวม	3.96	0.69	มาก

จากตาราง 14 พบว่าปัจจัยด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กรณีที่โครงการ อย.น้อย ถูกกำหนดให้เป็นโครงการถาวรแล้วนั้น จะทำให้ผู้บริหารสนับสนุนโครงการและติดตามการดำเนินโครงการ อย.น้อย เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 รองลงมาคือเงื่อนไขทางสังคมเกี่ยวกับหน่วยงานในท้องถิ่นให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างเต็มที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09

ตาราง 15 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อยในด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ (The Disposition of Implementers)

ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ครูสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายในโครงการ อย.น้อยได้เป็นอย่างดี	4.14	0.35	มาก
ครูยอมรับการนำโครงการ อย.น้อย มาปฏิบัติในโรงเรียนเป็นอย่างมาก เพราะเห็นประโยชน์ที่ได้จะได้รับ	4.14	0.35	มาก
ในช่วงเวลาใกล้สอบมีผลต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อย เป็นอย่างมาก เพราะไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่	3.91	0.53	มาก
โครงการ อย.น้อย ให้ประโยชน์ในด้านสุขภาพ สิ่งแวดล้อมกับโรงเรียนที่นำมาปฏิบัติได้อย่างเต็มที่	4.18	0.39	มาก
โรงเรียนของท่านมีการติดตาม ปรับปรุงการดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างสม่ำเสมอ	4.09	0.29	มาก
มีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินโครงการ อย.น้อย ให้สำเร็จไปด้วยดี	4.18	0.39	มาก
ภาพรวม	4.11	0.40	มาก

จากตาราง 15 ด้านความตั้งใจของครูในการปฏิบัติโครงการ อย.น้อย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 โดยครูมีความคิดว่าโครงการ อย.น้อย ให้ประโยชน์ในด้านสุขภาพ สิ่งแวดล้อมกับโรงเรียนที่นำมาปฏิบัติได้อย่างเต็มที่ ครูยังมีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินโครงการ อย.น้อย ให้สำเร็จได้ด้วยดี ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากันที่ระดับ 4.18

เนื่องจากการวิเคราะห์ข้อมูลตั้งแต่ ตาราง 9 – ตาราง 15 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาจึงไม่สามารถทำการทดสอบระดับนัยยะสำคัญทางสถิติได้

ส่วนที่ 3 แสดงการวิเคราะห์ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย ออ.น้อย ไปปฏิบัติ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) สำหรับเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่มีตัวแปร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน หรือใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือการทดสอบค่าเอฟ (F-test) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่มีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ถ้าพบว่ามีความแตกต่างกันที่ระดับนัยยะสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD ดังต่อไปนี้

ตาราง 16 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างเพศกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการ ออ.น้อย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการ ออ.น้อย	เพศ	N	$\bar{X}$	S.D.	T	Sig
วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย	ชาย	5	3.83	0.33	0.45	0.657
	หญิง	17	4.93	0.44		
ทรัพยากร	ชาย	5	3.87	0.22	-0.15	0.884
	หญิง	17	3.88	0.23		
การสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมการเสริมแรง	ชาย	5	3.94	0.16	-0.44	0.662
	หญิง	17	4.02	0.40		
ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	ชาย	5	4.00	0.00	-0.30	0.766
	หญิง	17	4.05	0.34		
เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง	ชาย	5	4.00	0.12	0.24	0.813
	หญิง	17	3.93	0.45		
ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ	ชาย	5	3.97	0.08	-2.33	0.030*
	หญิง	17	4.15	0.29		
ผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ	ชาย	5	4.00	0.00	-0.649	0.524
	หญิง	17	4.08	0.29		

จากตาราง 16 พบว่า ระหว่างเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย ด้านทรัพยากร ด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมการเสริมแรง ด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมถึงผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ ออ. น้อย ไม่แตกต่างกัน แต่ระหว่างเพศชายและเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 โดยที่เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความตั้งใจที่ระดับ 4.15 ส่วนเพศชายมีค่าเฉลี่ยความตั้งใจที่ระดับ 3.97

ตาราง 17 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างระดับการศึกษา กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการ อย.น้อย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของ โครงการ อย.น้อย	ระดับ การศึกษา	N	$\bar{X}$	S.D.	T	Sig
วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย	ปริญญาตรี	19	3.75	0.42	0.04	0.971
	ปริญญาโท	3	3.76	0.46		
ทรัพยากร	ปริญญาตรี	19	3.87	0.23	0.54	0.598
	ปริญญาโท	3	3.94	0.10		
การสื่อสารระหว่างองค์กรและ กิจกรรมการเสริมแรง	ปริญญาตรี	19	3.99	0.39	0.44	0.665
	ปริญญาโท	3	4.09	0.81		
ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไป ปฏิบัติ	ปริญญาตรี	19	4.04	0.32	0.221	0.828
	ปริญญาโท	3	4.00	0.00		
เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง	ปริญญาตรี	19	3.96	0.43	-0.18	0.862
	ปริญญาโท	3	4.00	0.00		
ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ	ปริญญาตรี	19	4.12	0.28	0.74	0.470
	ปริญญาโท	3	4.00	0.00		
ผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ	ปริญญาตรี	19	4.08	0.27	0.47	0.641
	ปริญญาโท	3	4.00	0.00		

จากตาราง 17 พบว่า ระหว่างครูที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี และ ระดับปริญญาโท มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย ด้านทรัพยากร ด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมการเสริมแรง ด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติแตกต่างกัน รวมถึงผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย. น้อย ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างอายุของครูโดยแบ่งกลุ่มอายุของครูตั้ง
ตาราง 2 กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการ อย.น้อย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของ โครงการ อย.น้อย	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
วัตถุประสงค์และมาตรฐาน นโยบาย	ระหว่างกลุ่ม	0.30	2	.15	.884	.429
	ภายในกลุ่ม	3.26	19	.17		
	รวม	3.56	21			
ทรัพยากร	ระหว่างกลุ่ม	.03	2	.02	.315	.733
	ภายในกลุ่ม	.98	19	.05		
	รวม	1.01	21			
การสื่อสารระหว่างองค์กรและ กิจกรรมการเสริมแรง	ระหว่างกลุ่ม	.03	2	.02	.111	.896
	ภายในกลุ่ม	2.71	19	.14		
	รวม	2.74	21			
ลักษณะหน่วยงานที่นานโยบาย ไปปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	.00	2	.00	.017	.983
	ภายในกลุ่ม	1.89	19	.10		
	รวม	1.89	21			
เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง	ระหว่างกลุ่ม	.01	2	.01	.035	.966
	ภายในกลุ่ม	3.28	19	.17		
	รวม	3.29	21			
ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	.15	2	.08	1.082	.359
	ภายในกลุ่ม	1.33	19	.07		
	รวม	1.48	21			
ผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	.04	2	.02	.257	.776
	ภายในกลุ่ม	1.31	19	.07		
	รวม	1.34	21			

จากตาราง 18 พบครูที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย ในแต่ละปัจจัย ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างครูที่เคยเป็นแกนนำ ครูที่ยังคงเป็นแกนนำอยู่ในปัจจุบัน และครูที่ไม่เคยเป็นนำ กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการ อย.น้อย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของ โครงการ อย.น้อย	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
วัตถุประสงค์และมาตรฐาน นโยบาย	ระหว่างกลุ่ม	.44	1	.44	2.796	.110
	ภายในกลุ่ม	3.13	20	.16		
	รวม	3.56	21			
ทรัพยากร	ระหว่างกลุ่ม	.01	1	.01	.098	.757
	ภายในกลุ่ม	1.01	20	.05		
	รวม	1.01	21			
การสื่อสารระหว่างองค์กรและ กิจกรรมการเสริมแรง	ระหว่างกลุ่ม	.00	1	.00	.014	.907
	ภายในกลุ่ม	2.74	20	.14		
	รวม	2.74	21			
ลักษณะหน่วยงานที่นานโยบาย ไปปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	.00	1	.00	.047	.831
	ภายในกลุ่ม	1.89	20	.09		
	รวม	1.89	21			
เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง	ระหว่างกลุ่ม	.18	1	.18	1.186	.289
	ภายในกลุ่ม	3.10	20	.16		
	รวม	3.29	21			
ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	.04	1	.04	.492	.491
	ภายในกลุ่ม	1.44	20	.07		
	รวม	1.48	21			
ผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	.15	1	.15	2.420	.135
	ภายในกลุ่ม	1.20	20	.06		
	รวม	1.34	21			

จากตาราง 19 พบว่า ครูที่เคยเป็นแกนนำ ครูที่ยังคงเป็นแกนนำอยู่ในปัจจุบัน และครูที่ไม่เคยเป็นนำ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ ในแต่ละปัจจัย ไม่แตกต่างกัน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 16-19 เป็นการวิเคราะห์ตัวแปร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน และไม่แตกต่างกันจึงไม่ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ สำหรับการดำเนินโครงการ ออย.น้อย

ตาราง 20 การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินโครงการ ออย.น้อย โดยคิดว่าเป็น ปัญหาอันดับที่ 1

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ	จำนวน	ร้อยละการตอบสนอง
วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย	11	55.0
ทรัพยากร	1	5.0
การสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง	-	-
ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	1	5.0
เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง	1	5.0
ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ	6	30.0

จากตาราง 20 พบว่าครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบายเป็นปัญหาอันดับ 1 ของความสำเร็จของการดำเนินโครงการ ออย.น้อย คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมาคือปัญหาด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 30.0 และปัญหาด้านทรัพยากร, ปัญหาด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และปัญหาด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง คิดเป็นร้อยละ 5.0 เท่ากัน ส่วนปัจจัยที่ครูไม่เห็นว่าปัญหาสำหรับการดำเนินโครงการ ออย.น้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง

ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มนักเรียน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุ ผลการเรียนรู้ สายการเรียนที่เรียน และการร่วมกิจกรรมโครงการ ออย.น้อย โดยใช้ความถี่และร้อยละ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ ออย.น้อย ได้แก่ วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย (Policy Standards and Objectives) ทรัพยากร (Policy Resources) การสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง (Inter-Organizational Communication and Enforcement Activities) ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (The Characteristics of Implementing Agencies) เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง (Economic, Social and Political Conditions) ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ (The Disposition

of Implementers) และความสำเร็จของการดำเนินโครงการ (Success) โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแสดงค่าเฉลี่ยทั้งในภาพรวม และแสดงเป็นรายข้อ

ส่วนที่ 3 แสดงการวิเคราะห์ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการน่านโยบาย อย.น้อย ไปปฏิบัติ โดยจำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา การเป็นแกนนำในการดำเนินโครงการ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) สำหรับเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่มีตัวแปร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือการทดสอบค่าเอฟ (F-test) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่มีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ถ้าพบว่ามีความแตกต่างกันที่ระดับนัยยะสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างองค์กร และกิจกรรมการเสริมแรง ปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงานที่น่านโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ปัจจัยด้าน ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ กับความสำเร็จของการดำเนินโครงการ โดยวิธีการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) การจำแนกอิทธิพลของตัวแปร ทั้งอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม

ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ สำหรับการดำเนินโครงการ อย.น้อย ของโรงเรียน ธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มนักเรียน

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล โดยใช้ความถี่และร้อยละ ดังต่อไปนี้

ตาราง 21 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน โดยจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	117	31.28
หญิง	257	68.72
รวม	374	100.00

จากตาราง 21 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 68.72 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 31.28

ตาราง 22 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษาปีที่ 1	31	8.29
มัธยมศึกษาปีที่ 2	103	27.54
มัธยมศึกษาปีที่ 3	49	13.10
มัธยมศึกษาปีที่ 4	87	23.26
มัธยมศึกษาปีที่ 5	62	16.58
มัธยมศึกษาปีที่ 6	42	11.23
รวม	374	100.00

จากตาราง 22 นักเรียนส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 27.54 รองลงมาเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 23.26 โดยที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.29

ตาราง 23 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน โดยจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ 12 ปี	5	1.34
อายุ 13 ปี	42	11.23
อายุ 14 ปี	103	27.54
อายุ 15 ปี	49	13.10
อายุ 16 ปี	86	22.99
อายุ 17 ปี	54	14.44
อายุ 18 ปี	33	8.82
อายุ 19 ปี	2	0.53
รวม	374	100.00

จากตาราง 23 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีอายุ 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.54 รองลงมาเป็นนักเรียนที่มีอายุ 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.99 และนักเรียนอายุ 12 ปีมีจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 1.341

ตาราง 24 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน โดยจำแนกตามสายการเรียน

สายการเรียน	มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สายวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์	30	16.39	81	42.41
สายศิลป์ – ภาษา	21	11.48	86	45.03
สายศิลป์ – คำนวณ	10	5.46	24	12.57
ไม่ระบุ	122	66.67	-	-
รวม	183	100.00	191	51.07

จากตาราง 24 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่ไม่ระบุสายการเรียน และเมื่อพิจารณานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าส่วนใหญ่เรียนอยู่ในสายศิลป์ – ภาษา คิดเป็นร้อยละ 45.03 และรองลงมาเรียนอยู่ในสายวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 42.41

ตาราง 25 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน โดยจำแนกตามระดับการศึกษา และผลการเรียน

ระดับการศึกษา	เกรดเฉลี่ย < 2		เกรดเฉลี่ย 2.00 – 3.00		เกรดเฉลี่ย 3.00 – 4.00		ไม่ระบุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษาปีที่ 1	-	-	6	19.35	18	58.06	7	22.58
มัธยมศึกษาปีที่ 2	2	1.94	16	15.53	32	31.07	53	51.46
มัธยมศึกษาปีที่ 3	2	4.08	10	20.41	20	40.82	17	34.69
มัธยมศึกษาปีที่ 4	4	4.60	34	39.08	42	48.28	7	8.05
มัธยมศึกษาปีที่ 5	-	-	24	38.71	30	48.39	8	12.90
มัธยมศึกษาปีที่ 6	-	-	19	45.24	21	50.00	2	4.76
รวม	8	2.14	109	29.14	163	43.58	94	25.13

จากตาราง 25 พบว่านักเรียนโรงเรียน ธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในระดับ 3.00 – 4.00 คิดเป็นร้อยละ 43.58 รองลงมาเป็นเกรดเฉลี่ย 2.00 – 3.00 คิดเป็นร้อยละ 29.14

ตาราง 26 การเข้าร่วมโครงการ อย.น้อย โดยรวมกลุ่มนักเรียนเป็นชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ระดับการศึกษา	เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย		ปัจจุบันยังเป็นแกนนำอยู่		ไม่เคยเป็นแกนนำ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษาตอนต้น	4	2.19	32	17.49	147	80.32
มัธยมศึกษาตอนปลาย	20	10.47	2	1.05	169	88.48
รวม	24	6.06	34	12.37	316	81.57

จากตาราง 26 พบว่าโดยภาพรวมนักเรียนส่วนใหญ่ไม่เคยเป็นแกนนำโครงการ อย.น้อย คิดเป็นร้อยละ 81.57 รองลงมาเป็นนักเรียนที่ยังคงเป็นแกนนำ โครงการ อย.น้อย อยู่ในปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 12.37 และเมื่อพิจารณาย่อยลงไป โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่ไม่เคยเป็นแกนนำโครงการ อย.น้อย คิดเป็นร้อยละ 80.32 และรองลงมาคือยังคงเป็นแกนนำโครงการ อย.น้อย อยู่ในปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 17.49 ในขณะที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่ไม่เคยเป็นแกนนำโครงการ อย.น้อย คิดเป็นร้อยละ 88.48 และรองลงมาคือเคยเป็นแกนนำ อย.น้อย แต่ปัจจุบันไม่ได้เป็นแล้ว คิดเป็นร้อยละ 10.47

ตาราง 27 ระยะเวลาการเข้าร่วมโครงการ อย.น้อย ของนักเรียนจำแนกตามเพศ

ระยะเวลาเข้าร่วมโครงการ อย.น้อย	ภาพรวม		เพศชาย		เพศหญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1 ปี	21	5.61	8	6.84	19	7.39
2 ปี	27	7.22	6	5.13	15	5.84
3 ปี	4	1.07	-	-	4	1.56
4 ปี	-	-	-	-	-	-
5 ปี	2	0.53	2	1.71	-	-
6 ปี	5	1.34	1	0.85	4	1.56
ไม่ระบุ	315	84.22	100	85.47	215	83.66
รวม	374	100.00	117	100.00	257	100.00

จากตาราง 27 พบว่า นักเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิงส่วนไม่ระบุระยะเวลาการเข้าร่วมโครงการ อย.น้อย แต่เมื่อพิจารณารองลงมาพบว่าเพศชายเข้าร่วมโครงการประมาณ 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.84 ส่วนเพศหญิงเข้าร่วมโครงการประมาณ 1 ปีเช่นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 7.39

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s.d.) โดยแสดงค่าเฉลี่ยทั้งในภาพรวม และแสดงเป็นรายข้อ ดังต่อไปนี้

ตาราง 28 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการ อย.น้อย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย	3.65	0.64	มาก
ทรัพยากร	3.67	0.62	มาก
การสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมการเสริมแรง	3.71	0.65	มาก
ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	3.66	0.65	มาก
เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง	3.71	0.61	มาก
ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ	3.73	0.81	มาก
ภาพรวม	3.66	0.89	มาก

จากตาราง 28 พบว่าในกลุ่มนักเรียนโดยภาพรวมปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการ อย.น้อย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 โดยเฉพาะปัจจัยด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.73 รองลงมาเป็นปัจจัยด้าน การสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมการเสริมแรง และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ระดับ 3.71 ซึ่งอธิบายผลเป็นรายข้อของแต่ละด้านดังตารางถัดไป

ตาราง 29 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อยในด้านวัตถุประสงค์และนโยบาย (Policy Standards and Objectives)

วัตถุประสงค์และนโยบาย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
โรงเรียนมีการตรวจสอบหาสารปนเปื้อนในอาหารอย่างสม่ำเสมอ	3.69	1.07	มาก
โครงการ อย.น้อย มีการกำหนดวิธีการดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ง่าย	3.70	0.86	มาก
หลังจากได้รับความรู้จากโครงการ อย.น้อย นักเรียน <u>ไม่เลือก</u> ใช้ผลิตภัณฑ์ตามความต้องการของตัวเอง	3.51	1.07	มาก
หลังจากได้รับความรู้จากโครงการ อย.น้อย นักเรียน <u>ไม่เลือก</u> บริโภคอาหารตามความต้องการของตัวเอง	3.57	1.06	มาก
สามารถเผยแพร่ความรู้โครงการ อย.น้อย ที่ได้รับไปยังครอบครัว ชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.52	3.73	มาก
หลังจากร่วมโครงการ อย.น้อย สามารถนำเอาความรู้ไปพัฒนาตัวเองเพื่อดูแลสุขภาพให้ดีขึ้นได้	3.73	0.90	มาก
โรงเรียนได้ควบคุมอาหารให้มีมาตรฐานมากขึ้นหลังจากที่นำโครงการ อย.น้อย มาปฏิบัติในโรงเรียน	3.79	1.00	มาก
ภาพรวม	3.65	0.64	มาก

จากตาราง 29 พบว่าสำหรับนักเรียน ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์และนโยบาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 โดยนโยบายที่โรงเรียนได้ควบคุมอาหารให้มีมาตรฐานมากขึ้นหลังจากที่นำโครงการ อย.น้อย มาปฏิบัติในโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 รองลงมาเป็นเรื่องที่นักเรียนสามารถนำเอาความรู้ที่ได้หลังจากเข้าร่วมโครงการ อย.น้อย ไปพัฒนาเพื่อดูแลตัวเองให้สุขภาพดีขึ้นได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73

ตาราง 30 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อยในด้านทรัพยากร (Policy Resources) สำหรับนักเรียน

ทรัพยากร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
โรงเรียนในสังกัดประมาณที่ได้รับในการดำเนินโครงการ อย.น้อย			
อย่างมีประสิทธิภาพ	3.86	0.90	มาก
โรงเรียนได้รับชุดทดสอบสารปนเปื้อนในอาหารสำหรับใช้ในโครงการ อย.น้อย อย่างเพียงพอ	3.70	0.83	มาก
จำนวนครูมีความเพียงพอต่อการดูแลโครงการ อย.น้อยให้มีประสิทธิภาพ	3.70	0.89	มาก
ความรู้ ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานมีความจำเป็นต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อยอย่างยิ่ง	3.75	0.93	มาก
การดำเนินโครงการ อย.น้อย มีผลกระทบต่อการเรียนบางวิชา เนื่องจากไม่มีเวลาสอนเต็มที่นัก	3.41	1.00	ปานกลาง
สื่อสื่อดิจิทัลที่สนับสนุนที่ใช้ในโครงการ อย.น้อย มีความทันสมัย	3.58	0.92	มาก
ภาพรวม	3.67	0.62	มาก

จากตาราง 30 พบว่าโดยภาพรวม นักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านทรัพยากรในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 โดยให้ระดับค่าเฉลี่ยที่มากที่สุดเกี่ยวกับการใช้งบประมาณของโรงเรียน ที่สามารถใช้งบประมาณที่ได้รับในการดำเนินโครงการ อย.น้อย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 รองลงมาเป็นความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินโครงการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 อีกทั้งยังเห็นว่า การดำเนินโครงการ อย.น้อย มีผลกระทบต่อการเรียนบางวิชา ในระดับปานกลาง

ตาราง 31 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อยในด้านการสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง (Inter – Organizational Communication and Enforcement Activities) สำหรับนักเรียน

การสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
โรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการ อย.น้อยผ่านสื่อต่างๆ เช่น เสียงตามสาย แผ่นพับ โปสเตอร์ คู่มือ อย.น้อย ฯลฯ อย่างสม่ำเสมอ	3.79	0.98	มาก
มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ อย.น้อย กับโรงเรียนอื่นๆ อย่างสม่ำเสมอ	3.71	0.98	มาก
มีการประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ปกครองทราบถึงการดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างสม่ำเสมอ	3.59	0.97	มาก
คำสั่งของผู้บริหารโรงเรียนในการนำนโยบาย อย.น้อย ไปปฏิบัติมีความชัดเจน	3.74	1.04	มาก
การสื่อสารระหว่างผู้ดูแลโครงการ อย.น้อย กับ ครู นักเรียน ผู้ปฏิบัติงาน มีความถูกต้องชัดเจน	3.73	0.96	มาก
หน่วยงานท้องถิ่นมีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ถึงโครงการ อย.น้อยได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.61	0.91	มาก
ความสัมพันธ์ที่ดีของครู นักเรียนช่วยให้การดำเนินโครงการ อย.น้อย มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	3.78	0.91	มาก
ภาพรวม	3.71	0.65	มาก

จากตาราง 31 พบว่าโดยภาพรวมนักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรงในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 โดยการที่โรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการ อย.น้อยผ่านสื่อต่างๆ เช่น เสียงตามสาย แผ่นพับ โปสเตอร์ คู่มือ อย.น้อย ฯลฯ อย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.79 รองลงมาเป็นความสัมพันธ์ที่ดีของครูและนักเรียนที่ช่วยให้การดำเนินโครงการ อย.น้อย มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78

ตาราง 32 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อยในด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (The Characteristics of Implementing Agencies) สำหรับนักเรียน

ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
โรงเรียนมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่สนับสนุนการดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างเป็นทางการ	3.68	0.98	มาก
โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับในการดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างชัดเจน	3.66	0.89	มาก
โรงเรียนมีการมอบหมายงานอย่างชัดเจนทำให้การดำเนินโครงการ อย.น้อยเป็นระบบ	3.68	0.92	มาก
โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลโครงการอย.น้อย อย่างต่อเนื่อง	3.63	0.93	มาก
เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ อย.น้อย จะร่วมกันแก้ปัญหา	3.67	0.92	มาก
ภาพรวม	3.66	0.65	มาก

จากตาราง 32 พบว่าปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 ซึ่งประเด็นที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดนั้น เกี่ยวกับการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานที่สนับสนุนการดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างเป็นทางการ และการที่โรงเรียนมีการมอบหมายงานอย่างชัดเจน ทำให้การดำเนินโครงการ อย.น้อย เป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ระดับ 3.68

ตาราง 33 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อยในด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง (Economic, Social and Political Conditions) สำหรับนักเรียน

เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
หน่วยงานในท้องถิ่นให้การสนับสนุนดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างเต็มที่	3.64	0.91	มาก
คุณภาพสินค้าที่ท่านซื้อขึ้นอยู่กับรายได้	3.64	0.86	มาก
กระแสสังคมที่สนใจดูแลสุขภาพส่งผลต่อผู้ประกอบการร้านค้าภายในโรงเรียนให้ความร่วมมือกับโครงการ อย.น้อย มากขึ้น	3.67	0.86	มาก
การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจะมีผลต่อการสนับสนุนโครงการ อย.น้อย เป็นอย่างมาก	3.52	0.99	มาก
ถ้าโครงการ อย.น้อย เป็นนโยบายที่ถาวรจะมีผลทำให้ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนการดำเนินการตามโครงการ อย.น้อย เป็นอย่างดี	4.02	0.96	มาก
พฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารตามโฆษณา มีผลกระทบต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อย	3.77	0.99	มาก
ภาพรวม	3.71	0.61	มาก

จากตาราง 33 พบว่าปัจจัยด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ของนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กรณีที่โครงการ อย.น้อย ถูกกำหนดให้เป็นโครงการถาวรแล้วนั้น จะทำให้ผู้บริหารสนับสนุนโครงการและติดตามการดำเนินโครงการ อย.น้อย เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 รองลงมาเป็นเรื่องของพฤติกรรมกรรมการบริโภคสินค้าที่มีผลกระทบต่อโครงการ อย.น้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77

ตาราง 34 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อยในด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ (The Disposition of Implementers) สำหรับนักเรียน

ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
นักเรียนสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายในโครงการ อย.น้อยได้เป็นอย่างดี	3.78	1.02	มาก
นักเรียนยอมรับการนำโครงการ อย.น้อย มาปฏิบัติในโรงเรียนเป็นอย่างมากเพราะเห็นประโยชน์ที่ได้จะได้รับ	3.69	1.04	มาก
ในช่วงเวลาใกล้สอบมีผลต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อย เป็นอย่างมาก เพราะไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่	3.66	1.14	มาก
โครงการ อย.น้อย ให้ประโยชน์ในด้านสุขภาพ สิ่งแวดล้อมกับโรงเรียนที่นำมาปฏิบัติได้อย่างเต็มที่	3.74	1.13	มาก
โรงเรียนของท่านมีการติดตาม ปรับปรุงการดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างสม่ำเสมอ	3.79	1.06	มาก
มีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินโครงการ อย.น้อย ให้สำเร็จไปด้วยดี	3.71	1.04	มาก
ภาพรวม	3.73	0.81	มาก

จากตาราง 34 ด้านความตั้งใจของนักเรียนในการปฏิบัติโครงการ อย.น้อย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนมีการติดตาม ปรับปรุงการดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 และรองลงมาคือ นักเรียนสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายในโครงการ อย.น้อย ได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78

เนื่องจากการวิเคราะห์ข้อมูลตั้งแต่ ตาราง 28 – ตาราง 34 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาจึงไม่สามารถทำการทดสอบระดับนัยยะสำคัญทางสถิติได้

ส่วนที่ 3 แสดงการวิเคราะห์ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย อ ย.น้อย ไปปฏิบัติ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) สำหรับเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่มีตัวแปร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือการทดสอบค่าเอฟ (F-test) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่มีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ถ้าพบว่ามีความแตกต่างกันที่ระดับนัยยะสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD ดังต่อไปนี้

ตาราง 35 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างเพศกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการ อ ย.น้อย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการ อ ย.น้อย	เพศ	N	$\bar{X}$	S.D.	T	Sig
วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย	ชาย	117	3.69	0.55	0.85	0.398
	หญิง	257	3.63	0.67		
ทรัพยากร	ชาย	117	3.69	0.68	0.42	0.678
	หญิง	257	3.66	0.59		
การสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมเสริมแรง	ชาย	117	3.71	0.63	0.06	0.954
	หญิง	257	3.71	0.65		
ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	ชาย	117	3.64	0.69	-0.38	0.700
	หญิง	257	3.67	0.64		
เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง	ชาย	117	3.72	0.62	0.10	0.919
	หญิง	257	3.71	0.60		
ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ	ชาย	117	3.71	0.79	-0.33	0.744
	หญิง	257	3.73	0.82		
ผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ	ชาย	117	3.72	0.83	-0.30	0.764
	หญิง	257	3.75	0.84		

จากตาราง 35 พบว่า ระหว่างเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย ด้านทรัพยากร ด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมเสริมแรง ด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ รวมถึงผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ อ ย.น้อย ไม่

แตกต่างกัน ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 35 เป็นการวิเคราะห์ตัวแปร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน และไม่แตกต่างกันจึงไม่ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD

ตาราง 36 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการ อย.น้อย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของ โครงการ อย.น้อย	ระดับชั้น	N	$\bar{X}$	S.D.	T	Sig
วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย	มัธยมต้น	183	3.66	0.58	0.46	0.649
	มัธยมปลาย	191	3.63	0.68		
ทรัพยากร	มัธยมต้น	183	3.77	0.64	2.98	0.003*
	มัธยมปลาย	191	3.58	0.58		
การสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรม การเสริมแรง	มัธยมต้น	183	3.73	0.63	0.63	0.532
	มัธยมปลาย	191	3.69	0.66		
ลักษณะหน่วยงานที่นโยบายไป ปฏิบัติ	มัธยมต้น	183	3.70	0.70	1.18	0.239
	มัธยมปลาย	191	3.62	0.60		
เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง	มัธยมต้น	183	3.77	0.62	1.97	0.049*
	มัธยมปลาย	191	3.65	0.59		
ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ	มัธยมต้น	183	3.81	0.84	1.86	0.064
	มัธยมปลาย	191	3.65	0.78		
ผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ	มัธยมต้น	183	3.81	0.87	1.54	0.124
	มัธยมปลาย	191	3.68	0.81		

จากตาราง 36 พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีคะแนนความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย ด้านทรัพยากร และด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง แตกต่างกัน โดยนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นสูงกว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้ง 2 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 37 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการ อย.น้อย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการ อย.น้อย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย	ระหว่างกลุ่ม	2.106	5	.42	1.044	.392
	ภายในกลุ่ม	148.49	368	.40		
	รวม	150.59	373			
ทรัพยากร	ระหว่างกลุ่ม	6.22	5	1.24	3.377	.005*
	ภายในกลุ่ม	135.53	368	.37		
	รวม	141.75	373			
การสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมการเสริมแรง	ระหว่างกลุ่ม	2.20	5	.44	1.058	.384
	ภายในกลุ่ม	152.95	368	.42		
	รวม	155.15	373			
ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	2.67	5	.53	1.263	.279
	ภายในกลุ่ม	155.57	368	.42		
	รวม	158.24	373			
เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	3.51	5	.70	1.934	.088
	ภายในกลุ่ม	133.66	368	.36		
	รวม	137.18	373			
ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	5.27	5	1.05	1.607	.157
	ภายในกลุ่ม	241.33	368	.66		
	รวม	246.60	373			
ผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	5.01	5	1.00	1.433	.212
	ภายในกลุ่ม	257.45	368	.70		
	รวม	262.46	373			

จากตาราง 37 พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านของทรัพยากรที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ และสามารถวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของแต่ละระดับชั้นได้ดังตารางที่ 43 และ 44

ตาราง 38 แสดงความเคลือบความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เกี่ยวกับปัจจัยด้านทรัพยากรที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบเป็นรายคู่

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของ โครงการ อย.น้อย	ระดับชั้น	$\bar{X}$	S.D.
ทรัพยากร	ม.1	3.80	0.68
	ม.2	3.78	0.63
	ม.3	3.75	0.65
	ม.4	3.71	0.53
	ม.5	3.50	0.57
	ม.6	3.42	0.63

จากตาราง 38 พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยด้านทรัพยากรสูงสุดเท่ากับ 3.80 รองลงมาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยด้านทรัพยากรเท่ากับ 3.78 และนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยด้านทรัพยากรน้อยที่สุดเท่ากับ 3.42

ตาราง 39 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เกี่ยวกับปัจจัยด้านทรัพยากรที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของ โครงการ อย.น้อย	ระดับชั้น	ม. 1	ม. 2	ม. 3	ม. 4	ม. 5	ม. 6
ทรัพยากร	ม.1	-					
	ม.2	0.72	-				
	ม.3	0.68	0.90	-			
	ม.4	0.43	0.53	0.70	-		
	ม.5	0.02*	0.01*	0.04*	0.04*	-	
	ม.6	0.01*	0.00*	0.01*	0.01*	0.50	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 39 พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยด้านทรัพยากรเท่ากับ 3.50 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างจากนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยด้านทรัพยากรเท่ากับ 3.80 มัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยด้านทรัพยากรเท่ากับ 3.78 มัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยด้านทรัพยากรเท่ากับ 3.75 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยด้านทรัพยากรเท่ากับ 3.71 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยด้านทรัพยากรเท่ากับ 3.42 ก็มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างจากนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

ตาราง 40 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างนักเรียนที่เคยเป็นแกนนำ นักเรียนที่ยังคงเป็นแกนนำอยู่ในปัจจุบัน และนักเรียนที่ไม่เคยเป็นนำ กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการ อย.น้อย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของ โครงการ อย.น้อย	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
วัตถุประสงค์และมาตรฐาน นโยบาย	ระหว่างกลุ่ม	.14	2	.07	.178	.837
	ภายในกลุ่ม	150.45	371	.41		
	รวม	150.59	373			
ทรัพยากร	ระหว่างกลุ่ม	.36	2	.18	.467	.627
	ภายในกลุ่ม	141.39	371	.38		
	รวม	141.75	373			
การสื่อสารระหว่างองค์กรและ กิจกรรมการเสริมแรง	ระหว่างกลุ่ม	.65	2	.33	.786	.457
	ภายในกลุ่ม	154.49	371	.42		
	รวม	155.14	373			
ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบาย ไปปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	1.03	2	.51	1.209	.300
	ภายในกลุ่ม	157.22	371	.42		
	รวม	158.24	373			
เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง	ระหว่างกลุ่ม	.06	2	.03	.077	.926
	ภายในกลุ่ม	137.12	371	.37		
	รวม	137.18	373			
ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	4.33	2	2.17	3.318	.037*
	ภายในกลุ่ม	242.26	371	.65		
	รวม	246.59	373			
ผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	4.23	2	2.12	3.039	.049*
	ภายในกลุ่ม	258.23	371	.70		
	รวม	262.46	373			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 40 พบว่านักเรียนที่เคยเป็นแกนนำ นักเรียนที่ยังคงเป็นแกนนำอยู่ในปัจจุบัน และนักเรียนที่ไม่เคยเป็นนำมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านความตั้งใจปฏิบัติ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ และมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของแต่ละระดับชั้นได้ดังตารางถัดไป

ตาราง 41 แสดงค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่เคยเป็นแกนนำนักเรียนที่ยังคงเป็นแกนนำอยู่ในปัจจุบัน และนักเรียนที่ไม่เคยเป็นแกนนำ ด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย เพื่อใช้สำหรับการเปรียบเทียบเป็นรายคู่

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ของโครงการ อย.น้อย	การร่วมโครงการ	$\bar{X}$	S.D.
ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ	เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย	3.70	0.80
	ปัจจุบันยังเป็นแกนนำ อย.น้อยอยู่	4.06	1.02
	ไม่เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย	3.65	0.59

จากตารางที่ 41 พบว่านักเรียนที่ปัจจุบันเป็นแกนนำโครงการ อย.น้อย อยู่ มีค่าเฉลี่ยด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติสูงสุด เท่ากับ 4.06 รองลงมาคือนักเรียนที่เคยเป็นแกนนำโครงการ อย.น้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 และสุดท้ายคือนักเรียนที่ไม่เคยเป็นแกนนำโครงการ อย.น้อย มีค่าเฉลี่ยความตั้งใจน้อยที่สุด เท่ากับ 3.65

ตาราง 42 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ของความคิดเห็นของนักเรียนที่เคยเป็นแกนนำนักเรียนที่ยังคงเป็นแกนนำอยู่ในปัจจุบัน และนักเรียนที่ไม่เคยเป็นแกนนำ ด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จของ โครงการ อย.น้อย	การร่วมโครงการ	เคยเป็น แกนนำ อย. น้อย	ปัจจุบันยังเป็น แกนนำ อย.น้อย อยู่	ไม่เคยเป็นแกน นำ อย.น้อย
ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ	เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย	-		
	ปัจจุบันยังเป็นแกนนำ อย. น้อยอยู่	0.06	-	
	ไม่เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย	0.77	0.01*	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 42 พบว่า นักเรียนที่ปัจจุบันยังคงเป็นแกนนำโครงการ อย.น้อยอยู่ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านของตั้งใจของผู้ปฏิบัติที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อยเท่ากับ 4.06 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างจากนักเรียนที่ไม่เคยเป็นแกนนำ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 43 แสดงค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่เคยเป็นแกนนำนักเรียนที่ยังคงเป็นแกนนำอยู่ในปัจจุบัน และนักเรียนที่ไม่เคยเป็นแกนนำ เกี่ยวกับความคิดเห็นในความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย เพื่อใช้สำหรับการเปรียบเทียบเป็นรายคู่

ความเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จของ การดำเนินโครงการ	$\bar{X}$	S.D.
เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย	3.79	0.63
ปัจจุบันยังเป็นแกนนำ อย.น้อยอยู่	4.07	1.04
ไม่เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย	3.70	0.82

จากตารางที่ 43 พบว่านักเรียนที่ปัจจุบันเป็นแกนนำโครงการ อย.น้อย อยู่ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในความสำเร็จของการดำเนินโครงการสูงสุด เท่ากับ 4.07 รองลงมาคือนักเรียนที่เคยเป็นแกนนำโครงการ อย.น้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 และสุดท้ายคือนักเรียนที่ไม่เคยเป็นแกนนำโครงการ อย.น้อย มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จของการดำเนินโครงการน้อยที่สุด เท่ากับ 3.70

ตาราง 44 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ของความคิดเห็นของนักเรียนที่เคยเป็นแกนนำนักเรียนที่ยังคงเป็นแกนนำอยู่ในปัจจุบัน และนักเรียนที่ไม่เคยเป็นแกนนำ ด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย

ความเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จของการ ดำเนินโครงการ	เคยเป็นแกน นำ อย.น้อย	ปัจจุบันยังเป็นแกน นำ อย.น้อยอยู่	ไม่เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย
เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย	-		
ปัจจุบันยังเป็นแกนนำ อย.น้อยอยู่	0.21	-	
ไม่เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย	0.62	0.02*	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 44 พบว่า นักเรียนที่ปัจจุบันยังคงเป็นแกนนำโครงการ อย.น้อยอยู่ มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย เท่ากับ 4.07 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างจากนักเรียนที่ไม่เคยเป็นแกนนำ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมุติฐาน โดยวิธีการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ดังต่อไปนี้

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดอักษรย่อแทนในแต่ละปัจจัยดังนี้

1. วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย (Policy Standards and Objectives : PO)
2. ทรัพยากร (Policy Resources : PR)
3. การสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง (Inter-Organizational

Communication and Enforcement Activities : CCEA)

4. ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (The Characteristics of Implementing Agencies : CLA)

5. เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง (Economic ,Social and Political Conditions : ESP)

6. ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ (The Disposition of Implementers : DI)

7. ความสำเร็จ (Success :SS)

นอกจากการกำหนดอักษรย่อในการสร้างรูปแบบความสัมพันธ์ของเชิงโครงสร้างแล้ว ยังเลือกเกณฑ์ทางสถิติที่ใช้ในการพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบดังนี้

1. ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square : χ^2) ซึ่งค่าสถิติไค-สแควร์ ควรมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ ซึ่งจะได้ค่า P-Value ที่มากกว่า 0.05 เพื่อยอมรับสมมุติฐานว่ารูปแบบของสมมุติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลประจักษ์

2. ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness-of-Fit-Index : GFI) ดัชนี GFI มีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ ถ้าค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่ารูปแบบสมมุติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดัชนี GFI ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป

3. ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้ (Adjusted Goodness-of-Fit-Index : AGFI) เมื่อมีการปรับแก้รูปแบบสมมุติฐาน จะได้ค่า AGFI ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 ดัชนี AGFI ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป

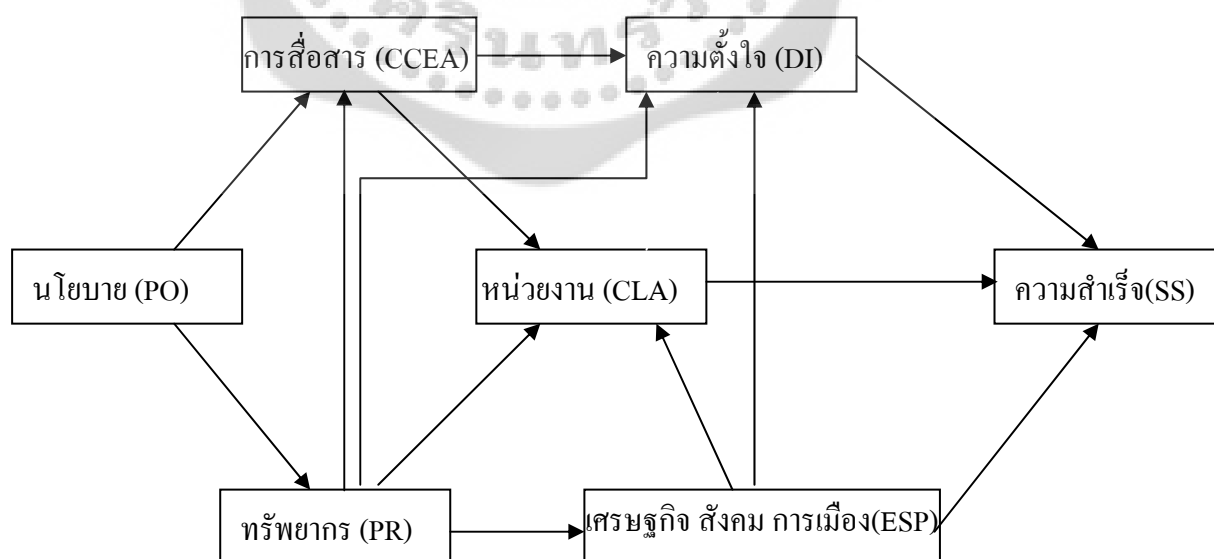
4. ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของเศษเหลือ (Root of Mean Square Residuals: RMR) เป็นดัชนีที่ใช้เปรียบเทียบระดับความกลมกลืนของโมเดลสองโมเดล เฉพาะกรณีที่เป็น การเปรียบเทียบโดยใช้ข้อมูลชุดเดียวกัน ค่าดัชนีของ RMR ยิ่งเข้าใกล้ 0 แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตาราง 45 การคัดเลือกตัวแปรอิสระที่ใช้ในการสร้างแบบจำลองหรือโมเดลสมการ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จของ โครงการ อย.น้อย		X1 (PO)	X2 (PR)	X3 (CCEA)	X4 (CLA)	X5 (ESP)	X6 (DI)	Y (SS)
Pearson Product Moment Correlation Coefficient = r								
X1 (PO)	r	1.000						
X2 (PR)	r	.520**	1.000					
X3 (CCEA)	r	.680**	.557**	1.000				
X4 (CLA)	r	.518**	.652**	.613**	1.000			
X5 (ESP)	r	.530**	.676**	.523**	.684**	1.000		
X6 (DI)	r	.345**	.495**	.385**	.435**	.701**	1.000	
Y (SS)	r	.341**	.494**	.373**	.477**	.704**	.864**	1.000

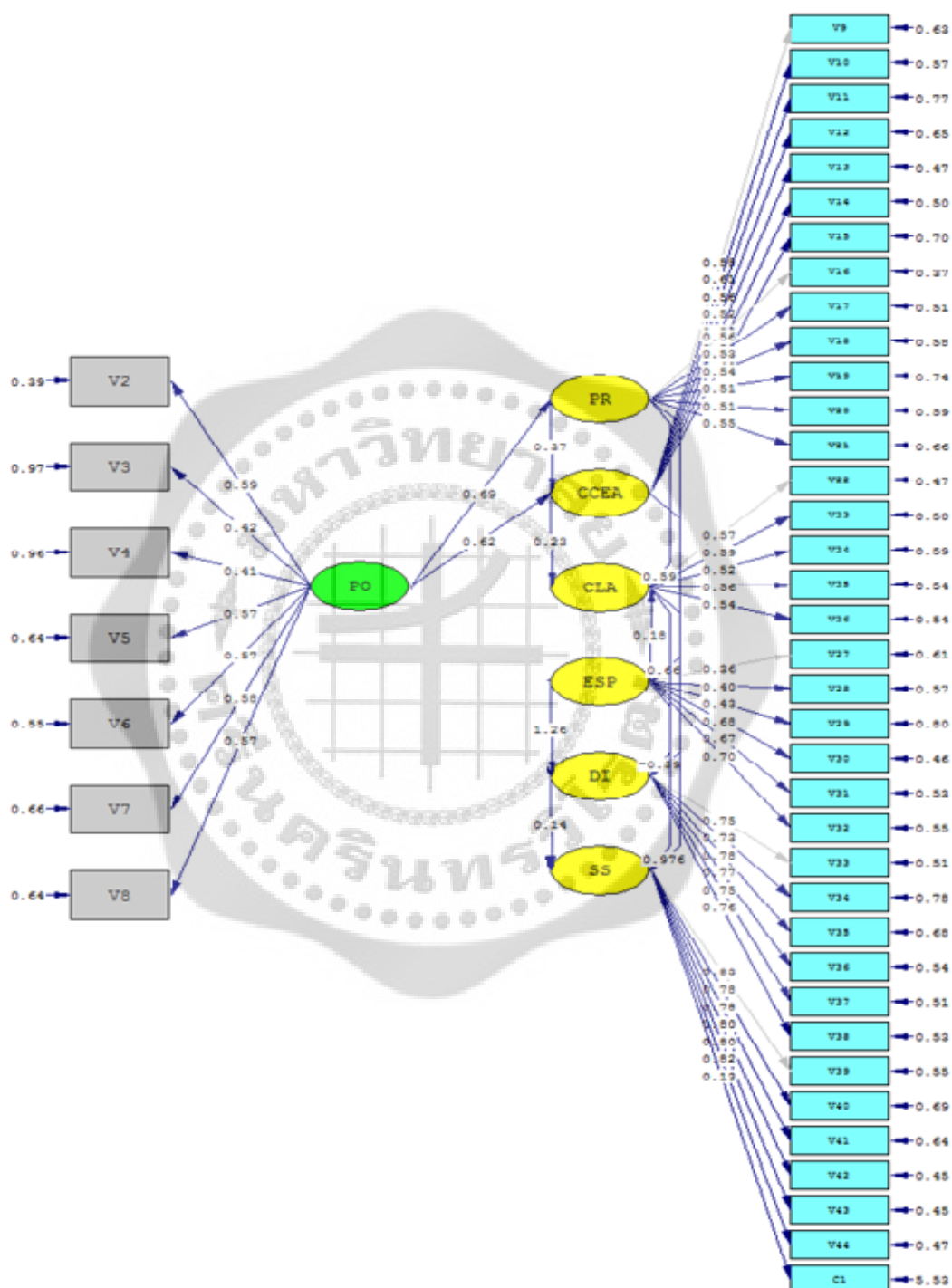
** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 45 พบว่าปัจจัยทั้ง 6 ได้แก่ วัตถุประสงค์และนโยบาย ทรัพยากร การสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ ต่างก็มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย. น้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ดังนั้น จึงนำทั้ง 6 ปัจจัยมาเป็นตัวแปรอิสระในการวิเคราะห์การเชื่อมโยง ตามกรอบการวิจัย ดังนี้

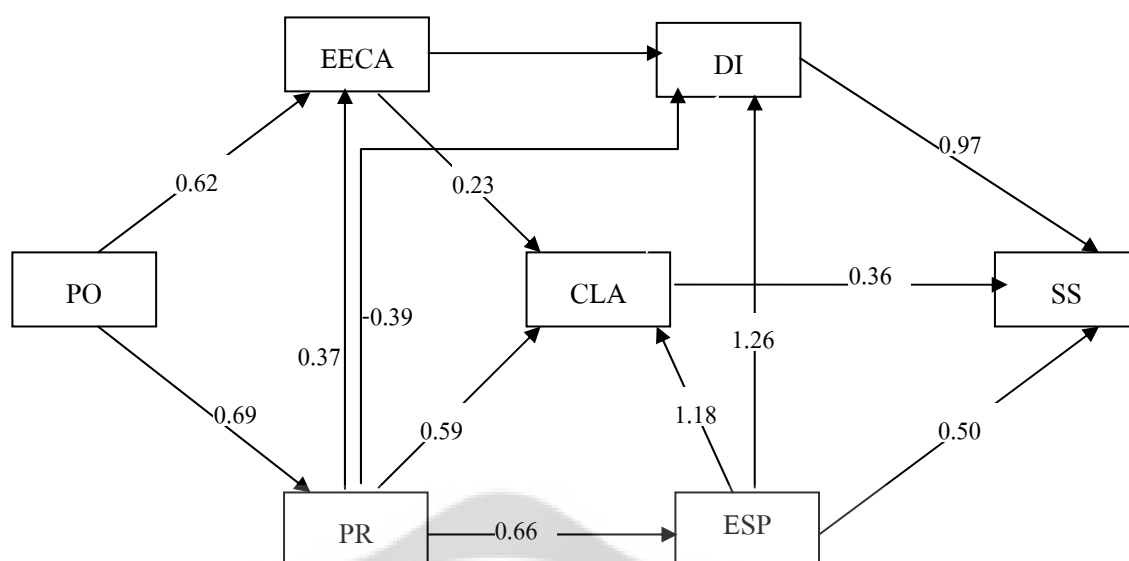

ภาพประกอบ 2 ตัวแบบแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย

จากภาพประกอบ 2 สามารถวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินโครงการ อย. น้อย โดยได้ผลดังภาพประกอบ 3 ภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 3 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุจากโปรแกรม ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม (รูปแบบเบื้องต้น)

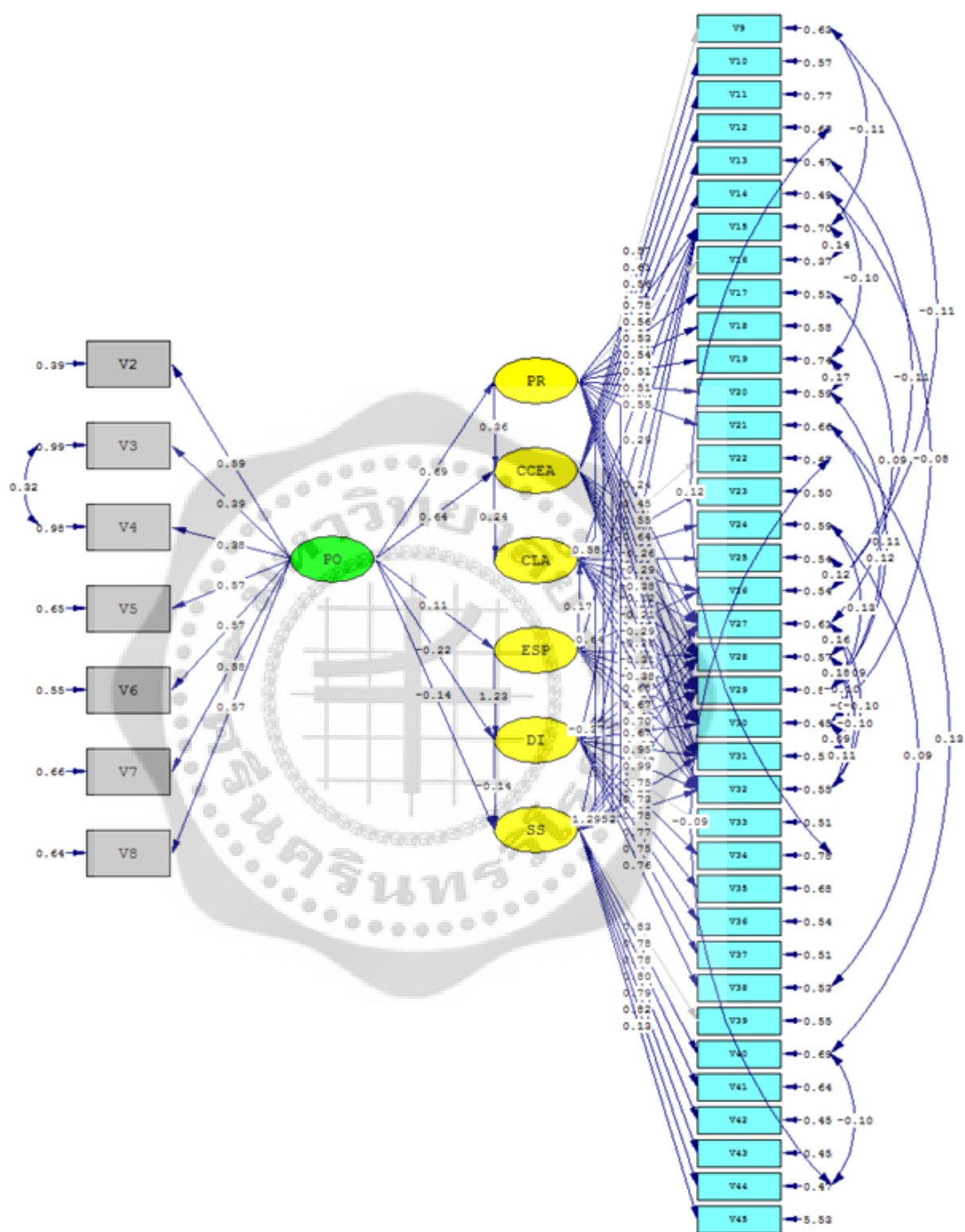

ภาพประกอบ 4 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม (รูปแบบเบื้องต้น)

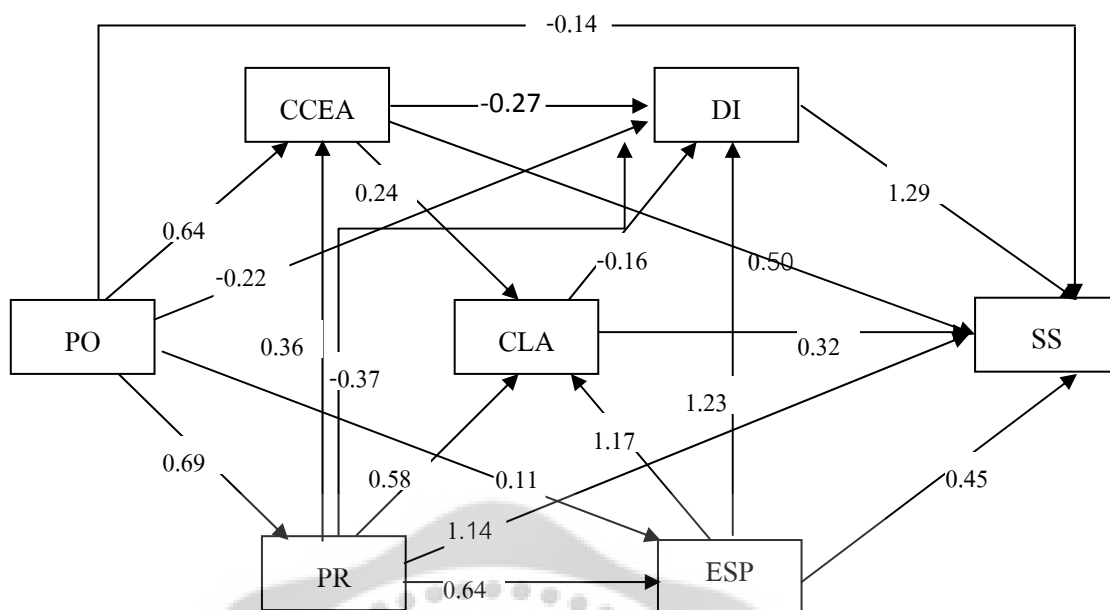
ตาราง 46 ข้อมูลความสอดคล้องความกลมกลืนของรูปแบบเบื้องต้น

ค่าดัชนี	เกณฑ์การพิจารณา	ค่าสถิติในรูปแบบเบื้องต้น
χ^2	ค่า P-Value มีค่ามากกว่า 0.05	$\chi^2 = 1726.81$ P-value = 0.000
GFI	มีค่ามากกว่า 0.90	0.87
AGFI	มีค่ามากกว่า 0.90	0.74
RMR	มีค่าน้อยกว่า 0.08	0.055

เมื่อพิจารณาภาพประกอบ 3 ภาพประกอบ 4 และตาราง 46 พบว่ารูปแบบเบื้องต้นนั้นมีค่าสถิติไค-สแควร์ χ^2 ที่สูง และ P-value เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือรูปแบบไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อีกทั้งค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI), ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้ (AGFI) และค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของเศษเหลือ (RMR) ของรูปแบบเบื้องต้นยังมีค่าน้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนด จึงทำการปรับแก้โดยการยินยอมให้ความคลาดเคลื่อนสัมพันธ์กันได้ เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังภาพประกอบที่ 5 และ 6

ภาพประกอบ 5 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุจากโปรแกรม ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของ การดำเนินโครงการ อย.น้อย โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม (รูปแบบสุดท้าย)

ภาพประกอบ 6 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยา (รูปแบบสุดท้าย)

ตาราง 47 ข้อมูลความสอดคล้องความกลมกลืนของรูปแบบเบื้องต้นและรูปแบบสุดท้าย

ค่าดัชนี	เกณฑ์การพิจารณา	ค่าสถิติในรูปแบบเบื้องต้น	ค่าสถิติในรูปแบบสุดท้าย
χ^2	ค่า P-Value มีค่ามากกว่า 0.05	$\chi^2 = 1726.81$ P-value = 0.000	$\chi^2 = 162.74$ P-value = 0.7217
GFI	มีค่ามากกว่า 0.90	0.87	0.93
AGFI	มีค่ามากกว่า 0.90	0.74	0.91
RMR	มีค่าน้อยกว่า 0.08	0.055	0.026

จากสมมติฐานการวิจัยที่ระบุไว้ว่า ปัจจัยทั้งหมดมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสำเร็จของนโยบายการดำเนินโครงการ อย. น้อย ไปปฏิบัติ ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากภาพประกอบที่ 5 ภาพประกอบที่ 6 และตาราง 47 ในส่วนของค่าสถิติรูปแบบสุดท้าย จะเห็นว่าค่า P-Value มีค่าเท่ากับ 0.7217 ซึ่งมากกว่า 0.05 และค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness-of-Fit-Index : GFI) มีค่าเท่ากับ 0.93 ซึ่งมากกว่า 0.90 แสดงว่ารูปแบบความสัมพันธ์ที่ได้ตามภาพที่ 5 มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้ (Adjusted Goodness-of-Fit-Index : AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.91 ซึ่งมากกว่า 0.90 และค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของเศษเหลือ (Root of Mean Square Residuals: RMR) ซึ่งเป็นดัชนีที่ใช้

เปรียบเทียบความกลมกลืนของโมเดล มีค่าเข้าใกล้ 0 ยิ่งขึ้น คือเปลี่ยนจากรูปแบบเบื้องต้นที่มีค่าเท่ากับ 0.055 เป็น 0.026 ในรูปแบบสุดท้าย ซึ่งสรุปได้ว่ารูปแบบสุดท้ายที่กำหนดให้ปัจจัยทุกตัวมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย่างน้อย

ตาราง 48 อิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย่างน้อย ของโรงเรียน
ธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ	อิทธิพล	อิทธิพล	อิทธิพล
	ทางตรง	ทางอ้อม	รวม
วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย (PO)	-0.14	0.25	0.11
ทรัพยากร (PR)	1.14	1.20	2.34
การสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง (CCEA)	0.50	-0.18	0.32
ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (CLA)	0.32	-0.21	0.11
เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง (ESP)	0.45	1.72	2.17
ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ (DI)	1.29	-	1.29

จากตาราง 48 แสดงว่าปัจจัยทั้ง 6 ปัจจัย ซึ่งได้แก่ วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย, ทรัพยากร, การสื่อสารระหว่างองค์กร และกิจกรรมเสริมแรง, ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ, เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมถึงความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ ต่างมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย่างน้อย ของโรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม ซึ่งสามารถอธิบายอิทธิพล ได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย่างน้อย ได้แก่ ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ เท่ากับ 1.29 รองลงมาเป็น ทรัพยากร, การสื่อสารระหว่างองค์กร และกิจกรรมการเสริมแรง, เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง, ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย่างน้อย ได้แก่ เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เท่ากับ 1.72 รองลงมาคือ ทรัพยากร, วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย, การสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง และ ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย่างน้อย ได้แก่ ทรัพยากร เท่ากับ 2.34 รองลงมาคือ เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง, ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ, การสื่อสารระหว่างองค์กร และกิจกรรมการเสริมแรง, ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และ วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย ตามลำดับ

ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ สำหรับการดำเนินโครงการ อย.น้อย ของโรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม

ตาราง 49 การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินโครงการ อย.น้อย

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ	จำนวน	ร้อยละการ ตอบสนอง
วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย	45	13.6
ทรัพยากร	47	14.2
การสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง	56	17.0
ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	38	11.5
เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง	54	16.4
ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ	90	27.3

จากตาราง 49 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ เป็นปัญหาอันดับ 1 ของความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย คิดเป็นร้อยละ 27.3 รองลงมา เป็นการสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง, เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง , ทรัพยากร, วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย และลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.0, 16.4, 14.2, 13.6 และ 11.5 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการน่านโยบาย ออย. น้อย ไปปฏิบัติ กรณีศึกษา โรงเรียนคลองหลวงวิทยาคม มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการน่านโยบาย ออย. น้อย ไปปฏิบัติ โดยระบุปัจจัยไว้ 6 ด้าน ดังนี้ ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง ปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงานที่น่านโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และปัจจัยด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ โดยมีสมมติฐานว่า ปัจจัยทั้งหมดมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสำเร็จของการน่านโยบายไปปฏิบัติ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียน และ ครูโรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา 3,228 คน มีครูจำนวน 117 คน นักเรียน 3,111 คน และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม โดยกำหนดขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยวิธีของ Taro Yamane และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) ซึ่งได้ตัวอย่างครูที่ปัจจุบันยังคงเป็นแกนนำโครงการ ออย.น้อยอยู่จำนวน 15 คน และครูที่ไม่เคยเป็นแกนนำโครงการ ออย.น้อย จำนวน 7 คน รวมกลุ่มตัวอย่างครูเท่ากับ 22 คน สำหรับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนได้สุ่มตัวอย่างนักเรียนที่เคยเป็นแกนนำโครงการ ออย.น้อย จำนวน 24 คน นักเรียนปัจจุบันยังคงเป็นแกนนำโครงการออย.น้อย จำนวน 34 คน และนักเรียนที่ไม่เคยเป็นแกนนำ จำนวน 316 คน รวมกลุ่มตัวอย่างนักเรียนเท่ากับ 374 คน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการศึกษา คือ ศึกษาภาคสนามโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 9 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามด้านข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมเสริมแรง

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามด้านทรัพยากร

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามด้านลักษณะหน่วยงานที่น่านโยบายไปปฏิบัติ

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ส่วนที่ 7 แบบสอบถามด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ

ส่วนที่ 8 แบบสอบถามด้านผลสำเร็จของการน่านโยบายปฏิบัติ

ส่วนที่ 9 แบบสอบถามด้านปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะต่างของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยสถิติที่ใช้เป็นสถิติพรรณนา สำหรับการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับสถิติอนุมานใช้ในการทดสอบค่าเฉลี่ย ได้แก่ ค่าสถิติที (t-test) ค่าสถิติเอฟ (One-way ANOVA) และผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) โดยใช้โปรแกรม LISREL ในการวิเคราะห์เชิงสาเหตุและผลของปัจจัยแต่ละด้าน และแบ่งการสรุปผลเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลครุ

ส่วนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล

ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 77.27 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 22.73 และเมื่อนำระดับการศึกษามาพิจารณาร่วมด้วย พบว่า ครูส่วนใหญ่เป็นผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 86.36 และในกลุ่มของผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 86.36 นี้เป็นส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 68.18 ของครูทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และยังพบว่าครูส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 72.73 และมีประสบการณ์สอนตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 63.64 และมีร้อยละ 68.18 ที่เคยเป็นแกนนำโครงการ ออย.น้อย

ส่วนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ

โดยภาพรวมครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการ ออย.น้อย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัจจัยด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.11 รองลงมาเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายของโครงการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06

ส่วนที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย ออย.น้อย ไปปฏิบัติ

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ ออย.น้อย จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และการเป็นแกนนำโครงการ ออย.น้อย สรุปได้ดังนี้

1. เพศที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย ด้านทรัพยากร ด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมการเสริมแรง ด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมถึงผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ ออย. น้อย ไม่แตกต่างกัน แต่ระหว่างเพศชาย และเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความตั้งใจที่ระดับ 4.15 ส่วนเพศชายมีค่าเฉลี่ยความตั้งใจที่ระดับ 3.97

2. ครูที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี และ ระดับปริญญาโท มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย ด้านทรัพยากร ด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรและ กิจกรรมการเสริมแรง ด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ รวมถึงผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย. น้อย ไม่แตกต่างกัน

3. ครูที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านวัตถุประสงค์และ มาตรฐานนโยบาย ด้านทรัพยากร ด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรและ กิจกรรมการเสริมแรง ด้าน ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ด้านความ ตั้งใจของผู้ปฏิบัติแตกต่างกัน รวมถึงผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย. น้อย ไม่แตกต่างกัน

ส่วนที่ 4 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ สำหรับการ ดำเนินโครงการ อย.น้อย

ครูส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการ อย. น้อย โดยเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคอันดับที่ 1 ของความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย ได้แก่ปัญหาด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย รองลงมาคือปัญหาด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ , ปัญหาด้านทรัพยากร, ปัญหาด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และปัญหาด้าน เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่ครูไม่เห็นว่าปัญหาสำหรับการ ดำเนินโครงการ อย.น้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน

ส่วนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล

นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 68.72 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 31.28 และส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 รองลงมาเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่ง ในกลุ่มนักเรียนที่ระบุเกรดเฉลี่ยพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในระดับ 3.00 – 4.00 รองลงมาเป็นระดับ 2.00 – 3.00

ส่วนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ

นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการ อย.น้อย โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66โดยเฉพาะปัจจัยด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.73 รองลงมาเป็นปัจจัยด้าน การสื่อสารระหว่างองค์กรและ กิจกรรมการ เสริมแรง และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ระดับ 3.71

ส่วนที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย อย.น้อย ไปปฏิบัติ

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย จำแนกตาม เพศ ระดับชั้นการศึกษา และการเป็นแกนนำโครงการ อย.น้อย สรุปได้ดังนี้

1. เพศที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย ด้านทรัพยากร ด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมการเสริมแรง ด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ รวมถึงผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย. น้อย ไม่แตกต่างกัน

2. ระดับชั้นการเรียนที่แตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านทรัพยากรที่แตกต่างกัน และเมื่อทำการทดสอบเป็นรายคู่พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างจากนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก็มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างจากนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

3. ระหว่างนักเรียนที่เคยเป็นแกนนำ นักเรียนที่ยังคงเป็นแกนนำอยู่ในปัจจุบัน และนักเรียนที่ไม่เคยเป็นแกนนำมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านความตั้งใจปฏิบัติ ที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ และเมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่านักเรียนที่ปัจจุบันยังคงเป็นแกนนำอยู่ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติแตกต่างจากนักเรียนที่ไม่เคยเป็นแกนนำ

ส่วนที่ 4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแต่ละด้าน กับความสำเร็จของการดำเนินโครงการ โดยวิธีการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis)

การวิจัยครั้งนี้ตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า ปัจจัยทั้งหมดมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสำเร็จของนโยบายการดำเนินโครงการ อย. น้อย ซึ่งจากการศึกษาพบว่า Value มีค่าเท่ากับ 0.7217 ซึ่งมากกว่า 0.05 และจำแนกอิทธิพลของปัจจัย เป็นอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ ออย.น้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย, ปัจจัยด้านทรัพยากร, ปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างองค์กร และกิจกรรมการเสริมแรง, ปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ, ปัจจัยด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และปัจจัยด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ ออย.น้อย ได้แก่

2.1 ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการผ่านปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง, ผ่านปัจจัยด้านทรัพยากร, ผ่านปัจจัยด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และผ่านปัจจัยด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ

2.2 ปัจจัยด้านทรัพยากร ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ ออย.น้อย ผ่านปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง, ผ่านปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ, ผ่านปัจจัยด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และผ่านปัจจัยด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ

2.3 ปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการผ่านปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และผ่านปัจจัยด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ

2.4 ปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งส่งผลสำเร็จต่อการดำเนินโครงการ ออย.น้อยผ่านปัจจัยด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ

2.5 ปัจจัยด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ซึ่งส่งผลสำเร็จต่อการดำเนินโครงการผ่านปัจจัยด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ ออย.น้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย, ปัจจัยด้านทรัพยากร, ปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างองค์กร และกิจกรรมการเสริมแรง, ปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ, ปัจจัยด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และปัจจัยด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ

ส่วนที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ สำหรับการดำเนินโครงการ ออย.น้อย

นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการ ออย.น้อย โดยเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคอันดับที่ 1 ได้แก่ปัญหาอุปสรรคด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ รองลงมาเป็นการสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง, เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง, ทรัพยากร, วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย และลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ตามลำดับ

อภิปรายผลการศึกษา

จากการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย ออย. น้อย ไปปฏิบัติกรณีศึกษา โรงเรียนคลองหลวงวิทยาคมผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญของผลการศึกษามาอภิปรายดังนี้

1. การอภิปรายข้อมูลส่วนบุคคล

การจะดำเนินโครงการใดๆ ให้สำเร็จได้นั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ซึ่งในที่นี้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการดำเนินโครงการ ออย.น้อย ให้ประสบความสำเร็จได้ ก็คือ ครู และนักเรียน แต่จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า สำหรับครูนั้นมีเพียงปัจจัยด้านเพศเท่านั้นที่มีผลต่อความตั้งใจของผู้ปฏิบัติที่แตกต่างกัน โดยที่ครูเพศหญิง จะมีค่าเฉลี่ยความตั้งใจในการปฏิบัติมากกว่าครูเพศชาย และในส่วนของนักเรียนจะเห็นได้ว่า ปัจจัยเกี่ยวกับระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านทรัพยากร โดยที่นักเรียนที่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านทรัพยากรที่สูงกว่านักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1, มัธยมศึกษาปีที่ 2, มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ มัธยมศึกษาปีที่ 4 อีกทั้งการที่นักเรียนแต่ละคนได้มีส่วนร่วมในการเป็นแกนนำดำเนินโครงการออย.น้อย นั้นมีผลทำให้ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นปัจจัยด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติที่แตกต่างกันด้วย

2. การอภิปรายข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ

อ.ย.น้อย

จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยรวมต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ ออย.น้อย ในระดับสูงได้แก่ ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ปัจจัยด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ

2.1 ปัจจัยด้านทรัพยากรมีทั้งอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการโดยส่งอิทธิพลที่ผ่านปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมการเสริมแรง ปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และปัจจัยด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ

2.2 ปัจจัยด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง มีทั้งอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการโดยส่งอิทธิพลผ่านปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติและปัจจัยด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ

2.3 ปัจจัยด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติเป็นปัจจัยเดียวที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการดำเนินโครงการ ออย.น้อย

จากข้อ 2.1 และ 2.2 จะมีตัวแปรร่วมของโครงการที่อยู่ในอิทธิพลทางอ้อม ได้แก่ ปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติและปัจจัยด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ จากทั้ง 2 ตัวแปรสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้ 1) ปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติโรงเรียนมีการติดตามประเมินผลโครงการออย.น้อย อย่างต่อเนื่อง และเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นทุกหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องจะร่วมกันแก้ปัญหา โดยมีการมอบหมายงานอย่างชัดเจนทำให้การดำเนินโครงการเป็นระบบสามารถประสานงานระหว่างหน่วยงานที่สนับสนุนการดำเนินโครงการได้เป็นอย่างดีและมีการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับในการดำเนินโครงการอย่างชัดเจน 2) ปัจจัยด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ โรงเรียนมีการติดตาม ปรับปรุงการดำเนินโครงการอย่างสม่ำเสมอและนักเรียนสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี โดยยอมรับการนำโครงการ อย.น้อย มาปฏิบัติในโรงเรียนเพราะเห็นถึงประโยชน์ในด้านสุขภาพ สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นกับโรงเรียนเป็นไปในทางที่ดีจึงมีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินโครงการให้สำเร็จ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ จากข้อมูลที่ได้จากผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. ด้านทรัพยากร โรงเรียนควรพัฒนาวิธีการสนับสนุนและจัดสรรงบประมาณในการดำเนินโครงการ อย.น้อยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งพัฒนาความรู้ ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ควรมีการจัดสรรเวลาการดำเนินโครงการเพื่อไม่ให้กระทบต่อเวลาเรียน มอบหมายงานอย่างชัดเจน มีการทำงานที่เป็นระบบและสามารถยืดหยุ่นได้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อการดำเนินโครงการ

2. ด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ผู้บริหารโรงเรียน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานในท้องถิ่น เพิ่มการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์ที่ดีต่อสุขภาพแก่นักเรียนในโรงเรียน ผู้ประกอบการร้านค้าภายในโรงเรียน และชุมชนใกล้เคียงให้มากขึ้น โดยโรงเรียนควรดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องและจริงจังให้เป็นที่ยอมรับทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อที่นักเรียนจะได้เห็นถึงความสำคัญและมุ่งมั่นที่จะดำเนินโครงการให้สำเร็จ

3. ด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ โรงเรียนควรให้ความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินโครงการ อย.น้อย แก่นักเรียนภายในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับเพราะจะได้มีความมุ่งมั่นในการดำเนินโครงการ อย.น้อย ให้ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้จะต้องมีการติดตาม ปรับปรุง และประเมินผลเพื่อเป็นการพัฒนาและการดำเนินการโครงการ อย.น้อยอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาพบว่าความสำเร็จของการดำเนินโครงการ อย.น้อย ของโรงเรียนธรรมศาสตร์ คลองหลวงวิทยาคม เกิดจากปัจจัยหลายๆ ด้าน ดังนั้นเพื่อให้โรงเรียนที่ยังไม่ประสบความสำเร็จของการดำเนินโครงการได้นำรูปแบบดังกล่าวไปศึกษาพัฒนา จึงควรมีการเปรียบเทียบความแตกต่างของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ และ โรงเรียนที่ไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินโครงการ อย.น้อย ว่าปัจจัยหลักของความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของ 2 โรงเรียน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร เพื่อนำปัจจัยหลักที่ได้ซึ่งอาจจะเป็นอิทธิพลทางตรงหรืออิทธิพลทางอ้อมนั้น เป็นแนวทาง

ให้โรงเรียนที่ยังไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินโครงการ อย.น้อย ได้เน้นการพัฒนาปัจจัยดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. โรงเรียนอื่นที่ยังไม่ประสบความสำเร็จหรือประสบผลสำเร็จน้อยในการดำเนินโครงการ อย.น้อย ควรนำรูปแบบของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ ทั้งในทางตรงและทางอ้อม ไปขยายผลในการศึกษาพัฒนาปัจจัยดังกล่าวให้เกิดผลดีกับนักเรียนในการดำเนินโครงการ เช่นการสนับสนุนทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลทางตรงกับความสำเร็จของการดำเนินโครงการได้เป็นอย่างมาก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์. (2546). *อำนาจหน้าที่*. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ.
2554. จาก: <http://www.dmsc.moph.go.th/webroot/itc/page/newchart1.html>
- กล้า ทองขาว. (2548). *การนำนโยบายและผลการศึกษาไปปฏิบัติ แนวคิด ทฤษฎีและแนวการดำเนินงานพิมพ์ครั้งที่ 1*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค. (2552). *รายงานวิจัยและประเมินผลโครงการ อย.น้อย*. นนทบุรี: สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข
- กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข.(2548).\ *คู่มือการจัดกิจกรรม อย.น้อย*. กรุงเทพฯ : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา, 2540 : 6, 49
- คมสัน วัฒนทัฬ. (2549). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารปลอดภัยของประชาชนอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี*. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ. (2554). *ความหมายของการคุ้มครองผู้บริโภค*. จาก:<http://www.fda.moph.go.th/fda-net/html/product/other/kbs3/motto.htm>
- โครงการนโยบายสาธารณะเพื่อความปลอดภัยด้านอาหารและเศรษฐกิจการค้า. (1 กุมภาพันธ์ 2549). *การควบคุมความปลอดภัยด้านอาหารเพื่อสุขภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค*. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2554. จาก: <http://www.policythailand.com/filemanage.pdf>.
- โครงการนโยบายสาธารณะเพื่อความปลอดภัยด้านอาหารและเศรษฐกิจการค้า. (1 กุมภาพันธ์ 2549). *การควบคุมความปลอดภัยด้านอาหารเพื่อสุขภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค*. สืบค้นเมื่อ วันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549. จาก http://www.policythailand.com/filemanage.pdf/57_1.pdf.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชื่นฤทัย กาญจนะจิตรา. (2544). *การสังเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับกลไกและกระบวนการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพระดับประเทศ*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.
- ธีระพล ประรัมย์. (2542). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติด้านสุขาภิบาลอาหารของผู้ประกอบการค้าอาหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นฤมล คงทน และ สุนทรีย์ เกตุคง. (2546). *สู่มาตรฐานและความปลอดภัยสินค้าเกษตรและอาหาร*. วารสารสถาบันอาหาร, 5 (30), 15-24.
- บัญญัติ บุญญา. (2546). *ความปลอดภัยของอาหาร*. กรุงเทพฯ: เอ. อาร์. บีซิเนส เพรส.

- ประเสริฐ สกุนนิยมพร. (2548). ความร่วมมือในการปฏิบัติตามนโยบายอาหารปลอดภัยของผู้จำหน่ายอาหารในตลาดจันทบุรี. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พจนนา สุวรรณประทีป. (2532). การรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยของการบริโภคอาหารที่มีสิ่งปนเปื้อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พลแก้ว วัชรชัยสุพล. (2543). เปรียบเทียบผลของวิธีการให้การศึกษาเพื่อให้เกิดกิจกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุขในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิชญ์ณัฐา งามมีศรี. (2552). การประเมินโครงการพัฒนาความปลอดภัยทางด้านอาหารในโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรรณลัย นิติโรจน์. (2551). การนำนโยบายการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอยกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติ. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์), มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พีรเดช ทองอำไพ. (2547). แนวทางการวิจัยเสริมยุทธศาสตร์ครัวโลก. ประชาคมวิจัย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, หน้า 3-6.
- เพียร ปัญญาภู. (2549). การประเมินผลโครงการอาหารปลอดภัย อำเภอปัว จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์. อุดรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- ภุชงค์ ชิวสิทธิรุ่งเรือง. (2546). การประเมินโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์. กำแพงเพชร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- เมธี ถุกแบบ. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ : ศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2551) การนำนโยบายไปปฏิบัติ กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น,
- วิทยา กุลสมบูรณ์, วรรณฯ ศรีวิริยานุภาพ และ ไพศาล ลิ้มสถิตย์. (2548). แนวทางการจัดตั้งองค์การอิสระคุ้มครองผู้บริโภค ตามมาตรา 57 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540. กรุงเทพฯ: โครงการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ หน่วยงานปฏิบัติการวิจัยเภสัชศาสตร์สังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันเพ็ญ วงศ์ชัย. (2552). การนำนโยบายการลดอุบัติเหตุบนท้องถนนไปปฏิบัติ: ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการเมาแล้วขับในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ศิริกัญญา บุญประชุม. (2543). ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศิริกัญญา บุญประชุม. (2551). การศึกษาความรู้และความสามารถในการตรวจสอบแปรรูปในอาหารของแกนนำ ออ.น้อย ในโรงเรียนหนองก๊กพิทยาคม อำเภอหนองก๊ก จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์: ขอนแก่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศิริวัฒนา ตอวิวัฒน์. (2539). โครงการรณรงค์ความปลอดภัยในการบริโภคอาหารในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: กองสุขาภิบาลอาหาร กรมอนามัย.
- ศุภวัฒน์ วาจาสิทธิ์. (2544). การประเมินโครงการพัฒนาสุขภาพอนามัยขั้นพื้นฐานของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์. อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ศุภสิทธิ์ พรธรรมาโณทัย, ประสิทธิ์ อ่อนดี, สารี อ่องสมหวัง และ อรพิน กฤษณเกรียงไกร. (2549.) รายงานวิจัยเบื้องต้น เรื่องการพัฒนาหลักการจัดการคุ้มครองผู้บริโภคตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 : ศูนย์วิจัยและติดตามความเป็นธรรมทางสุขภาพ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.(2546).เอกสารวิชาการโครงการวิจัยสังเคราะห์ระบบการเสริมสร้างศักยภาพผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.
- สมบุรณ์ สู้. (2550). การประเมินโครงการชมรมคุ้มครองผู้บริโภค (ออ.น้อย). ของโรงเรียนสันป่าตองพิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยลัยเชียงใหม่.
- สำนักกระบวนวิชา. (2553). สรุปรายงานการเฝ้าระวังโรคประจำปี 2552. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สุชาติ มะโนทัย. (2539). ศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนทรี วิทยานารถไพศาล และคณะ. (2548). รายงานการประเมินผลกิจกรรม ออ.น้อย. หน่วยปฏิบัติการวิจัยเภสัชศาสตร์สังคม (วจภส.) คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). กรุงเทพฯ: วิชาการพิมพ์.
- สุภาภรณ์ ไรจน์รังษิธรรม. (2530). การศึกษาเรื่องความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุกุล พลศิริ. (2545). ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อนุชัย ชีรไชยศรี และคณะ. (2550). รายงานประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ทำกิจกรรม
 อย.น้อย. โครงการวิจัยร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวง
 สาธารณสุข กับคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรมนี สุนทรนนท์ และ วันชัย มีชาติ. (2552). ทศนคติของผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติใน
 กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของนโยบายการพัฒนาฝีมือแรงงาน. กรุงเทพฯ:
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Denise, Worfold. (2001). *Food Safety Behavior in Butchers' Shops*. Nutrition & Food
 Science.

Donald S. Van Meter & Carl E. Van Horn.(1975,February) “the Policy Implementation
 Process: A Conceptual Framework,” *Administration & Society* 6(4):447-463.

World Health Organization. (1996). *Food safety issues: Guidelines for strengthening a
 national food safety programme*. Geneva: Food Safety Unit, Division of Food and
 Nutrition,World Health Organization.

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย ออย. ห้อย ไปปฏิบัติ
กรณีศึกษา โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม

แบบสอบถาม

(สำหรับครู)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย อย. น้อย ไปปฏิบัติ

กรณีศึกษา โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม

แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามของผู้ดำเนินการโครงการ อย.น้อย แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ
 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการ
 นำนโยบาย อย.น้อยไปปฏิบัติ ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านการเสนอปัญหา อุปสรรค หรือข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามด้านข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. ระดับการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก ☐ อื่นๆ _____
3. อายุ _____ ปี
4. ท่านสอนอยู่ในระดับ ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย
☐ มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย
5. ท่านมีประสบการณ์ในการสอนมาแล้วกี่ปี _____
6. ท่านสอนอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใด ☐ ภาษาไทย ☐ คณิตศาสตร์ ☐ ศิลปะ
☐ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
☐ สุขศึกษาและพลศึกษา ☐ ภาษาต่างประเทศ
☐ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ☐ วิทยาศาสตร์
7. ท่านเป็นครูแกนนำ อย.น้อยหรือไม่
☐ เคยเป็นในอดีต ☐ ยังคงเป็นอยู่ในปัจจุบัน ☐ ไม่เคยเป็นเลย
8. ระยะเวลาที่ท่านเข้าร่วมโครงการ อย.น้อย _____

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย อย.น้อยไปปฏิบัติ
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

รายการ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย ค่อนข้าง มาก	เห็นด้วย ปาน กลาง	เห็นด้วย ค่อนข้าง น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
1. โรงเรียนมีการตรวจสอบหาสารปนเปื้อนในอาหารอย่างสม่ำเสมอ					
2. โครงการ อย.น้อย มีการกำหนดวิธีการดำเนินที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ง่าย					
3. ท่านยังคงเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ตามความต้องการของตัวเองแม้จะได้รับความรู้จากการโครงการ อย.น้อย แล้วก็ตาม					
4. ท่านยังคงเลือกบริโภคอาหารตามความต้องการของตัวเองแม้จะได้รับความรู้จากการโครงการ อย.น้อย แล้วก็ตาม					
5. ท่านสามารถเผยแพร่ความรู้โครงการ อย.น้อย ที่ได้รับไปยังครอบครัว ชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
6. หลังจากท่านได้ร่วมโครงการ อย.น้อย ท่านสามารถนำเอาความรู้ไปพัฒนาตัวเองเพื่อดูแลสุขภาพให้ดีขึ้นได้					
7. โรงเรียนได้ควบคุมอาหารให้มีมาตรฐานมากขึ้นหลังจากที่นำโครงการ อย.น้อย มาปฏิบัติในโรงเรียน					
8. โรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการ อย.น้อย ผ่านสื่อต่างๆ เช่น เสียงตามสาย แผ่นพับ โปสเตอร์ คู่มือ อย.น้อย ฯลฯ อย่างสม่ำเสมอ					
9. มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ อย.น้อย กับโรงเรียนอื่นๆ อย่างสม่ำเสมอ					

10. มีการประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ปกครองทราบถึงการดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างสม่ำเสมอ					
11. คำสั่งของผู้บริหารโรงเรียนในการนำนโยบาย อย.น้อย ไปปฏิบัติมีความชัดเจน					
12. การสื่อสารระหว่างผู้ดูแลโครงการ อย.น้อย กับ ครู นักเรียน ผู้ปฏิบัติงานมีความถูกต้องชัดเจน					
13.หน่วยงานท้องถิ่นมีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ถึงโครงการ อย.น้อยได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
14. ความสัมพันธ์ที่ดีของครู นักเรียนช่วยให้การดำเนินโครงการ อย.น้อย มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น					
15.โรงเรียนใช้งบประมาณที่ได้รับในการดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างมีประสิทธิภาพ					
16. โรงเรียนได้รับชุดทดสอบสารปนเปื้อนในอาหารสำหรับใช้ในโครงการ อย.น้อย อย่างเพียงพอ					
17. จำนวนครูมีความเพียงพอต่อการดูแลโครงการ อย.น้อยให้มีประสิทธิภาพ					
18. ความรู้ ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานมีความจำเป็นต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อยอย่างยิ่ง					
19. การดำเนินโครงการ อย.น้อย มีผลกระทบต่อการเรียนบ้าง เนื่องจากไม่มีเวลาเรียนเต็มที่นัก					
20. สื่อสื่อดิจิทัลที่ใช้นั้นโครงการ อย.น้อย มีความทันสมัย					
21. โรงเรียนมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่สนับสนุนการดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างเป็นทางการ					

รายการ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย ค่อนข้าง มาก	เห็นด้วย ปาน กลาง	เห็นด้วย ค่อนข้าง น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
22. โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับในการดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างชัดเจน					
23. โรงเรียนมีการมอบหมายงานอย่าง ชัดเจนทำให้การดำเนินโครงการ อย.น้อย เป็นระบบ					
24. โรงเรียนมีการติดตามประเมินผล โครงการอย.น้อย อย่างต่อเนื่อง					
25. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ทุกหน่วยงานที่ เกี่ยวกับการดำเนินโครงการ อย.น้อย จะ ร่วมกันแก้ปัญหา					
26.หน่วยงานในท้องถิ่นให้การสนับสนุน ดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างเต็มที่					
27. คุณภาพสินค้าที่ท่านซื้อขึ้นอยู่กับ รายได้					
28. กระแสสังคมที่สนใจดูแลสุขภาพส่งผล ต่อผู้ประกอบการร้านค้าภายในโรงเรียนให้ ความร่วมมือกับโครงการ อย.น้อย มากขึ้น					
29.การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจะมีผล ต่อการสนับสนุนโครงการ อย.น้อย เป็น อย่างมาก					
30. ถ้าโครงการ อย.น้อย เป็นนโยบายที่ ถาวรจะมีผลทำให้ผู้บริหารโรงเรียน สนับสนุนการดำเนินการตามโครงการอย. น้อย เป็นอย่างดี					
31. พฤติกรรมการบริโภคอาหารตาม โฆษณา มีผลกระทบต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อย					

รายการ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย ค่อนข้าง มาก	เห็นด้วย ปาน กลาง	เห็นด้วย ค่อนข้าง น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
32. ท่านสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายในโครงการ อย.น้อยได้เป็นอย่างดี					
33. ท่านยอมรับการนำโครงการ อย.น้อย มาปฏิบัติในโรงเรียนเป็นอย่างมากเพราะเห็นประโยชน์ที่ได้จะได้รับ					
34. ในช่วงเวลาใกล้สอบมีผลต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อย เป็นอย่างมากเพราะไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่					
35. ท่านคิดว่าโครงการ อย.น้อย ให้ประโยชน์ในด้านสุขภาพ สิ่งแวดล้อมกับโรงเรียนที่นำมาปฏิบัติได้อย่างเต็มที่					
36. โรงเรียนของท่านมีการติดตามปรับปรุงการดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างสม่ำเสมอ					
37.ท่านมีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินโครงการ อย.น้อย ให้สำเร็จไปด้วยดี					
38. การที่โรงเรียนได้รับรางวัลจากการดำเนินโครงการ อย.น้อย เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ท่านตัดสินใจเข้าร่วมได้ง่ายขึ้น					
39. นโยบาย อย.น้อย ส่งผลให้ท่านมีพฤติกรรมเลือกซื้อ การบริโภค ผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดีขึ้น					
40. โรงเรียนให้ความสำคัญในการดำเนินโครงการ อย.น้อย เป็นอย่างดี					
41. นโยบาย อย.น้อยทำให้ท่านทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน ได้อย่างเหมาะสม					

รายการ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย ค่อนข้าง มาก	เห็นด้วย ปาน กลาง	เห็นด้วย ค่อนข้าง น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
42. นโยบาย อย.น้อย สามารถบูรณาการเข้า ในหลักสูตรสาระการเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ					
43. นโยบาย อย.น้อย ช่วยให้คุณภาพชีวิต ของท่านดีขึ้นเป็นอย่างมาก					
44. โครงการ อย.น้อย มีส่วนสำคัญทำให้ ประชาชนมีความรู้เรื่องการคุ้มครอง ผู้บริโภคยิ่งขึ้น					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามด้านปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอ

คำชี้แจง โปรดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาตามความคิดเห็นของท่าน

- _____ ปัญหาด้านวัตถุประสงค์และนโยบาย
- _____ ปัญหาด้านการสื่อสาร
- _____ ปัญหาด้านทรัพยากร
- _____ ปัญหาด้านลักษณะหน่วยงานที่นำไปปฏิบัติ
- _____ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง
- _____ ปัญหาด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ

คำชี้แจง โปรดเขียนข้อความตามความคิดเห็นของท่าน

ท่านมีข้อเสนอแนะใดที่จะทำให้การเข้าร่วมโครงการอย.น้อยนำไปใช้ได้จริงและเป็นประโยชน์ต่อท่าน

1.
2.
3.

แบบสอบถาม
(สำหรับนักเรียน)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย อย. น้อย ไปปฏิบัติ

กรณีศึกษา โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม

แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามของผู้ดำเนินการโครงการ อย.น้อย แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย อย.น้อยไปปฏิบัติ ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านการเสนอปัญหา อุปสรรค หรือข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามด้านข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. ระดับการศึกษา () ม.1 () ม.2 () ม.3
() ม.4 () ม.5 () ม.6
3. อายุ _____ ปี
4. ระดับผลการเรียนเฉลี่ย _____
5. ท่านเรียนอยู่ในสายการเรียนใด
() สายวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ () สายศิลป์-ภาษา () สายศิลป์-คำนวณ
6. ท่านเป็นนักเรียนแกนนำ อย.น้อยหรือไม่
() เคยเป็นในอดีต () ยังคงเป็นอยู่ในปัจจุบัน () ไม่เคยเป็นเลย
7. ระยะเวลาที่ท่านเข้าร่วมโครงการ อย.น้อย _____

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย อย.น้อยไปปฏิบัติ
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

รายการ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย ค่อนข้าง มาก	เห็นด้วย ปาน กลาง	เห็นด้วย ค่อนข้าง น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
1. โรงเรียนมีการตรวจสอบหาสารปนเปื้อนในอาหารอย่างสม่ำเสมอ					
2. โครงการ อย.น้อย มีการกำหนดวิธีการดำเนินที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ง่าย					
3. ท่านยังคงเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ตามความต้องการของตัวเองแม้จะได้รับความรู้จากการโครงการ อย.น้อย แล้วก็ตาม					
4. ท่านยังคงเลือกบริโภคอาหารตามความต้องการของตัวเองแม้จะได้รับความรู้จากการโครงการ อย.น้อย แล้วก็ตาม					
5. ท่านสามารถเผยแพร่ความรู้โครงการ อย.น้อย ที่ได้รับไปยังครอบครัว ชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
6. หลังจากท่านได้ร่วมโครงการ อย.น้อย ท่านสามารถนำเอาความรู้ไปพัฒนาตัวเองเพื่อดูแลสุขภาพให้ดีขึ้นได้					
7. โรงเรียนได้ควบคุมอาหารให้มีมาตรฐานมากขึ้นหลังจากที่นำโครงการ อย.น้อย มาปฏิบัติในโรงเรียน					
8. โรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการ อย.น้อย ผ่านสื่อต่างๆ เช่น เสียงตามสาย แผ่นพับ โปสเตอร์ คู่มือ อย.น้อย ฯลฯ อย่างสม่ำเสมอ					
9. มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ อย.น้อย กับโรงเรียนอื่นๆ อย่างสม่ำเสมอ					

10. มีการประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ปกครองทราบถึงการดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างสม่ำเสมอ					
11. คำสั่งของผู้บริหารโรงเรียนในการนำนโยบาย อย.น้อย ไปปฏิบัติมีความชัดเจน					
12. การสื่อสารระหว่างผู้ดูแลโครงการ อย.น้อย กับ ครู นักเรียน ผู้ปฏิบัติงานมีความถูกต้องชัดเจน					
13.หน่วยงานท้องถิ่นมีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ถึงโครงการ อย.น้อยได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
14. ความสัมพันธ์ที่ดีของครู นักเรียนช่วยให้การดำเนินโครงการ อย.น้อย มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น					
15.โรงเรียนใช้งบประมาณที่ได้รับในการดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างมีประสิทธิภาพ					
16. โรงเรียนได้รับชุดทดสอบสารปนเปื้อนในอาหารสำหรับใช้ในโครงการ อย.น้อย อย่างเพียงพอ					
17. จำนวนครูมีความเพียงพอต่อการดูแลโครงการ อย.น้อยให้มีประสิทธิภาพ					
18. ความรู้ ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานมีความจำเป็นต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อยอย่างยิ่ง					
19. การดำเนินโครงการ อย.น้อย มีผลกระทบต่อการเรียนบ้าง เนื่องจากไม่มีเวลาเรียนเต็มที่นัก					
20. สื่อสื่อดิจิทัลที่ใช้ในโครงการ อย.น้อย มีความทันสมัย					
21. โรงเรียนมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่สนับสนุนการดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างเป็นทางการ					

รายการ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย ค่อนข้าง มาก	เห็นด้วย ปาน กลาง	เห็นด้วย ค่อนข้าง น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
22. โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับในการดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างชัดเจน					
23. โรงเรียนมีการมอบหมายงานอย่าง ชัดเจนทำให้การดำเนินโครงการ อย.น้อย เป็นระบบ					
24. โรงเรียนมีการติดตามประเมินผล โครงการอย.น้อย อย่างต่อเนื่อง					
25. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ทุกหน่วยงานที่ เกี่ยวกับการดำเนินโครงการ อย.น้อย จะ ร่วมกันแก้ปัญหา					
26.หน่วยงานในท้องถิ่นให้การสนับสนุน ดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างเต็มที่					
27. คุณภาพสินค้าที่ท่านซื้อขึ้นอยู่กับ รายได้					
28. กระแสสังคมที่สนใจดูแลสุขภาพส่งผล ต่อผู้ประกอบการร้านค้าภายในโรงเรียนให้ ความร่วมมือกับโครงการ อย.น้อย มากขึ้น					
29.การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจะมีผล ต่อการสนับสนุนโครงการ อย.น้อย เป็น อย่างมาก					
30. ถ้าโครงการ อย.น้อย เป็นนโยบายที่ ถาวรจะมีผลทำให้ผู้บริหารโรงเรียน สนับสนุนการดำเนินการตามโครงการอย. น้อย เป็นอย่างดี					
31. พฤติกรรมการบริโภคอาหารตาม โฆษณา มีผลกระทบต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อย					

รายการ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย ค่อนข้าง มาก	เห็นด้วย ปาน กลาง	เห็นด้วย ค่อนข้าง น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
32. ท่านสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายในโครงการ อย.น้อยได้เป็นอย่างดี					
33. ท่านยอมรับการนำโครงการ อย.น้อย มาปฏิบัติในโรงเรียนเป็นอย่างมากเพราะเห็นประโยชน์ที่ได้จะได้รับ					
34. ในช่วงเวลาใกล้สอบมีผลต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อย เป็นอย่างมากเพราะไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่					
35. ท่านคิดว่าโครงการ อย.น้อย ให้ประโยชน์ในด้านสุขภาพ สิ่งแวดล้อมกับโรงเรียนที่นำมาปฏิบัติได้อย่างเต็มที่					
36. โรงเรียนของท่านมีการติดตามปรับปรุงการดำเนินโครงการ อย.น้อย อย่างสม่ำเสมอ					
37.ท่านมีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินโครงการ อย.น้อย ให้สำเร็จไปด้วยดี					
38. การที่โรงเรียนได้รับรางวัลจากการดำเนินโครงการ อย.น้อย เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ท่านตัดสินใจเข้าร่วมได้ง่ายขึ้น					
39. นโยบาย อย.น้อย ส่งผลให้ท่านมีพฤติกรรมเลือกซื้อ การบริโภค ผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดีขึ้น					
40. โรงเรียนให้ความสำคัญในการดำเนินโครงการ อย.น้อย เป็นอย่างดี					
41. นโยบาย อย.น้อยทำให้ท่านทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน ได้อย่างเหมาะสม					

รายการ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย ค่อนข้าง มาก	เห็นด้วย ปาน กลาง	เห็นด้วย ค่อนข้าง น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
42. นโยบาย อย.น้อย สามารถบูรณาการ เข้าในหลักสูตรสาระการเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ					
43. นโยบาย อย.น้อย ช่วยให้คุณภาพชีวิต ของท่านดีขึ้นเป็นอย่างมาก					
44. โครงการ อย.น้อย มีส่วนสำคัญทำให้ ประชาชนมีความรู้เรื่องการคุ้มครอง ผู้บริโภคยิ่งขึ้น					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามด้านปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอ

คำชี้แจง โปรดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาตามความคิดเห็นของท่าน

- _____ ปัญหาด้านวัตถุประสงค์และนโยบาย
- _____ ปัญหาด้านการสื่อสาร
- _____ ปัญหาด้านทรัพยากร
- _____ ปัญหาด้านลักษณะหน่วยงานที่นำไปปฏิบัติ
- _____ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง
- _____ ปัญหาด้านความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ

คำชี้แจง โปรดเขียนข้อความตามความคิดเห็นของท่าน

ท่านมีข้อเสนอแนะใดที่จะทำให้การเข้าร่วมโครงการอย.น้อยนำไปใช้ได้จริงและเป็นประโยชน์ต่อท่าน

1.
2.
3.

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวชญาดา พักน่วม
วันเดือนปีเกิด	28 มีนาคม 2523
สถานที่เกิด	เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	95/43 หมู่บ้านวิลล่า การ์เด้น ต.บางเลน อ.บางใหญ่ จ.นนทบุรี 11140
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	นักบริหารจัดการ
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	สำนักสนับสนุนการปฏิบัติการพื้นที่ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2536	มัธยมศึกษาตอนต้น จาก โรงเรียนวัดบวรมงคล
พ.ศ. 2540	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนวัดบวรมงคล
พ.ศ. 2544	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วิทยาศาสตร์-สิ่งแวดล้อม) จาก สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
พ.ศ. 2555	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ